

# BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:  
József-körút 18.

Főszerkesztő: VÉSZI JÓZSEF. Felelős szerkesztő: BRAUN SÁNDOR. KIADJA: A SZERKESZTŐSÉG.

Egész évre 14 frt, 1/2 évre 7 frt, 1/4 évre 3 frt 50 kr.,  
egy hónapra 1 frt 20 kr.  
Egyes szám Budapesten 4 kr., vidéken 5 kr.

## Bánffy bosszúja.

Budapest, február 7.

(v.) Mi tartja még a Bánffy-kabinetet? A saját csökönysége, semmi egyéb. Érti, hogy elejtették; tehát tudja, hogy meg kell bukni. És mégis ragaszkodik ahhoz a nyomorult léthez, amelynek minden további pillanatát a saját megalázásának nyomasztó érzésével kell megkeserítenie. A békének egyedül báró Bánffy Dezső áll útjában. Ha félreállna, percek múlva elhárulnának a még fennforgó nehézségek s haladék nélkül teljesülne a királynak és a nemzetnek közös óhajta. De noha tudja, hogy az ő uralmát már a békés törekvések kudarcra sem menthetné meg, azért mégis makacsodik; inkább lemond a méltóságos lelépés kínálkozó alkalomáról s kiteszi magát a csufos elcsapatás kockázatának, csak lehessen egy-két héttel, vagy néhány nappal tovább a hatalmat bírnia. Ha a béke meghiusulása biztosítaná, avagy csak lehetővé is tenné a kabinet megmaradását, az ember még érthetné ezt a vad csökönységet: a létfenntartás ösztöne brutális önzésű emberekben olykor elfojtja a jóízűt és a lelkiismeretet. De senki sem tudja jobban Bánffynál, hogy az ő dolgán még a bekefönál elszakadása sem segít többé. A jövődönék ezernyi ezer eshetősége közül csak éppen ez az egy van kizárva: az, hogy e kabinetet a világnak bármilyen csodája megmenthesse. Ezt a bukást épp oly kevésbé lehet visszacsinálni, mint ahogy nem lehet sem kitartással, sem leleménységgel új életre támasztani a holtakat.

És Bánffy mégsem megy. A fejébe vette, hogy ő fogja diktálni a béke föltételeit. Meg is találta e viselkedésének magyarázására a legnevetesebb ürügyet. Az ürügy az, hogy a béke által nem szabad csorbulást szenvednie a többség önértetének. Ime, ezt akarja ő még kivívni, s amíg ezt nem biztosította, mindaddig nem távozik helyéről. A többség

önérzete, — képzelhető-e ennél hazugabb frázis báró Bánffy Dezsőnek ajakán? Hát ugyan mi volt az ő négyesztendei uralma egyéb, mint a kormánypártot egyre-másra erő megalázások kínos láncolata? A közélet erkölcsi és szellemi színvonalának arcpirító sülyedése nem ütött-e egyre új meg új sebeket a többség önértetén? Az a pandur-erőszak, mely a szabadelvűpártban kiirtani igyekezett minden önálló gondolkodást s a meggyőződésének szókimondó bátorságát, nem inzultálta-e célzatosan és szakadatlanul a többség önértetét? És a pártban uralkodó kémrendszer, a pártfejelem kancsukájának folytonos suhogtatása, a párt hagyományos autonóm jogkörének a kormány hatalmi szférájába való átragadása, a csordaszellemnek zarnoki eszközökkel való oktrojálása nem alázta-e meg következetesen a többséget? Mindamaz emlékek között, amelyeket ez a korszak hátra fog hagyni, a legjellemzőbb és a legcsufondárosabb éppen az lesz, hogy céltudatosan kiélte a többségből a férfiaságot s nemcsak kipusztította belőle az önértetést, hanem vad kedvteliséssel még a szolgáló gyávaság bélyegét is rásütötte homlokára. S az az ember, aki egy erkölcsileg agyondresszirozott tömeggel akarta devalválni a kormánypártot, az akarja mostan megmenteni a többség önértetét? Ostoba beszéd! Ha módjában állana Bánffy Dezsőnek a hatalmat megtartani a többség újabb megalázásának árán, ugyan ki hiszi el ebben az országban, hogy visszariadna pártjának további megnyomorításától? S hát azt ki hiszi el széles e hazában, hogy a többségnek önértetét nem éppen az csorbítja, amit mostanában mivel báró Bánffy Dezső, midőn még legutoljára is nem a pártnak szabad akarata által, hanem a saját önkénye által akarja megállapítani a béke föltételeit? A többség önértete! Ha ezt akarná kimélni Bánffy, félre állana, azt mondván, hogy döntse el a párt szabadon a maga jövődönő sorsát s e fatális órákban ne fészé-

lyeztesse magát a távozó kormány iránt való gyöngédségi tekintetek által. De Bánffy nem áldozza föl magát, hogy a párt cselekvési szabadságát visszaadja, hanem beleterrorizálja a többséget a legferdebb és a legnevetesebb helyzetbe. Mert valóban szánalmasabb látvány alig képzelhető ennél a többségnél, mely annyira megszokta a vak engedelmességet, hogy még most sem meri a hangját hallatni, mikor pedig már kifelé áll a szekere rudja eddigi deszpotájának. Ennek a pártnak még most sem szabad semmit akarnia. Felülről a király, alulról a nemzet szólítja és szorítja a békére; de a párt csak vár renyhén, szégyenkezve, csüggetegen, lesi kényurának ideges pillantásait s nem mer állást foglalni a béke mellett, noha tudja, hogy Bánffy Dezsőtől sem jutalmat a hűségért, sem megtorlást a lelkiismeretességért nem várhat. Ebben a megszegyenítő pozícióban tartja a miniszterelnök a többséget. Erről a viselkedéséről meri azt állítani, hogy a többségnek önértetét óhajtja vele szolgálni. Hát nem látja a miniszterelnök ur, hogy a világ csufjává teszi ez eljárásával azt a pártot, amelyet immár csak a vis inertiae kárhoztat a néma béketűrésre? Nem látja a pártfejelemnek áttetsző leple mögött a már-már kicsorduló bosszuságnak lüktetését? Nem érzi-e, hogy az a párt, bármilyen szolgálatkésznek mutatkozik is még e pillanatban, valóságos megváltásképpen fogja üdvözölni azt a percet, amely leveszi róla a megalázások e rendszerének jármát? Nem sugja-e meg neki a jó izlése, vagy ha ez nem, hát a társadalmi ösztöne, hogy immár csak egyetlen szolgálót tehet pártjának: azt, hogy mielőbb félreáll s lehetővé teszi a távozása percében legott lehetővé váló kibontakozást?

Báró Bánffy Dezső mindezt nem érzi, nem is akarja érezni. Azzal sem törődik, hogy csökönysége már-már a tolakodás mesgyéjét érinti. Viselkedésében nincs józan ész; hiszen bármi történjék is, neki minden-

## T Á R C A.

### Megtalált nyomok.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Írta: Nőgrádi László.

A régi gyaloguton járok megint, mely itt visz el a kertek alatt a sövények mellett. Kihajlanak az alacsony kerítésen át a gyümölcsfák lombjai, piros alma, hosszunyaku körte, meg hamvas szilva van rajtuk. Így volt az régen is, mikor még vágyva néztem fel a megtermett ágakra soh milyen boldog voltam, ha egyet-egyet elorozhattam hosszú csapóvesszőmmel.

Ez a keskeny gyalogut visz el kenderföldek között, ki a rétre az Ipoly füzesei felé. Erdő volt nekem ez a kenderföld is, most már vällig se érnek a kenderzsalak; élézek fölöttük. Hamvas-szürke bóbítás virágaikon csillogva szalad végig a napsugár, olyan, mintha szitaló köd lebegne el. Egy-két lepke játsza surran tova mellett, be a rét felé szállnak, hol meleg virágkehely várja őket.

En is oda igyekszem. Nem tudom miért, de nagyon szeretem a rétet, mindig szép. Szép, ha gazdag virágpompájában áll csodásan tele himezve ezerféle virággal, szép, mikor rajta sok apró petrenecekben áll az illatos széna, szép őszszel is, mikor megfekszi a hideg köd, sárga foltoktól tarkállik s csak egy virága van már, a haldokló színű ősz kikiries; — ó szép vagy rét akkor is, ha télen végig zudul rajtad a hóvihar, kavarogva, táncoltatva a sok apró hópehelyt.

Szép vagy mindig, de legszebb így deris napsugárban fürödve... Ott lebeg fölötted emlékeim tündér dőlőbájja. Kértem már a surú kendererdő közül, előttem van a rét, mely szépen simán terül el egészen a füzesekig, melyek árnyában az Ipoly beszédes hajjai surrannak el. A faluból csak a magasan felnyuló tornyot látom s a kigyóvza felfelé futó füstöt, a többi eltakarja a sudar jegenyék s gyümölcsfák lombja.

Itt van előttem a rét! — mennyit tudna ez regélni apró esinyekről, melyeket gyermekek eszelt ki, gyenge kezük hajtottak végre büntelen egyszerűséggel. Ti vén fűzfák, ti is tudtok ezekről; — ugyan nem azokról suttog-e szürkeleveles lombotok?

Az Ipoly békés vize tavasszal kikel esendes medréről s előnti a rétet. Egészen a falu kertjeinek kerítéséig megyen fodros hullámaival. Egy sima víztükör az egész rét, csak itt-ott áll ki a vízből a sárga vízi kökörsin magas száron ülő virága.

És az áradás sok kedves napot szerzett. Neki vágunk a taecogó viznek, az iszapba öntött rétnék s hosszú, barkás vesszőinkkel bekalandoztuk mint valami kalauzok cérnaszálon vonatva papirhajóinkat.

Oh ti emlékek, ti kedves gyermekkori emlékek, sokszor eljárt hozzátok a lelkem, hozzátok, és itt megpihen, mint a vihartól csapdosott madár a száraz eresz alatt. A világ fájó ostoerapsajt elfelejtem, elfelejték minden borot, mikor deris sugaraid szétáradó fényében fürdetem lelkemet.

Az talán, kinek gondtalan béke jutott részül, kinek mindig volt meleg tűzhelye s lelkét

szerető szemsugár ápolgatta, az talán elfelejthet, elfelejtheti apró örömeidet; de aki sok göröngyös utat bejárt mint elhagyott vándor, kit megvert az élet viharának keze s korán letörülte róla a gondtalan mosolyt, kinek didergő lelkét kerüli minden meleg sugár s azon a tűzhelyen kívül nincs tűzhelye más: óh, az nem felejthet el, az hozzád menekül, a multba s ott keresi, amit jelenében fel nem talál. Itt elhagyatva, ott nálad ébes társakat találok, s ha itt nem is szeret senki, hozzád érve meleg szeretet fogad, melynek ölelése jól esik fájó lelkemnek.

Az idő elfutott, csak az emlék maradt meg, ebben ragyog még a fényes tűz, egy-egy szikra előlem száll, én megyek utána s keresem, kereselem az elveszett nyomokat...

A rét közepén, az Ipoly folyásának nagy vargabetűjében, egy kis náderdő van. A szélét sás köríti az egyik oldalon, hol nem nagyon vizenyős a talaj, a másikon meg kis tavaeska van, melynek békés tükörét a vízi lenese finom vékony szálaiból szőtt zöld takaró fűdi. És a kis nádas nagyon alkalmas buvóhely a rét szárnyasainak. Benne fészkelnek, a mély rejtekekben, hová csak a szél férközhet s a gyerekek. Taposott utaink voltak itt kacskaringós tekervényekkel. Oda megyek ehhez a kis nádashoz, megállok mellette s kutató szemekkel nézek körül, hogy nem látok-e valami utacskát.

Nincs semmi nyom. A fűszálak körökül letapoatlanul állanak, a nádas nincs összekuszálva. Elveszték már azok a nyomok egészen. — hol vannak, kikkel együtt jártam erre? — Hol vannak, — hol?

Én magam állok itt, mint fejfája az elteme-

esetre mennie kell. De politikai okosság sincs viselkedésében: hiszen lemond ezzel a méltóságos távozás alkalmáról s magára zudítja a méltatlankodó királynak s a bosszus nemzetnek retorzióját. Hát miért makacsodik mégis? Ennek a szívósságnak csak egy oka lehet: a bosszuvágy. Számításai dugába dőltek, reményei megfúszultak; megcsalódott a koronában, a saját pártjában és az egész nemzetben. Hogy uralmát beláthatatlan időkig biztosítsa, megkínálta a fejedelmet az ischli klauzulával; s a korona mégis elejtette. Hogy megteremthesse ezt a többséget, összeharcsolta a választási pénztárnak millióit, elkövette a legdurvább visszaéléseket, magára zuditotta az erőszakos törvénytíprás vádját; s ez a párt csupán szavazatokkal fizetett neki, de küzdeni nem küzdött érte. A nemzetet pedig le akarta kenyerezni mindenféle közjogi ajándékokkal: a katonai oktatás reformjával, apróbb méretű szobrokkal s egyéb ilyen vívmányokkal, így akarva elfeledtetni az országgal azt a züllést, amelybe politikai jogait, közszabadságait és erkölcsi javait belésodorta; s a nemzet nem állott talpra, hogy megvédje e kormány uralmát, midőn inogni kezdett, hanem eleinte kárörvendve nézte a kabinet veszedelmeit, most meg türelmetlenül sürgeti takarodását. Ez az, amit nem tud nyugodt lélekkel elviselni báró Bánffy Dezső. S bosszút e miatt léhez: bosszút a királynak, bosszút a többségen és bosszút a nemzetben. A békét akarjátok? No hát majd tesszünk róla, hogy vagy ne legyen béke, vagy minél később legyen meg. Félreállani a béke kedvéért? Majd ha fagy. Csak azért is maradunk, a míg maradhatunk. Odaterpeszkedünk a béke útjába, megakasztjuk, késleltetjük. Ha megrendül bele a trón, az se baj. Ha beléged a többség, annál jobb. S törődjék vele az ördög, ha kárát látja a nemzet ennek az ellenszegülésnek. Így érez és így cselekszik Bánffy Dezső. Olyan, mint a vásott gyerek. Durcásodik és toporzékol, nem azért, hogy a saját akaratát keresztülvigye, hanem, hogy megbosszantsa azokat, akiknek az akaratát ellen csak ideig-óráig lehet föllázdania. S ha király, többség és nemzet azt kívánják, hogy meglegyen a Lőke, végre is úgy kell majd banniok Bánffy Dezsővel, mint ahogy vásott gyerekkel szokás elbánni.

## BELFÖLD.

A nagyváradi püspök a királynál. Bérsből táviratozzák nekünk, hogy a király ma Schlauch

tett multnak, — ez itt minden körültem mintha egy nagy sirdomb lenne, az emlékek sirdombja. Mennék, de ide köt valami, valami mondhatatlan érzés, mely fájó meg édes is. Átfogja a lelkemet . . . ó, de fáj, ó de édes!

Bemennék ebbe a kis nádasba, de visszatart egy láthatatlan kéz. Mit keresnél te itt, — mondja bennem a titkos szó — elhantol az idő a régi örömeiket; nincs itt más csak nád, madárfészkek és semmi egyéb. A régiek nem jönnek ide, téged se kísérsenek az álmok.

Az álmok, melyek világában lelkes volt minden, ami körülvesz; más értelme volt a szónak, szebben zengett a dal; a szellő beszélt, a virág mosolygott, a lepke kényeskedve esalagolt, versenyt futott a kis patak, a felhők eskéi égi mezőben legelészték, haza hívott a kis harang. Lehunytam a szememet, a kis harangnak csengését most is hallom ám s jatekimat összeszedve, rajta ülök a gallyparipán . . . szálló füvet tűzők bokrátnak és bár esznek a rét lakosi, mert minden hozzád szól: a szálló lepke, a nyíló virág s a fűzesbe csapó madár, megyek haza mégis. Nyitva a kis kapu, ott áll anyám, kitarja két karját s jószág szemével örülve néz reám . . . Karjai közt feledve a rét, minden fűszek s gallyparipám.

Valami messziről jövő kiáltás felébreszt álmomból . . . vége a nyomoknak, elveszték!

Elveszték azok, kik oda vittek az operfás udvarra, — ó, de mért is mennék oda, elpusztult ez a fűszek, más néz ki a zsulus ablakon, üres ott minden, elszállt a lélek belőle, kiverte a vihar régi lakóit. Ha oda mennék, selátnék mást, csak falakat — — falakat, sötét lombu eperfát és egy sirt, mely betemetett mindent.

Csendes szomorúsággal iudulok meg az

Lőrinc nagyváradi püspököt magánkiballgatáson fogadta. A birósor főpap ötven percig időzött a királynál és kiballgatása annak a látogatásnak a következménye, amelyet a püspök a minap tett a képviselőházban báró Bánffy miniszterelnöknel.

**Horvát tartománygyűlés.** Mint záprábi levelezőnk táviratozza, a korvát tartománygyűlés folytatta a költségvetés részletes tárgyalását, első sorban a közoktatásügyi költségvetés tárgyalását. A központi igazgatás címénél Rubetics Flórián válaszol az általános vita során elhangzott néhány személyes megjegyzésre. Első sorban föntartja Starcevicz Milével szemben azt az állítást, hogy a mostani érsek nem volt a bán jelöltje.

Elnök figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

A bán — mondja tovább Rubetics — azt mondta, hogy nem helyes itt olyan dolgokat szóba hozni, amelyek egyházi kongresszus elé valók. Én is így vélekelem. De a vallásos iskolai neve és, javadalmak adása stb. mégis csak az országgyűlés elé való dolgok. Azt is mondta a bán, hogy én sohasem lettem volna kanonokká, ha az ellenzéki programot azelőtt is úgy képviseltem volna, mint ma. Ezzel szemben kijelentem, hogy senkinek sem ígértem semmit és politikai hitvallásom felől sohasem intéztek koczám kérdést. Kinevezésem okai tisztán egyháziak voltak, és nem olyanok, aminőket a bán említett.

Elnök ismét figyelmezteti a szónokot, hogy maradjon a tárgynál.

Rubetics: De azért a klérus mégis megmarad az ellenzéken, mert meg van róla győződve, hogy a mai rendszer nem válik üdvére az országnak. A klérusban van még annyi hazafiság, hogy szenvedni is tudjon meggyőződéséért.

Gróf Klenen-Héderváry nevelésügyesnek mondja Rubeticsnek az érsek kinevezésére vonatkozó állítást. Ami Rubeticsnek kanonokká való kinevezését illeti — mondja a bán — más véleményem volt Rubetics politikai nézeteiről, mint ma. Olyan embert azonban, aki a büntetőtörvényvel kerül konfliktusba, amint az ellenzék teszi, és aki az 1870-iki XIV. törvényekkel ellen beszél, az államhatalom nem fog előléptetni. A képviselő ur azt mondta, hogy a klérus tud majd szenvedni. Erre, ha az ellenzéken marad, lesz is alkalm, de akkor azután ne kérjen kedvezményeket az államtól, amelynek alapjait alá akarja ásní. Ezt hangsúlyoznom kellett, mert az ellenzék meg akarja dönteni a kiegyezést. (Élénk helyeslés jobbról. Ellenmondás balról.)

Dr. Bresztjenszki visszapillantást vet a magyar és horvát kegyuri jog fejlődésének történetére és ráter arra a legújabb irányzatra, hogy Magyarországon a beneficiumokra való előterjesztést autonómikus katolikus kongresszusra akarják átruházni, éppen azért, hogy a partbefolyásokat kikérüljék. Azután az egyházi javak konfiskálásáról beszél és rámutat a németországi, franciaországi és angliai konfiskáció következményeire. Mi nem akarunk hozzányulni a kegyuri joghoz — mondja a szónok — de mindig

ipolyparti fűszek felé. A nagy magas fűben belelebe botlok egy-egy zombékba, vagy kiálló rögbe. Lépésem alatt letörnek a kedves virágfejek, megsoppad a fű, s hogy hátra fordulok a kis nádas felé, egész csapást látok magam előtt. Elszondolkozom ezen a frissen tapasztott gyalog úton. Holnap már ez sem lesz, nyom se mutatja, hogy itt járt valaki. Eljön az éjjel s gyöngye harmat-estöt hullat a letaposott fűvekre, virágfejekre és a hajnal első sugarnak melegere felelevenedik újra mind . . . Oh multak, kiket az idő moha eltakar, ti virágok, kik egykor élők voltatok, rátok hullván az emlékezés harmata, feltámaszt az érzés melege s habár a hozzátok vezetők nyom örökre elveszett, de ti nekem mégis örökre, — örökre éltek — —

A fűszek csendes rejtekeiben madarak laknak, itt épül sok fűszek . . . Csiri, esiri, hallom váltakozva. Valami melegség árad ki a szürke levelek alól, valami szokatlan derű csap onnan a lelkembe. Megállok s hallgatózom. Újra hallom a madáresiesérgést, meg püpegést. Egy szürke tollu madárka ül a kinyúló ágon és szábjában hosszú fűszalat tart. Figyelmesen néz körül, rám-rám tekint, mintha gyanakodnék. Ez fűszek akar rakni! . . . Ne félj csöpp madár, nem lesem meg, hová rakod tészked, csak építsd!

Építsd, mondom én s a lelkemben visszhang kél erre a szóra és valami esodaltatosan meleg érzés hatja át. Szemem előtt egy fonatba borul a szürke levelei tűzes a tarka rétel, egyetlen méla zsongásba vegyül a madáresiesérgés, jomb-sut ogás és a víz csobozása. Mint egy álmokép lebben elem lelkem délibábjá. Gyorsan völgynek szaladok hegyoldal tele boróka-bokrokkal, szikla-törmelékkel, melyek közül fehér margitvirág-fejek kandikálnak ki. A hegy lábánál habfodros

erélyesen föllépünk az ellen, hogy állami vagyis pártszempontból adományozzanak beneficiumokat.

Gróf Kluen-Héderváry azt mondja, hogy az állam egyházi szempontokból nem tagadja meg valamely beneficium betöltését, de állami szempontból nem léptethet elő nemély jelkést. Ha magánkegyur választhat, meg kell adni a választás jogát az államnak is, ez pedig nem fogja a javadalmazandókat olyan pártból venni, amely az állam alapjainak megingatására törekszik, mert a javadalmak adományozása az államtól ered, ennek pedig joga van megakadályozni azt, hogy ezeket az eszközöket ellene fordítsák. A kiegyezés módosítható, de módosítás alatt nem értendő a kiegyezés megdöntése. Azok az emberek, akik módosítani akarják a kiegyezést, nem eilenségei a Magyarországgal való közösség alapjának. Ezt az alapot a büntetőör védi. Olyan embereket pedig, akik ezt az alapot meg akarják dönteni, nem alkalmazhat az állam. Ezt el is ismeri minden egyházi hatóság, még Francis is országban elismeri Houlik bíbornok is egyik körleveleiben. Szóló nem akar fenyegetőzni, hanem csak arra figyelmeztet, hogy azok, akik ilyen politikát üznek, nem számíthatnak beneficiumra. Az egyházi javak konfiskációjára ő soha sem gondolt.

Erre a közoktatásügyi költségvetést elfogadták és áttértek az igazságügyi költségvetésre.

Kutuzovicz általános derültséggel mellett a királyi ügyészségnek megszüntetését kéri, mert azok — ugymond — jobban pusztítják a népet, mint a filokszera a szőlőt.

Klein osztályfőnök felszólítja Kutuzoviczot, hogy nyujtsa be olyan törvényjavaslatot, amely lehetővé teszi az ügyészség nélkül való vádolást. (Nagy derültség.)

Majd a hozzájárulási költségek fedezéséről szóló IV. fejezetet tárgyaltak és annak elfogadása után az ülést berekesztették. A legközelebbi ülés holnap lesz.

Zágráb, február 7.

Cseh Ervin horvát miniszter ma megjelent a nemzeti párt klubjában, ahol a tagok lelkes zsviódkiáltásokkal fogadták. Milekics Cirill alelnök beszéd-el üdvözölte.

## A válság.

— A Budapesti Napló tudósítójától. —

Budapest, február 7.

A kormány választás ma tudomásul vették az ellenzéki békebizottság tagjai, a disszidensek által közvetített szóbeli üzenet alakjában. Ez az üzenet csak a lényegét tartalmazza a kormány válaszában, amelyet írásba foglalva holnap fog-nak átadni az ellenzék bizalmi férfijának.

Erről a válaszról most már határozottan konstatálhatjuk, hogy haladás van benne a garanciák dolgában. Ki van fejezve benne a kormány-nak az a készsége, hogy a békefeltételeket a tárgyalásokban résztvevő összes faktorokkal

patak fut el harsogva neki a szűk völgynek, melyet kétoldalt sűrű erdővel borított hegy övez. Ott a völgyben a patak partján egy csöpp tisztás rét van, melynek közepén bogárlátu kunyhó áll. Barátságosan előrebicecent fejével, mintha a suhogó erdő-lombokat üdvözölné. Abban a csöpp házában tudom, ki van, — tudom. A lelkem vágya ültette bele, mint egy viruló rózsafát. Szépen kitaposott nyom visz oda a lankás réten keresztül. Rálépek erre az utra; . . . a régi, bohókás örömmel néznek rám a virágok, mintha mondanák: siess már! Még egy kis kanyarulat s ott vagyok. Széttárl az ajtó s elémbe lebben, ki várt reám. Kart karba öltve megýünk a kis gyeppadhoz, mely fölél, mint a sátor, fak terítik lombjukat. Összehajtuk fejünket s érzem, mi ketten egyek vagyunk. Bohó mesébe kezdek, mit elmondtam százszor már, egyre megy a vége, . . . lezárja ajkamat az édes száj.

Igy álmodtam én ezt, s mindig álmodom, de az álmokép most elem szállt, elem szállt, mint a déli báb széles puszta homokján. Vájl valóra édes álom, vagy sohse légyen ébredésem, — legyen nekem egy kis fűszek, meleg tűzhely, hol lelkemet, szárnyát bontva, serkentegesse, biztatgassa két drága szem! . . .

. . . Nem keresem már az elveszett nyomokat, kik a multba vinnék lelkemet, új nyomokat találtam. Azok, kiket zsulus házunk udvarából kilépve tapostam, eltűntek, eltűntek örökre. Más ház felé visz az új nyom, már ráleptem . . .

Összeszagnak a hajlós bokrok, felém fordul minden virág s egy szóval, egy ajakkal mintha mondanák: régi helyet újat leltél, csak menj, csak menj! . . .

együtt aláírja, továbbá, hogy nemcsak a szabadelvűpárt érdekelten, hanem a képviselőházban is olyan nyilatkozatot tesz, amely a békének megállapított feltételeit biztosítja. Ellenben hiányzik belőle az a biztosítás, hogy az országgyűlést ebben az évben nem oszlatják föl.

A válasznak ezt a házagat az ellenzéki békebarátok úgy fogták fel általában, hogy nem jelenti az ellenzék ilyen irányú követelésének a megtagadását, hanem hajlandó lesz ezt a kormány megadni, azonban úgy, mint egy későbbi engedményt.

Az üzenetben feltűnt továbbá még az, hogy egy szó sem volt benne az inkompatibilitás kérdéséről, amelynek a rendezése pedig szintén az ellenzék békefeltételei között van.

Ez okból az üzenet átvétele után az ellenzéki delegáltak a disszidenseket arra kérték, kérjenek felvilágosítást a kormánytól, hogy vajjon ez a mostani felelet ultimátum-e, továbbá, hogy az inkompatibilitás kérdése miért maradt az üzenetben említetlenül? A disszidensek eljártak rögtön a kormánynál és azt a felvilágosítást hozták a tanácskozó ellenzéki férfiaknak, hogy a kormány mostani üzenete nem tekintendő ultimátumnak; hogy továbbá a kormánynak kezdetől fogva az volt az álláspontja, hogy a mostani helyzettel össze nem függő kérdések a béketárgyalások anyagából kihagyandók és ezért mellőzte a kormány ezáltal is az ilyen kérdések taglalását.

A pártközi konferencia alapos megvitatás alá vette már most is a kormány válaszát, de mivel a válasz írásos szövegét csak holnap kapják meg, az arra adandó felelet megállapítása is csak azután jöhet szóba. Annyi azonban már ma is előrelátható, hogy, valamint a kormány üzenetének, a kellő felvilágosítások után, a tanácskozások folytatása volt az eredménye, szintúgy az ellenzék válaszában is az a törekvés fog megjelenni, hogy a további tárgyalás és a megegyezés lehetővé tétessék.

Általában el lehet mondani, hogy a békének nem volt rossz napja. A kompromisszum kilátásai megerősödtek, ha nem is történt szemellátható, nagy közeledés; de hogy közeledés tényleg történt, azt több jelenség is mutatta. Egyebek közt határozottan jóra lehet magyarázni azt, hogy a miniszterelnök, aki kezdetben határozottan ellene volt a Haz elnapolásának, ma egy nyolcnapos parlamenti szünetre kapacitálható volt. Jó jel az is, hogy a szabadelvű párt konferenciája, Széll Kálmán és a békebarátok intencióinak megfelelően, simán folyt le, holott még ma is hadlatszottak olyan hírszéltek, hogy a háborúpárt atakot tervez s még hozzá magát Tisza Kálmánt küldi hareba a béke ellen. És általában az egészzetelékeny hangulat dominált minden oldalon. A békevágy idestova leküzdi a harci kedvet, a nyílt, becsületos törekvések diadalmaskodnak az alattomos fondorkodásokon.

### A miniszterelnök nyilatkozata.

Báró Bánffy Dezső miniszterelnöknek a szabadelvű párt mai konferenciáján tett nyilatkozatát kétféleképpen pertraktálja a kormány két felhivatalosa. Az egyik, az Országgyűlési Értesítő méltóságosan nyugodt, a másik, a Budapesti Tudósító erősen subjektív, szeretetteljes, szinte érzélgős. Ime a két felhivatalos tudósítás:

#### (Országgyűlési Értesítő.)

Az országgyűlési szabadelvűpárt báró Podmaniczky Frigyes elnöke alatt ma este igen látogatott értekezletet tartott, amelyen az elnök mindenekelőtt bejelentette Balogh Kálmán képviselő elhunytát. Az értekezlet jegyzőkönyvi részvétét fejezte ki Balogh Kálmán elhunytán.

Ezután a párttagok hosszantartó élénk eljenzése közt felszólt báró Bánffy Dezső miniszterelnök. Rámutatott arra, hogy a párt legutóbbi értekezlete óta a helyzetben nem állott elő javulás; s hogy a viszonyok alakulása kötelességévé tette a kormánynak, hogy az ország érdekében kísérletet tegyen a parlamenti rend és munkaképesség helyreállítására abban az irányban is, amelyet a disszidensek felajánlottak. Részletesen ismertette ezután azokat a feltételeket, amelyek alapján a kormány a megoldást tel-

jes őszinteséggel keresi, valamint a tárgyalásoknak eddigi lefolyását is. Kijelentette ezután, hogy most, a tárgyalásoknak közepe, nem tartaná célszerűnek a diskussziót. Reméli, hogy a közelebbi napokban ki fogja kérhetni a pártnak érdemben való határozatát; most csak az a kérése, hogy vegyék egyszerűen tudomásul előterjesztését. (Hosszantartó élénk helyeslés).

Báró Podmaniczky Frigyes elnök a párt nevében köszönetet mond a miniszterelnöknek a nyújtott felvilágosításokért s javaslatba hozza, hogy az értekezlet tudomásul vétessék.

Az értekezlet egyhangulag határozatát emeli ezt a javaslatot.

Ezzel az értekezlet báró Bánffy lelkes élteése közben véget ért.

#### (Budapesti Tudósító.)

Az országgyűlési szabadelvű párt mai értekezletének lefolyása valamennyi jelenlévőre lélekemelő hatással volt. Mindenfélől elismerték egy a miniszterelnök beszédének koncilians hangját, mint jelentésének világos és tárgyilagos voltát. A miniszterelnök előadását folytonos tetszés kísérte, nevezetesen pedig általános helyesléssel találkozott az a kijelentés, hogy a kormány kötelezve érzi magát biztosítékot szerezni az iránt, hogy olyan turbulens jelenetek, mint amilyeneknek színhelye volt a képviselőház az utolsó hónapokban, a jövőben ne ismétlődhessenek. Mindenki meg volt győződve a miniszterelnök ama kijelentésének őszinteségéről, hogy a béketárgyalások jobbrafordultát komolyan kívánja. Az az óvatio pedig, amelyben báró Bánffy a csaknem teljes számban megjelent tagok úgy az emelvényen való megjelenésekor, mint beszéde befejeztével erősítették, méltán meggyőzhetők a miniszterelnököt arról, hogy miként eddig, ezentul is osztatlan birtokában van az egész párt rendületlen bizalmának.

A felhivatalos tudósítások kiegészítéséül, saját értesülésünk alapján a következőkben közölhetjük a miniszterelnök beszédének lényeges tartalmát:

Báró Bánffy Dezső azzal kezdte beszédét, hogy a kormány és párta a harcot nem akarta. A párt legutóbbi értekezlete óta a helyzet alig változott. A legutóbbi konferencia óta néhány intézkedést tartott szükségesnek a kormány, s ezeket az intézkedéseket megtette, a helyett, hogy akkor, a legnehezebb időben, ott hagyta volna a helyét. A béketárgyalásokról szólva, a miniszterelnök kijelentette, hogy a kompromisszum feltételeit az elnökválasztás megtarthatását, a végleges kiegyezés biztosítását, a provizórium és indemnity megszavazását kívánja. Ennek fejében hajlandó eleget tenni a kuriai bíróságra vonatkozó kívánságnak, fenntartván a javaslat 169. §-át (a szöveg paragrafusát.) Azt kívánja azonban a kormány, hogy míg a kuriai bíróságról szóló javaslatot tárgyalja a főrendiház, az alatt vegye tárgyalás alá a képviselőház a házszabályok revízióját, amelyre nézve lemond a kormány minden olyan intézkedésről, amely a szólásszabadságot korlátozná, nevezetesen nem kívánja a klótur behozatalát; viszont követel olyan intézkedéseket, amelyek lehetetlenné teszik a technikai obstrukciót és a turbulens elemek rakoncátlankodását. Felsorolta ezután a miniszterelnök a békegaranciákat, amelyeket megadni hajlandó. Főlemlítette, hogy az inkompatibilitás rendezésére vonatkozó megállapodás fölösleges, mert hiszen az összeférhetlenségi törvény revíziója benne van a kormány programjában és ez alatt a kormány alatt küldték ki a törvény revízióját előkészítő bizottságot. Végül hangsúlyozta, hogy a szabadelvűpárt megalázását az ellenzék nem cselezté és nem is cselezté. Hogy az új kormányelnök személyére nézve garanciát nyújtson, ez képtelenség, mert a kormány még nem mondott le. Ha a békefeltételek biztosítva lesznek, akkor a kormány kész lemondani, noha megvan a többsége és bírja a korona bizalmát. Kérte végül a pártot, hogy most ne hozzon határozatot, és kilátásba helyezte, hogy néhány nap múlva újra összehívja a pártot, hogy vagy a béketárgyalások eredményéről beszámoljon, vagy felhatalmazását kérje további intézkedésekre.

### A mai tanácskozások.

A békekonferencia mai működésének külsőségeiről a következőkben adhatunk számot:

Tizenegy órakor összehívték az ellenzéki pártok képviselői s átvették a disszidensek kiküldöttjeitől a kormány legújabb válaszüzenetét. Ezuttal is, mint az eddigi hasonló közlések alkalmával, Széll Dezső fölolvasta a kormány pontozatát, amelyekről a maguk használatára jegyzeteket készítettek a konferencia tagjai. Az üzenet átvétele után a disszidenseket felkérték, hogy a már említett körülményekre nézve felvilágosítást kérjenek a kormánytól. A disszidensek erre lementek és a miniszteri szobában értekeztek Bánffyval, Fejérváryval, Lukácsossal és Széll Kálmánnal, s azután a felvilágosításokat tudatták az emeleten ülésező konferenciával.

Tizenkét órakor újra odahagyta a disszidensek a békétanyát, az együttmaradt ellenzéki megbízottak pedig nyomban belementek a kormány üzenetének tárgyalásába s az üzenetben kifejezett óhajtatások képest továbbfolytatták a házszabályrevízió, a kuriai bírósági javaslat kibővítése s a választási cenzus lezállítása, szóval, a békekérdések egész komplexuma fölött való tanácskozást.

Rég véget ért már a képviselőház nyilvános ülése, amikor a konferencia tagjai szétszórtak. A holnap délelőtti órákra újabb ülést tűztek ki, amelyben át fogják venni a kormány válaszában írásos szövegét.

### Az ellenzék hangulata.

A kompromisszum-tárgyalásokat ma is leginkább az idemnyit megadásának kérdése nehezíti meg; ez a középpontja ma is a kapacitációnak és legnagyobb akadályja a megegyezésnek. Attól függ jóformán minden, ma épp úgy, mint egy héttel ezelőtt, hogy az ellenzék sikeresül rábíri arra, hogy az idemnitást még Bánffy lemondása előtt átbocsassa, vagy hogy a kormányt sikeresül eltántorítani attól a kívánságtól, hogy még ő kapja meg az idemnitást? Ez az utóbbi éppen nem valószínű, azért ma az a legérdekesebb és legfontosabb kérdés, hogy az ellenzék kapacitálható lesz-e? Ez a dolog pedig ma úgy áll, hogy a kormány részéről maig kilátásba helyezett garanciákkal szemben az ellenzéki békekonferencia tagjainak egy része máris engedékenységet mutat. Ezek úgy gondolkoznak, hogy ha írásban és a pártok határozataival, továbbá a miniszterelnöknek és Széll Kálmánnak a parlamentben teendő nyilatkozataival garantálva lesznek Bánffy lemondásával együtt a kuriai bíróságról és ezzel kapcsolatban a választási eljárásra vonatkozólag kívánt módosítások, az inkompatibilitás kérdésének új rendezése, a vicinális vasutakról szóló törvényre és a nyugdíjtörvényre vonatkozó kívánságok teljesedése, továbbá kötelező nyilatkozat történik a kormány és a korona megbízottja részéről arra nézve, hogy a parlamentet ebben az évben nem oszlatják fel: akkor nincs akadály annak, hogy az idemnitást az ellenzék átbocsassa. Ez nem jelenti a törvénytelen állapotnak az ellenzék részéről való szentesítését, mert hiszen a fölmentést a többség szavazza meg, politikai bűnhődésnek pedig elég az, hogy Bánffy megbukik.

A konferencia tagjainak más része azonban még mindig nem hajlandó megelégedni a megígért garanciákkal és részint semmi áron nem akarja átengedni az idemnitást, részint a teljes személyi garanciát követeli. A nézeteknek ez a megoszlása nem történik pártok szerint; minden pártbeli delegátusok közt vannak hívei az egyik felfogásnak is, a másiknak is. A disszidensek és Széll Kálmán ma is mindent elkövettek arra, hogy az idemnitást átbocsátására kapacitálják azokat, akik eddig még ellenkeznek és a mai jelekből következtetve, ez a fáradozás valószínűleg nem lesz meddő. A béke létrehozásán fáradozók reménylik, hogy legyőzhetetlen merevséggel nem fognak találkozni ebben a kérdésben, mikor a nagy elvi kérdésekben már szinte minden elvi akadályt lebírtak már.

### A jövődó miniszterelnök.

A béke garanciáival kapcsolatban ma is élénken megfontolták-vetették azt a kérdést, hogy ki fogja felváltani Bánffy a kormány élén? Ellenzéki képviselők közt ma itt-ott mint bevégzett dolgot emlegették báró Fejérváry miniszter-

elnökségét. Erre nézve aztán ismét és ismét kérdést intéztek Széll Kálmánhoz. És Széll Kálmán megint csak azt mondta, amit eddig, hogy az új miniszterelnök személyére nézve illetékes helyen eddig semmiféle preokkupáció nincs. Ez az igazság. Minden más híresztelés korai még most.

### A Ház szünete.

Széll Kálmán a pártközi konferencián több oldalról jövő félkérésre lépéseket tett arra nézve, hogy a Ház a békétárgyalások tartama alatt ne tarison ülést. Miután minden faktor beleegyezett abba, hogy a Ház holnaputánról, esütörtöktől kezdve a jövő esütörtökig, saját határozatával elnapolja magát, ennél fogva a Ház holnapi ülésén a koronák erre nézve indítványt fog tenni, amelyet minden párt elfogad, s így a nyolc napos szünet előtt a holnapi lesz az utolsó ülés. A szünet mindenestre csak előnyére lesz a kompromisszum ügyének.

### Széchenyi Manó audienciája.

Gróf Széchenyi Manót, aki tegnap este Budapestről Bécsbe érkezett, ma délelőtt hosszabb magánkijelentésen fogadta ő felsége. A kijelentés természetesen a magyarországi eseményekkel áll összefüggésben. Gróf Széchenyi ma este ismét Budapestre utazott és a holnapi minisztertanácsban részt fog venni.

### Berzeviczy és a békepárt.

Tegnap, a szabadelvűpárti békebarátok szerveződéséről írván, azt említettük egyebek közt, hogy Berzeviczy Albert volt a tegnapi tervezett értekezlet kezdeményezője. Ezzel szemben ma illetékes oldalról úgy értesülünk, hogy Berzeviczy nem vett részt az értekezlet tervezésében, hanem őt akarták annak vezetésére felkérni; de ennyire nem is jutott a dolog, mert Széll Kálmán közbelépésére, lemondtak a konferenciáról, mielőtt még Berzeviczyt a mozgalomba belevinnék megkísérleték volna. Berzeviczy Albert különben egyike a párt legteljesebb békebarátainak, de ellene van minden külön csoportosulásnak, mert vélekedése szerint ez nem volna előnyös a béke ügyére nézve.

### A mai ülés.

A szavazások szintelen áradatából ma egy farka virág kandikált kifelé. Szinte szokatlan volt már a technikai obstrukció kicsiny publikumának, amely jóformán beletörődött az unalmas egyhangúságba s ma váratlanul nagyon vidám incidenshez jutott.

Az ülés legelején volt. Bánffy Dezső és Lukács László éppen elhelyezkedtek a piros bársonyszékben s a pénzügyminiszter már elővette az italmérséji jövedékről szóló törvényjavaslatot, amelyet később be is nyújtott a képviselőháznak. A két miniszter közelebb hajlott egymáshoz s talán titkos beszélgetést is kezd a békétárgyalásokról, ha abban a pillanatban alázatcs hajlongással nem áll a bársonyszékek elé Rossival István, a kormánypárti kanonokja. Így aztán mindkét miniszter előképen várta a kanonoki instanciát, amelyet Rossival látható buzgósággal terjesztett elő. Buzgóságában egészen meghajlott s csak a hátát mutatta a baloldalnak, ahol éppen akkor gyülekeztek a néppárti képviselők. Ezek pedig tudvalevőleg nem tulságosan szeretik Rossivalt s valig csipkedik, amikor csak alkalom kínálkozik rá.

Most is megindult a malicia a néppárti sorokból. De sorra elveszett a sok gunyolódó megjegyzés és Rossival meg sem hallotta. Csak hajlongott és beszélt tovább a két miniszter előtt.

Ekkor Zmeskál Zoltán (régí Rossival-ütő különben) fölemelkedett és két karját a csoport felé tárva, harsányan kiáltotta:

— Rossival hajlong... Hjjaja. Betegeskedik a váci püspök...

Hatalmas derűlenség csapott fel s a t. Ház hosszú idő után először kacagott jóízűen, mikor Rossival élénken gesztikulálva, rákvörös arcúal sompolygott el a miniszterek árnyékából.

Aztán megint a régi csapásban perogtek a névszerinti szavazások s némi változatosság csak abban mutatkozott, hogy ma már a jegyzőkönyvet is újból akrták felolvasatni, amit szintén névszerinti szavazással kellett eldönteni. Persze a többség nem engedte meg a második felolvasást, de a szavazás során megint akadt egy kis incidens. Ez azonban már nem volt olyan vidám. Mikor ugyanis Percezel Béni

szokása szerint jegyezni kezdte a szavazatok számát, hogy a szükséges száz szavazatot a második olvasásonal kiegészíthesse, Kubik Béla odaállott eléje és kíváncsian nézte, hogy mit jegyez Percezel. De a jegyzőt zavarta a kíváncsi szom és izgatottan jegyezte meg:

— Talán fölösleges is az ellenőrzés.  
— Ott allok, ahol nekem tetszik, — felelte Kubik.

— Én pedig nem tűrök ellenőrzést! — fakadt ki Percezel Béni!

— S én nem tűrök rendreutasítást! — hangzott a Kubik éles válasza.

Az incidens már kínos kezdett lenni, mikor a dobogóról megszólalt a koronák:

— Mindenki menjen a helyére!

Ekkor aztán Percezel is, Kubik is a helyére ment s a szavaltásnak nem is volt folytatása.

Különbben s mai ülésen összesen három névszerinti szavazás volt.

## KÜLFÖLD.

### A vizsgálat vége.

Budapest, február 7.

Azt a nevezetes tény, hogy a francia képviselőház revíziós bizottsága több mint négyszáz többséggel elvetette a kormánynak azt a javaslatát, amely a Dreyfus-ügyben való ítélethezatalt ki akarja venni a semmitőszék büntetőtanácsának a kezéből, nyomon követi egy másik nevezetes hír, az tudniillik, hogy a *büntetőtanács befejezte a vizsgálatot*. Most válik tehát igazán aktuálissá az a kérdés, hogy sikerül-e a kormánynak a legerőszakosabb eszközökkel is rábírnia a képviselőházat, hogy saját bizottságának véleménye ellenére megszavazza ezt a maga nemében páratlan törvényjavaslatot. Dupuy azt erő-íti ugyan, hogy fel fogja vetni a *bizalmi kérdést*, de a francia képviselőház nem tartozik azok közé a törvényhozó testületek közé, amelyek egy-egy kormánybuktatástól visszariadnak. Hiszen ugyanez a képviselőház ugyanebben a kérdésben sokkal jelentéktelenebb incidens miatt megbuktaita a Brisson-kormányt, amelynek a feje pedig sokkal különbül viselte magát a Dreyfus-ügyben, mint Dupuy ur. Ő rendelte el a revíziót s Dupuy a maga és miniszter-társa, Lebret, törvényjavaslatával csak ki akarja azt játszani. A képviselőháznak különben nem lesz nehéz határozni. Előtte lesznek az összes vizsgálati akták, amelyek a részrehajlással vádolt büntetőtanács bírákra vonatkoznak s amelyeknek alapján a bizottság a maga véleményét megalkotta. Ugyanúgy alkothatja meg véleményét a Ház többsége is, ha csak valami különös meglepetés nem jön közbe, a mire mindig el kell készülni, mikor francia képviselők közt szavazásra kerül a dolog, főleg, ha a szavazást olyan vita előzi meg, a milyen ebben a kérdésben most várható.

Mai távirataink a következők:

Páris, február 7.

A semmitőszék büntetőtanácsa *befejezte a Dreyfus-ügy vizsgálatát*. A vizsgálat anyagát átteszik a főügyészhez, aki ennek alapján megteszi jelentését. Az iratokat aztán a jelentéssel együtt visszaküldik a semmitőszék büntetőtanácsához, amely erre kinevezi előadóját.

Páris, február 7.

Az *Eclair* egy iratot közöl, amelyet Mazeau, D'Aréste és Voisin, a büntetőtanács tagjai ellen való vizsgálatnál megbízott bírák a vizsgálatra vonatkozó iratesomóhoz esatoltak s amelyben azt ajánlják, hogy a revíziót a semmitőszék büntetőtanácsától vegyék el és a semmitőszék egyesült tanácsaihoz tegyék át. A három bíró ebben az iratban azt az aggodalmát fejezi ki, hogy a büntetőtanács döntésének nem lesz meg a kellő tekintélye, de *egyáltalában nem illetik gyanúval a büntetőtanács bíráinak jóhízszerűségét és becsületességét*.

Páris, február 7.

Dupuy miniszterelnök, a revízió-bizottság határozatára vonatkozólag kijelentette, hogy a kormány fel fogja vetni a *bizalmi kérdést* és vissza fog utasítani minden módosítást, amelynek célja a

törvény jellegének megváltoztatása volna, tehát azt az esetleges módosítást is, hogy a semmitőszék egyesült tanácsai a büntetőtanács kizárásával ítélkezzenek a Dreyfus-ügyben.

## HIREK.

### Nap nap után.

A tegnap semmivel se volt különösebb nap, mind a tegnappelölt. Mert ha valamelyik napon valamikézt homályosabban vagy fényesebben süt a nap, vagy hogy ha valamelyik napon borosabb avagy derűsebb az újság, mint a megelőző huszonnégy órában, abból ne tessék nagy káoszt csinálni. A tegnapi azért ugyanaz a sablon, ami a tegnapi volt, vagy ami a holnap lesz, csak a világitás más — meg a hírszolgálat. Mindennap megeszi a világosságból a maga öt percét hajnalban vagy szürkületben és mindennap elsüllyeszti a maga halászbárkáját legalább s megőrli a malmában az emberporciót s megszűli a gyermekporciót. Szóval míg a tenger meg az élet viharában, künn a szelekben, a fagyban, az unalomban, a keserűségben ordít a mulás — kis meg nagy házakban szerte-szét születtek az élet. Ha némely nap figyelmetlen akár ebben, akár abban az irányban, hát csak a riport rossz, de a nap a régi és a nap az új.

A részletek néha érdekesek azonban. Teszem föl, tessék csak idénézni egy pillanatra. Itt jön egy kis beszámolás az éjszakával, hogy kinél mikor kezdődött el a sötétség. Nem az, amit a természet ad a maga jóvoltából, hanem az, amit magára tukmál az, aki elfáradott.

1. A roznói gimnázium folyosóján agyonlőtte magát egy *Szivoltó János* nevezetű gyerek, akinek igazság szerint még egy esztendő a gimnáziumban kellett volna koplalni, őtöt az orvosegyetemem, őtöt a praksisban — s akiből azután még tán viridista is lehetett volna — duplán számított adóval. Neki azonban elég volt már s lepuflantotta magát, akáresak

2. Rader Sándor öreg bátyánk, a székesfehérvári takarékpénztár nyugalmazott pénztárosa. Ez a bácsi hetvennyolc esztendőskorában határozta el magát arra, hogy itt hagyja ezt a némelyiknek kellemetes, némelyiknek kellemetlen világot. Nem úgy, mint

3. *Pöspög Vencel*, a nagyvárú jogász, aki szintén ifjan, és szintén korgó gyomorral határozta el magát arra, hogy nem ágyban, párnák közt fog meghalni, hanem egy golyó nyomán pusztul el, mint

4. *Capp* százados ur a fogarasi ezredben, aki be nem várva az őrnagyi sarzsit, kiment az istállóba s egy Mannlicher fegyverrel keresztül lötte az agyát, sokkal szerencsésebben, mint — és itt következik a sláger —

5. Az a Kóburg herceg, akit ezelőtt egy hónappal kergetett a halálba ennek az életnek a szörnyű hiábavalósága s azóta folyton szenved annak a felületességnek miatta, amivel a hercegeket kitanítják a haditudományokra. Ime önmagában egy szörnyű nagy ellenségére akadt, szörnyebbet hiába keresett volna kerek e világon s amikor célba vette, közvetlen közelből finom művi, jó pisztolylyal, — elhibázta. Egy hónapig kinlódott, míg végre leszámolt a kártyával, szerellemmel, urasággal, amiből neki nagyon sokkal több jutott, mint fönnb elszámolt pályatársai összes familiáinak együttvéve.

Mindazonáltal ez így megy s ha véletlenül valamelyik napon elmulasztanók érdemleges módon letárgyalni mindazon embertársainkat, akik a legkülönbözőbb klassziszokban egy-egy golyóval, morfiummal, közönségesebben marólgással és gyufával elvögzik azt,

# HUNGARIA-vasfürdő

Budapest, VII., Nyár-utca 7. szám.  
Gőz- és kádfürdők.  
Nyitva reggel 5-től este 9-ig.

amivel a természetet a maga számítása szerint késik, az a mi hibánk, a történet azért teljes. Mindennap kiveszi tőlünk a temető az önkéntes adót. Az önkénytelent úgy adjuk, hogy nem tohetünk róla. Odafenn a gondviselés annyira tisztában van ezzel, hogy egyszer — a dátuma nem emlékszünk már, azt mondta az emberi szaporodás fölülvizsgálására kirendelt égi közeg valami tollnoknak, aki a könyveket vezeti:

— Ezután mindenfelé több gyereket kell leszórní.

— Miért?

— Mert igen sokan halnak meg úgy, hogy mi nem is tudjuk. Hát csak rendelkezék a napos golyóknak...

Szóval már odafenn is feltűnt, hogy minékünk idelelni milyen keveset ér az élet, holott egynémelyikünk herceg, a másikkunk diák.

(Th.)

Budapest, február 7.

— BUDAPESTI NAPLO. Január 31-én új előfizetés nyílt a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tiszteit olvasóinkat, akiknek az előfizetése ezen a napon lejárt, méltóztatassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul köldhessük tovább.

Ujjonnan belépő előfizetőinknek teljesen díjtalanul megküldjük a Budapesti Napló almanachjának most megjelent (január-február—márciusi) első kötetét, amelyet még ebben az esztendőben három kötet fog követni.

— Kiténtetés. A király, mint a hivatalos lap mai száma körül, úgyszeg *Mutáth* Györgyné született *Hillebrand-Prandau* bárónéknak az Erzsébet-rend nagykeresztjét adományozta.

— **Ferenc Ferdinánd főherceg muzeuma.** *Ferenc Ferdinánd* főherceg tudvalevőleg betegsége előtt körülhajtotta a világot s utjáról gazdag gyűjteményeket, vadászszármányokat és emléktárgyakat hozott magával. A főherceg ezekből most muzeumot rendez be s erre a célra megvette nemrég a Beatrix-utcai palotája mellett levő három emeletes bérházat, amelyet átalakított, udvarát üvegtetővel befedette s ott fogja elhelyezni az Este-család gyűjteményét.

— **A beteg főhercegnő.** *Bécsből* jelentik, hogy *Mária Immaculata* főhercegnő állapotában tegnap óta aggasztó rosszabbodás állott be. Az orvosok aggodnának a főhercegnő életéért.

— **Új udvári tanácsos.** *Emich* Gusztáv, az Athenaeum részvénytársulat igazgatója — mint hírlék — megkapta az udvári tanácsosi méltóságot. Ez a kinevezés széles körökben kelt ösztöne örömet, mert *Emich* Gusztáv egyike azoknak, akik a magyar irodalom terjesztése körül feledhetetlen érdemeket szereztek maguknak. A kinevezést a hivatalos lap egyik legközelebbi száma fogja hozni.

— **A váci püspök betegsége.** *Schusster* Konstantin váci püspök életereje napról-napra hanyatlak. A beteg főpap vasárnap délután újra meggyógyt és megáldozott. Ezután megható jelenet játszódott le. A beteg püspök ugyanis tudatában annak, hogy állapota milyen válságos, magához hivatva a káptalan kanonokait és a központi papságot és bucsubeszédet intézett hozzájuk. Minden szem megtelt könnyekkel. A püspök hangja reszketett. Bucsubeszédét azaz végezte, hogy ha életében bárki iránt tulszigoru lett volna, bocsánatot kér tőle, mert Istennel és az emberekkel teljesen kibékülve akarja lehunyni szemét. A püspök betegsége másnap még rosszabbra fordult, kifejlődött nála a tüdővízenyő, melyből az ő előhaladott korában felgyógyulás nem remélhető.

— **Új műegyetemi tanár.** A király, mint a hivatalos lap közli, *Bánki* Donát okleveles gépészmérnököt és a Ganz és Társa-féle gépgyár részvénytársulat főmérnökét a József-műegyetemen a gépszerkezetet nyilvános rendes tanárává, a rendszerezett illetményekkel kinevezte.

— **A Vatikán nehéztel.** Akárhogy is titkolta a Vatikán, mégis kitűdött, hogy Oroszország nem birta meg a pápát a nemzetközi lefogóvezetési konferenciára. A Vatikán lapjai azt híresztelték ugyan, hogy az orosz külügyminiszter meghívása megerkezt, mert biztak benne, hogy az orosz udvar helyyre fogja látni a tévedést, de most egész határozottsággal jelentik Rómából a berlini *Nationalzeitung*nak, hogy Oroszországot mellőzte a pápát s ezért Rampolla Franciaországot kérte fel közbenjárásra, csakhogy eredmény nélkül. Gróf *Muraviev* csak a körlevelet küldte el a pápának, de a meghívót nem, ami nagy megdöbbenést keltett a pápa udvaránál.

— **Az utolsó emlék.** Aki látta valamikor *Miramareban* a szerencsétlenül járt *Miksa* császár képét, biztosan mindig megindultságot érez, valahányszor olyasvalamit hall arról a szép, halovány, komor nézésű emberről, akit elélt immár harmincegy esztendővel hozott haza messze *Mezicó*ból a *Novara* nevű osztrák fregatta. Három évvel előbb ugyanaz a hajó vitte a koronás főherceget új országába, de akkor még élt, nagy terveket forgatott fejében; a mexikói császár pedig, akit helyébe visszahozott, élettelenül fektült koporsójában, ugyanabban a kajútban, amelyben valamikor a feleségével együtt utazott.

És most már lassankint feledésbe megy a tragikus történet, és a fiatalabb generáció, ha *Miramareban* megcsodálta a mexikói császár impozáns képét, haza jövet megkeresi a lexikonban, hogy miért is lőték agyon odaát az új-világban, felségs királyunk édes testvérét?

És most semmivő lesz az utolsó emlék is, lebontják az öreg Novárát, a fáját talán, ha még nem nagyon is korhadt, majd megveszik a bográrok, csak a császár kajútjének tartják meg az egyik falát és térdeplőt készítenek belőle a koporsója mellé a kapucinusok kriptájába.

Ezután alig is lesz több ilyen poétikus alkalom, melyből el lehetne siratni még egyszer a szerencsétlenül járt királyi herceget.

— **A kegyelet.** Nagy és hatalmas volt *Caprivi*, a míg a császárnál kegyben állott, de amikor már nem volt rá többé szükség, félreállott, kegyvesztett lett, visszavonult a háládatlan politikától a csöndes magányosságba. Még csak öt éve hogy leköszönt a birodalmi kancellárságról és úgy elfelejtették, mintha sohasem élt volna. Míg a szerencse mosolygott reá, addig hívei körülrajongták, politikai ellenfelei megbecsülték; aztán, hogy más lett a kancellár, már csak félték tőle, különösen pedig a császár, aki szomoruan tapasztalta, hogy a bukott kancellár a legveszedelmesebb a halála után. Bizonyára nem a császár akarata ellenére történt, hogy *Caprivi* haláláról sem a képviselőházban, sem a birodalomgyűlésen nem eset szó. A képviselőház még azzal is teltézte a kegyeletlenséget, hogy az egykor hatalmas kancellár temetésén napján is ülést fog tartani. Pedig nincs mit félni a halott exkancellártól: nem hagyott hátra emlékiratokat. Ha ez nem a halála után való napon tudódik ki, akkor nyilván elparentáltak volna *Caprivi*t a törvényhozás terében.

A birodalomgyűlés mai ülésén gróf *Ballesrem* elnök a napirend előtt megemlékezett *Caprivi* elhunytáról és ezt mondta:

Néhány héttel nagy elődje halála után a német birodalom második kancellárját is elszóította isten o világából. Gróf *Caprivi* birodalmi kancellár, mint államférfi nem érte el ugyan hírneves elődje nagyságát, de ő is olyan ember volt, aki Németország javát előmozdította s aki szintén nem volt híján a nagyságnak. Nagy volt változatlan kötelességteljesítésében, nagy volt császári ura és a német haza iránt való föltétlen odaadásában és nagy volt becsületes és igazán lovaság gondolkodásában. A második kancellár képe tehát úgy fog állni a német nép szeme előtt a jövőben, mint egy félelem és gáncs nélkül való lovasnak a képe. Konstatálom, hogy a birodalomgyűlés tagjai felálltak *Caprivi* birodalmi kancellár emlékének tiszteletére.

*Vilmos* császár Plessen főhadsegéddel képviselteti magát *Caprivi* temetésén.

*Ferenc József* király a következő táviratot intézte gróf *Caprivi* unokáscséséhez, *Müller* tabornokhoz:

Mélyen megindultva gróf *Caprivi* gyalogsági tábornok elhunytán, akiben *Vilmos* császár háboruban és békeben kiváló katonát és uralkodójához hű hazafit gyalos, őszinte résztvevőmet fejezem ki önnél.

— **Magyarország Párisban.** *Párisból* telegrafálják, hogy a magyar pavillon területének átadását *Delannay-Belleville*, a párisi világkiállítás igazgatója, február 3-ára tűzte ki. *Lukács* Béla kormánybiztos dr. *Návay* Aladárt bizta meg a kijelölt terület átvételével. *Masson* mérnök, a kiállítási munkálatok vezetője, a jelzett napon megjelent a magyar kormánybiztos párisi irodájában, ahonnan dr. *Návay* kíséretében elment a helyszínére, ahol *Fischer* építési felügyelővel együtt jelölték meg a magyar pavillon határait. A pavillon 750 m<sup>2</sup> területet foglal el a kiállítás kellő közepén, az *Alma-híd* és a most épülő *Sándor-híd* közt. A magyarok már február 4-én megkezdtek az építési előmunkálatokat és *Delannay-Belleville* igazgató ez alkalomból táviratilag gratulált *Lukács* kormánybiztosnak. A magyar pavillon rajzai meglepték a párisi szakköröket, akik oda nyilatkoztak, hogy a szajna-balparti látványosságok közt a magyar pavillon a legszebbek egyikének ígérkezik.

— **Házasság.** Dr. *Bay* Imre pestmegyei aljegyző eljegyezte mérai *Horváth* Gizikét, özv. *Horváth* Karolyne leányát Budapesten. — *Schwarz* Mór eljegyezte *Féjér* Ella kisasszonyt Budapesten.

— **A bolgár fejedelemszony halála.** *Szofia*-ból jelentik, hogy *Bibesco* tábornok *Miklós* cár képviselőtében oda érkezett a temetésre. Ma érkezett oda *Caudianu* tábornok, a román király képviselője, aki főelőjár tartó kiballgatáson volt a fejedelemmel. Egy konstantinápolyi távirat azt jelenti, hogy *Sakir* basa altábornagy a szultán képviselőtében, továbbá *Giesl* báró osztrák-magyar katonai attasé a temetésre *Szofia*-ba utaztak. Az elhunyt fejedelemszony temetése holnap, szerdán, reggel lesz. *Menini* érsek a holttestet a katolikus misszió templomában beszenteli, azután a koporsót a filippopolyi Szent Lajos székesegyházba viszik, ahol a mauzóleum fölépítéséig marad *Szofia*-ban minden házon gyászlobogó leng. A bécsi bolgár diplomáciai ügynökség holnap, a temetés napján a bécsi franciáknus templomban gyászistentiszteletet rendez. Megelőzőleg az orosz követtség házi kápolnájában rekviemot tartanak az elhunyt fejedelemszony lelküdvéért. — *Lipót* *Salvator* főherceg, aki *Ferenc József* ő felségét fogja képviselni a fejedelemszony temetésén, ma *Szofia*-ba érkezett. *Caribrodan* a főherceget báró *Giesl* osztrák-magyar katonai attasé és a főherceg mellé beosztott *Nikiforov* gyalogsági felügyelő és egy százados várta. A pályaudvaron egy diszszázad is volt felállítva. *Szofia*-ban a pályaudvaron *Ferdinánd* fejedelem, egy tüzéségi diszszázad és az osztrák-magyar ügyvivőség személyzet fogadta a főherceget. *Ferdinánd* fejedelem üdvözlő beszédében hangsúlyozta, hogy egész *Bulgária* hálás *Ferenc József* ő felsége részvéteért. A kölcsönös üdvözlés rendkívül nyájas volt. *Lipót* *Salvator* főherceg *Szofia*-ból hazautaztában *Belgrádban* 12 órát fog tölteni és ez alatt az idő alatt a király vendége lesz. — *Belgrádból* jelentik, hogy *Milán* király kis kísérettel és a bolgár katonai attaséval *Szofia*-ba utazott a temetésre.

— **Elhunyt képviselő.** *Balogh* Kálmán, a magyar-ócsai kerület országgyűlési képviselője ma reggel meghalt. Az elhunyt képviselő tagja volt a vizügyi bizottságnak.

*Balogh* Kálmán a gimnáziumot Győrött, a jogot Pozsonyban és a budapesti egyetemen végezte. Azután *Hohenheim*-ben és a magyaróvári gazdasági akadémián gazdasági tanulmányokkal foglalkozott, melyeknek végzése után Németországban és Franciaországban tett tanulmányutakat. Politikai szereplését Győrmezőben kezdte meg, melynek haláláig tiszteletbeli főjegyzője volt. A hetvenes évek óta komárommezei fűsi birtokán gazdálkodott és élen részt vett a közéletben. Több tűzoltó-egyesületet és kaszinót alakított. 1886-ban alapította a némai telivérmenest, melyből már sok kitűnő versenylő került ki.

— **Magyar Békeegyesület.** A Magyar Békeegyesület február 22-ikén, esti 6 órakor tartja rendes övi közgyűlést a *Pénzügyminiszeri Tiszviselő* *Országos Egyesület*nek helyiségében. A közgyűlés tárgysorozata: 1. Elnöki megnyitó, dr. *Jókai* Mórtól. 2. Dr. *Hercegh* Mihály tudomány-egyetemi prorektor előadása: *Egyetemi Békeegyesület* az *Országos Békeegyesület*ben címen. 3. Tiktári jelentés. 4. Az 1898. évi zárszámadások bemutatása és az 1899. évi költségelőrányszat. 5. Az alapszabályok esetleges módosítása. 6. Valasztások. 7. Indíványok.

— **Az orvosgyetem ösztöndíjal.** A budapesti egyetem orvoskari tanártestülete a közoktatásügyi miniszternek a következőket ajánlotta ösztöndíjakra: A Bezsán-féle 250 forintos ösztöndíjra első helyen *Komlóssy* Belát, második helyen *Hollós* Józsefet, harmadik helyen pedig *Hermann* Emilt. Az I. Ferenc császár-féle 400 forintos ösztöndíjra *Goldhammer* Zoltán, *Grocha* Károly és *Szász* Béla orvostanhallgatókat. A budai *Mária Terézia*-féle 300 forintos ösztöndíjra *Polacó* Andrást, *Földi* Ottó, kiskéri *Tóth* Jenő és *Feress* Andor orvostanhallgatókat. A *Mária Terézia*-féle 150 forintos ösztöndíjra *Bender* Belát és *Bresányi* Gyulát. Egy másik *Mária Terézia*-féle ösztöndíjra *Alföldy* Belát, *Szenti* Jánost. A Kohary-féle 150 forintos ösztöndíjra *Halász* Zoltánt. A Gozicz-féle 200 forintos ösztöndíjra *Várady* Lászlót. A Czauz-féle 100 forintos ösztöndíjat *Farkas* Ignac, *Wassinger* Frigyes, *Landermann* David, *Fülöp* Ferenc, *Fleischmann* László, *Derecseny* Rezső, *Leiner* Jenő és *Holló* Gabur kaptak.

— **Krivány.** *Aradról* jelentik, hogy *Nyári* vizsgálobíró hétfőn megkezdte *Krivány* Janos kihallgatását. A vallomást még titokban tartják, de *Krivány* utazásának a módjára jellemző az a podgyász, amely szombatn este érkezett meg *Bécsből*. Egy egész ruhatárt találtak az elegáns, félmázsas málnatokban, amelynek a sárga falain nikkal pántok csillognak s kettős zárral csukható. Ruhamenüek, toalett-cikkék, apróságok, egy *buldogg-revolver*, holmi kutyaszerszám, fényképek, medaillon, levelek, papíros és képes-levelezőlap volt benne. És 18 kules volt a ládában, közöttük a gyampenzári kassa alkalmas is. A vizsgálatról számos érdekes körülmény földerítését várják.

— **Megszökött szikasztó.** A pozsonyi rendőrség táviratilag tudatta a főkapitányságnak, hogy egy *Lefkovic* Jakab nevű ügynök ma délelőtt 1400 forint eliskasztása után megszökött. A rendőrség megtett minden intézkedést, hogy *Lefkovic* ur megfellelő fogadalmába részösüljön, ha erre vete volna az útját.

— **A répa és a szuverén.** A plebejus ipolysági törvényszék azt mondja, hogy szuverénnek lenni jó, de a répa köztött szerződést azért be kell tartani. A két dolog pedig úgy esik össze, hogy Ivánka Oszkárnak répadifferenciái vannak egy semmivel se kisebb ural, mint huszonkettedik Reuss herceg, aki éppen abban a megyében birtokos, amiben Ivánka, Honthon s egész közönséges polgári bíróság előtt bapörölte ő fenségét. Hetvenkettedik — pardon, huszonkettedik Reuss hercegnek persze ez nem tejszik s azt mondja, hogy ő szuverén, tehát nem tartozik az ipolysági közönséges törvényszék elé, ahol a közönséges se első, se második, se huszonkettedik, hanem közönségesen csak Tóth János dolgát. A szerződés amúgy is kétséres, de ha nem is volna az, hogy szólhatna abba bele az ipolysági törvény, amikor a Reussok más paragrafus alá esnek. Az ipolysági törvénylét ezt az illetékeségi kifogást nem akceptálták. A herceg föllebezett — s ma a királyi tábla is abbéli szerény véleményét fejezte ki, hogy szuverén ide, szuverén oda, de nálunk ez idő szerint még olyan kevés a répa, hogy azt is komolyan kell venni s bizony csak el kell intézni a panaszt. Az a kérdés, hogy kinek van igazsága s nem az, hogy ki a szuverén.

— **Hogy él a császár?** Érdekes, hogy mi mindenre jut ideje Vilmos császárnak az uralkodás temérdek dolga és gondjai közepette. A berlini lapok beszámolnak a császár minden lépéséről s így például összeállították az uralkodó tegnapi programját. Vilmos császár napról-napra összeállítja a teendőinek sorát, hogy azok szerint oszthassa be az idejét. Alighogy felkel, elolvass minden újságot, amelyekből jegyzeteket készít magának. Ezért van, hogy a császár még a legjelentéktelenebb eseményről, minden aprókétes dologról informálva van. Reggel nyolc óra tájban a hercegek lakosztályába megy a császár és számon kéri mindegyiktől az aznapi leckejét, megnézi, elkészítették-e feladataikat és apró csepegetésekben bíráskodik. Tegnap is gyermekei között volt még a császár, amikor jelentették, hogy a polgári és katonai kabinetiroda főnökei megérkeztek. *Lucanusnak* több előterjesztése szokott lenni, tehát előbb a katonai jelentéseket veszi át a császár, aztán következik a polgári kabinetiroda főnöke. A kihallgatás rendszeren délig is elhúzódik, tegnap is így volt. Akkorra előállott az udvari hintó, mert a császár bejelentette, hogy meg akarja nézni a királyi színházban a *Kleist* öt felvonásos színművének a próbáját. A pályázat meg sem szoktak ilyenkor világitani, sőt a színeszek a legtöbbször nem is tudják, hogy a császár ott van. Amikor tegnap eltávozott a színházból, az igazgatónak egy néma utasítást adott a cimszerep személyesítőjének, a hamburgi herceg alakítójának a jelmezére vonatkozólag. A próbáról hamar vissza kellett térnie a palotába, mert a reggelihez vendégeket hívott: a schamburg-lippe hercegné, gróf Stolberg-Wernigerodet a feleségével és a leányával, két püspököt és *Lucanust*. Delután három órákor a külügy miniszterumbá hajtott a császár s mire visszament, már a császárné és a schamburg-lippe hercegné felkészült a sétára. Nem sokáig maradt a parkban, mert elérkezett a kihallgatások ideje. Egymásután fogadta a császár Bülowot, majd a belügyminisztert, aztán ismét *Lucanust*, a tengerészeti hivatal vezetőjét és a tengerészeti kabinet főnökét. Időközben jelentették, hogy a hercegek a vívoterembe mentek. A császár erre félbeszakította az audienciákat, hogy jelen legyen a vívási leckén. Az étéd alig fél óra hosszat tartott, mert nem volt vendég az asztalnál. Delután a dolgozó szobájában egyedül maradt a császár a színházi előadás kezdetéig. Klasszikus darabokról ritkán marad el az uralkodó. Tegnap Julius Caesart az utolsó jelenetig végignézte Vilmos császár.

— **Egy hivatalos jelentésből...** Az ismeretlen nő az utcán roskadt össze, s mire a mentők a kórházba vitték, már meg is halt. A boncolás kiderítette, hogy a boldogtalan teremtés egy tanítónak volt a leánya.

— **Halálozás.** Öv. Borsai Szűz Gézáné, szül. Gígyay Berta e hó 6-án 56 éves korában Budapesten elhunyt.

*Csáder* Lászlót, a királyi Kuria V. bürtető tanácsának bíráját ma délután négy órákor szentelték be proféta-utcai lakásán. A ravatalnál megjelent *Erdély* Sándor igazságügyminiszter, a királyi Kuriaának csaknem összes bírái *Szabó* Miklós kuriai elnökkel és *Czorda* Bódog másodelnökökkel az élükön. *Sárkány* József tablai atlétnök és számos tablai bíró. A bszentelés után ravatalon hagyták a holttestet, amelyet ma este szalutának *Rimossombath*ba, ahol szombaton délután két órákor temetik el a családi sírjába.

— **Együtt a halálba.** *Paulovics* Mariska, a z miskolci leány, akit tegnap a kedvese, *Papp* Bertalan fejbe lőtt, a múlt éjjel követte szerelmét a halálba. Csöndesen hunyt el a kórházban, a nélkül, hogy időközben eszméjét visszanyerte volna.

### — A kiscelli takarékpénztár csődje.

*Kiscellről* telegrafálják nekünk, hogy a kiscelli takarékpénztár részvénytársaság ma báró *Szegedy Enoch* Károly elnöklete alatt rendkívüli közgyűlést tartott. Az elnök mindenképp konstátálta, hogy a részvényesek nem jelentek meg határozatképes számban, aztán tudatta a részvényesekkel az igazgatóság az a határozatát, hogy mivel a deficit 532 000 forintra rug, a törvény értelmében kéri fogja a csőd megnyitását. A kiscelli takarékpénztárnak e siralmas bukása meglepő azokra nézve, akik az utolsó pillanatig bíztak a takarékpénztár katasztrófájának elhárításában. Ennek a reményében, a pénztézet egy vezéréberének a családja 400 000 forintot adott a válságba jutott pénztézet ügyeinek rendezésére, amely összegből egy ismert országgyűlési képviselő egyenaka 160 000 forintot fejezett, de ez az áldozatkészségük sem tudta megmenteni a takarékpénztárt. Mert mint most kiderült, az érendelt vizsgálat közel egy millió forint deficitet mutatott ki. A kiscelli takarékpénztár bukását, mint levelezőnk írja, első sorban a könnyelmű hitelnyújtás idézte elő, és ha összeomlása csak most következett be, az annak tulajdonítandó, hogy hamis könyveket vezettek és régen lejárt váltókölesönök tökéösszegeit és kamatait aktívum gyanánt szerepeltették. Vas vármegye gazdasági viszonyaira nagy csapás a kiscelli takarékpénztár e siralmas vége, és attól tartanak, hogy ez a csőd súlyos megrázkódtatásokkal fog járni.

Az O. É.-nek ez ügyben a következőket jelentik: A *Kiscelli Takarékpénztár* ma rendkívüli közgyűlést tartott. Összesen 38 részvényes jelent meg. A közgyűlés 95 szavazattal azt a határozatot hozta, hogy az igazgatóság jelentését, mely szerint a csőd megnyitását kéri fogja, tudomásul veszi. A takarékpénztár passzívájában 335 000 forint fedezellen hiány mutatkozik. A hiány az intézet kitűnő üzeme dacára akként állt elő, hogy súlyos visszaélések követtekkel el, hamis mérlegeket készítettek, hamis könyveket vezettek s a váltótárcában értéktelen pipirosokat helyeztek el. Az igazgatóság tagjai vagyons emberek s kellő fedezetet képesek nyújtani a betevők összes követeléseire nézve. A takarékpénztár betétállománya ezuttal az 1 200 000 forintnyi összeget meghaladja. A takarékpénztárnál a visszafélések már 25 év óta folynak s az intézet csődje az egész vidéken érhető felháborodást keltett, bár a betevők az igazgatóság és felügyelő-bizottság vagyonaiból feltétlenül teljes kielégülést fognak nyerni.

— **A humanizmus szent nevében.** Szomorú nevezetes égre tett szert *Grác* városa annak a komor intézetének a révén, amelyben az elborult elméjű élehalottakat őrzik, nehogy magukban vagy embertársaikban kárt tegyenek. A gráci országos örültekházának egyik cellájában az éjszaka borzalmas viaskodás volt két tomboló, kényszerzubbonyba bújtatott örült nő között. Rettenetes lehetett az élet-halálusa, mert a falak, a padló és a butorok vere-k voltak, az egyik serecsélen asszony pedig aytanaposva terült el a földön. Mellette gubbaszott a másik boldogtalan, kényszerzubbonyban és megüvegesedett szemmel bámulta áldozatának véres hulláját. Az orvos, amint a reggeli vizit közben benézett a cella kis ablakán, hogy meggyőződjék, vajjon bemebelet-e bátorsággal, elrémülve hátrált az iszonytan látvány elől. A vizsgálat fogja kideríteni, hogy ki zárta ugyanabba a cellába a másik dübörgő örültet.

Éjszaka azt táviratozzák *Grác*ból, hogy a halálra taposott örült egy *banjatukai* pincérnő, aki az agyriágyúlás utolsó stádiumában volt már. Az orvosok megállapították, hogy a mellette talált örült asszony megfojtotta, agyonnyomta a szerencsétlent.

— **Apagyilkosság.** Megint egy bizonyítéka annak a sokat vitatott kérdésnek, hogy a bűn nem az erkölcsi érzék abszolút hiánya. *Tótköves* ma egy fiatal földmives agyoncsapta az édesapját. Ezt a szörnyűséget teteti is az erkölcsi érzék egyoldalú fölfogása sugallta. *Kis* József, afféle husz éves legényember már régóta gyűlölte az édesapját, mert folyton részeskedett és részeségében a fia jelenlétében nem egyszer véresre verte a feleségét. Ez az eset ismétlődött ma is. *Kis* József fölmúltóságában csak azt érezte, hogy valaki veri az édesanyját. Bahát ragadott és agyonverte az édesapját. Aztán elisíratta a szülőapját és nem ellenkezett, amikor a csendőrök letartóztatták.

— **A festők róme.** Nemrégiben említést tettünk egy csnárló, aki úsgáronak adva ki magát, sorbajárta a nevesebb festőket s különböző ürigyek alatt kiscsál túlik egy-egy képet — reprodukció végett. A képeket a festők természetesen soha sem látták többé. Hosszas keresés után a rendőrség a napokban végre elfogta a csalót, egy *Laczkó* Béla nevű foglalkozás nélküli fiatal embert. A képek is megkerültek a kereskedőktől, ahol azokat *Laczkó* értékesítette. A fiatal szédelő már bevállalta bűnét s azzal menti magát, hogy nyomorúság vitte rá a gazságra.

— **Nagy ékszerlopás.** A magyar államvasutak igazgatója, a budapesti és a szarvasi rendőrség egy nagy ékszerlopás ügyében folytat vizsgálatot. *Beinhackel* és *Bosch* bécsi ékszerészek nemrégiben *Rott* Jakab utazó ügynöküket Magyarországra küldték üzleteket csinálni. *Rott* egy nagyobb ládával indult utnak, amely mintegy 50 000 forint értékű ékszereket tartalmazott. Az ügynök Budapesten át a napokban Szolnokra utazott, tegnapelőtt pedig folytatta útját Szarvasra. Mikor a ládát, mint csomagot, föladata a vasuton, állítólag még hiánytalanul megvoltak benne az ékszerek. Szarvasra érve, megszállt egy fogadóban s oda hozatta a ládát is. Mikor átvette, mindjárt észrevette, hogy a ládát feltörte valaki, mert az angol zár erősen meg volt lazulva. A láda egyik rekeszéből az összes ékszerek, mintegy 15 000 forint értékben hiányoztak. *Rott* az esetről azonnal jelentést tett a szarvasi rendőrségnek, mely most a magyar államvasutak igazgatóságával és a budapesti rendőrséggel együttesen nyomozza a titokzatos tolvajt.

— **Öngyilkosság a vonaton.** *Bécs*ből jelentik, hogy egy *Uaber* József nevű budapesti postahivatali kiadó ma Budapestről Bécsbe menet a vonaton beretvájával öngyilkos szándékkal bele metszett a nyakába. Sérülése nem halálos s a vonat megérkezése után a bécsi mentők a kórházba vitték. Az öngyilkossági kísérlet okát nem tudják.

### Egy trón tragédiája.

— Alfréd kőburgi herceg halála. —

Budapest, február 7.

Tegnap óta ravatalon fekszik Szász-Kőburg-Góta trónörököse, *Alfréd* herceg. Tegnap még azt táviratozták világgá, hogy súlyos agybántalom vitte a fiatal herceget sirba. És ma, abban a perében, amikor a halott ravatalához megérkezett az öreg uralkodóherceg, ugyanaz a táviró kiküldte, hogy a trónörökös saját kezével vetett véget életének.

A mai dinasztiaikat kegyetlenül kikezdi a végzet. Nem csaták diadalai közt hullanak el az ősi uralkodócsaládok ifju hajtásai, mint egykoron főfiasabb időkben, hanem sár és salakba fulnak diestelenül, mint a közönséges, kevésbé jól nevelt emberek. Fojtó légkör leng sok dinasztia körül és miazmáival megrontja azok asszonyait és férfait. A botrányok egész sora izgatta utjában a szenzációra éhes világot: és e botrányok temérdeke hermelines palástok, sokágu koronák, hatalmas címerek miliójában jászkodott le.

Unalmas volna felsorolni azt a sok botrányos históriát, amely csak a legutóbbi időkben is lejátszódott olyan körökben, amelyeket hivatalból nem szabadna foltnak érnie. Utat talált oda immár a botrányok minden neme: a kártya-afósságtól, a hamis váltótól el egész a triviális asszony- és leányzoktetésekg. Szomorú jele az időknek, szomorú műve a végzetnek.

A fiatal kőburgi trónörökös halála köré is ilyenforma históriákat sző a fáma. S a fáma, amely rendszeren óvatossá nyelvé szokott lenni, ezuttal a pozitív adatok egész sorával áll elő. Szól egy piszkos egyesületről, ahol hamis kártyások, rovott uzsorások és szemérmetlen nőszemélyek körében leháskodott egy sor katonatiszt, elprédálván ott vagyonukat s lesikálván jellemükről a férfiaság acélpátiáját.

Ez a társaság vitte romlásba az ifju trónörököt is. S mikor a császár széjjelrobbantotta a bandát, érzékeny büntetés érte a trónörökös-katonatisztet is. Végre is fellobbant benne a megáláztatásra a katonavér. Visszafért rövid száműzetéséből és föbe lötte magát. Nem halt akkor meg, de agyabajt, amely most megölte, annak a lövésnek tulajdonítják, s lehet, hogy ez adott okot az öngyilkosságról szóló hír elterjedésére.

A szerencsétlen herceg haláláról a következő távirati értesítéseket kaptuk:

(A Klub der Harmlosen.)

Néhány hónappal ezelőtt nagy feltűnést keltett Berlinben egy botrányos eset, amelynek a rendőrség jutott nyomára s amelyet a hivatalos német sajtó rejtegetni, szépitgetni iparkodott. A botrányos eset egyik főhőse a fiatal *Koburg Alfréd* volt, aki abban az időben a porosz fővárosban állomásozott s több tisztársával együtt szorgalmas vendége volt egy klubnak, amely a *Klub der Harmlosen* szelid céger alatt a legbotrányozhatóbb üzemeknek volt felszék. Ezen a bűntanyán otthonos volt a romlottság minden neme. Hamis kártyások tartották ott összejöveteleiket.

akik kifosztották a főrang családokból származó léha fiatal katonatiszteket. Olykor — s elég gyakran — egy fillér sem maradt a mulatózó zsebében, ilyenkor a klub úszorás tagjai zivizesen ajánlgatták a legnagyobb kölcsönöket, természetesen horribilis kamatok fejében. Ha a fiatal dorobézok egyike-másika olykor visszariták az „üzletből” akadtak fesselt életű szép asszonyok és leányok, akik befönték őket s rábírták az „üzlet” megkötésére.

A klub füzelmeiről egyszer tudomást szerzett a berlini rendőrség. Házmozgást tartottak s kiderítették, hogy nincs az az aljasság, ami ebben a társaságban passzionátus művelőre ne talált volna. Következtek a letartóztatások: sorra elfogták a legrégibb és leghíresebb családok ifjú sarjait, akiket hamis kártyásokként és sok egyéb más bűnért állítottak törvény elé. A mult héten a klubnak három tagját tartóztatták le: *Egloffstein* grófit, *Kaiser* hadnagyot és *Kröther* századost, akik azt tűzték ki életük céljául, hogy a fiatal tiszteket kártyával és szép asszonyokkal megromítsák.

A *Klub der Harmlosen* valóságos rákfenéje volt a német hadseregnek s *Vilmos* császár és *Gosler* hadügyminiszter nyilvános beszédekben és magánbeszélgetésekben igyekeztek a bajt orvosolni. Természetes, hogy a prédikáció nem használt s a császár végre elhatározta, hogy szabad kezét az igazságszolgáltatásnak. *Alfréd* herceget azonban úgy vonták ki a kínos afférból, hogy — mintegy három hete lehet — hirtelenül szabadságolta s megparancsolta neki, hogy utazzék néhány hétre unokatestvéréhez, *II. Miklós* cárhoz.

Ez közvetlenül azután történt, hogy a herceg a *Klub der Harmlosen* kártyaasztalán 160,000 márkát vesztett egy éjszaka. Az adósságot szülei ugyan kiegyenlítették, de a dolognak híre ment s a trónörökösnek Pétervárra kellett utaznia, mintegy száműzetésbe.

A megajtott vizsgálat szörnyűséges dolgokat derített ki. Ezekbe közt az is, hogy a trónörökös állandóan rovott multu alakokkal, ledér leányok társaságában, ittas állapotban kártyázott egész éjszakákon át a cinkosokat mind elfogták.

*Alfréd* herceg engedve a császár parancsának, Pétervárra utazott. Néhány hete töltött a cári udvarnál, mire a császárt engedékenységére hangolták a kóburziak s a fiatal tiszt visszatérhetett Németországba. Ezuttal nyugodalmasabb várost jelöltek ki neki állomáshelyül: Darmstadtot, ahol a vidám élethez szokott fiatal ember kezdetül fogva rosszul érezte magát. Szófukar, söt emberkerülő lett. Unokánövéré, a *hesseni* nagyhercegné, mindent elkövetett, hogy fiatal rokonát fölvidítsa s vele a multat elfelejtse, de ez mitsem használt. A herceg egy napon *revolverből golyót röpített a fejébe*. A golyó nem okozta ugyan közvetlen halálát, de a herceg sorsa ettől fogva meg volt pecsételve. Az orvosok kijelentették, hogy már csak legfeljebb egy-két hónapig élhet.

Eleinte a hesseni udvarnál ápolták, aztán mihelyt állapota megengedte, Kóburgba szállították, ahol azonban élete már csak lassu vonaglás volt. A herceg az öngyilkos kísérlet következtében halt meg tegnap Meránban.

(A meráni ravatal körül.)

Merán, február 7.

*Alfréd* herceg tegnap délután kevéssel négy óra után fájdalom nélkül halt meg. Holttestét egyelőre a halottas szobában marad, mert atyja, a kóburgi uralkodó herceg, ki ma este hatodfélt órákor érkezik Meránba, fiát a halottas ágyon akarja látni.

A herceg holttestét holnap délelőtravatalra teszik a meráni evangélikus templomban. A holttestre ráadták a hesseni ezredesti egyenruhát.

Merán, február 7.

*Alfréd* herceg betegsége egy-két hét óta rohamosan és feltartóztatlanul fejlődött s az utóbbi napokban lobos jelenségek mutatkoztak agyvelejében s a herceg azóta majdnem folytonosan eszmélet nélkül volt. A holttestet különvontatn fogják Darmstadtba szállítani.

Merán, február 7.

*Alfréd* herceget január 25-én hozták Meránba. Már akkor reménytelen volt az állapota. A martinsbrunni gyógyító intézetben agyvelőgyulladást kapott a herceg, aztán megbénultak a mozgó és a légző szervei. Ez okozta a halálát.

A ravatalt már föllallították. A holttestet bebalzsamozták és gyászsertartás nélkül viszik haza. Ott aztán a góthai kastély temploma alatt levő sírboltban teszik örök nyugalomra.

(Alfréd herceg.)

*Alfréd* herceg még csak huszonegy éves volt, 1874-ben, október 15-ikén született Londonban, a Buckingham-Palaceban s egyetlen fia volt az egykori edinburghi hercegnek, aki 1893-ban Szász-Kóburg-

Góta uralkodó hercege lett. Anyja Mária, II. Sándor cárlánya volt.

Betegségéről 26-án érkezett az első hír Meránból, ahol a gyógyhely közelében levő Martinsbrunnban, a dr. *Kaan*-féle sanatóriumban feküdt. A halál tegnap vetett véget szenvedésének, a hivatalos bulletin azt jelenti, hogy tegnapelőtt délután 4 óra 10 perckor, négyórát haláltusa után krónikus agybántalomban halt meg. Hogy minő természetű lehetett ez az agybántalom, az rejtélyes, mert a herceg még 23-án szülei ezüstlakodalmán friss egészségben volt jelen.

A trónöröklés rendje szerint a szász-kóburggói trónöröklési jog most *Arthur* connaughti hercegre száll, aki 49 éves és *Lujza* *Morgil* porosz hercegnőt bírja feleségül. Egyes lapoknak az a híre, hogy a trónöröklési jog *Alfréd* herceg halálával *Kóburg-Kohary* *Fülöp* magyar hercegre száll, alaptalan.

## Simonyi kontra Ballagi.

Budapest, február 7.

Tudományos és tanári körökben ma másról se folyt a beszélgetés, mint arról a kiméltlen támadásról, alylyel az Akadémia tegnapi ülésén *Ballagi* Aladár betelözte a Nyelvtörténeti Szótár és szerkesztői ellen hangoztatott vádjait. Hangsúlyozni kívánjuk, hogy nagyon kevesen becsülik *Ballagi* álláspontját, de elítélik azt a szenvedélyes fellépést, amely a magyar nyelvtudomány nagynevű munkásságának emlékét meghurcolta, Szarvas Gábor emlékét, aki a szüntelen munkában elveszte személynagát, még beteg testtel is ifju lelkesedéssel dolgozott a magyar nyelv fejlesztésén. A kegyetlen támadásokra ma *Simonyi* Zsigmond, *Szarvas* Gábor legjelesebb tanítványa és hü munkatársa a Nyelvtörténeti Szótár szerkesztésében, a következő nyilatkozatot küldte be hozzánk:

Igen tisztelt szerkesztő ur!

A Nyelvtörténeti Szótár bírálatában sárbarántja *Ballagi* Aladár az Akadémia tekintélyét és a nyelvünk szolgálatában oly délvilhetetlen érdemi *Szarvas* Gábor emlékét. Mibelyt a bírálat nyomtatásban megjelenik, a tárgyilagossá mezbé öltözött vadakat pontról-pontra meg fogom rostálni az Akadémia nyilvános ülésén. Ma csak egy-két megjegyzést kívánok tenni a könnyen elcsalható s könnyen megtevészhető közönség tájékoztatására.

A bírálatnak kilenc tizedrésze, bár minduntalan pozitív voltát hangoztatja, tulajdonképp a szótár hiányainak hánytorgatásából áll. Ezt vádud hangoztatni csak az a bíráló képes, aki vagy meg akarja tévesztetni a közönséget, vagy pedig nem eléggé ismeri tudományos állapotainkat és eggedeszközainket. Mert hiszen magunk elmondtuk a szótár bevezetésében, hogy a körülmények egyelőre nem engedték a teljes régi irodalom feldolgozását, de az Akadémia megkövetelte, hogy jelenlegi dezagos formájában is közzétessük szótárunkat az égető szükségére való tekintettel. Azután meg sehol a világban nincs teljes szótár, amelynek hezaga, még pedig számos hezaga ne volna. Eppen most bizonyult be, hogy *Ballagi* Mór szótárából, mely címében csakugyan teljesnek nevezi magát, tizezer-nél több jól ismert magyar szó hiányzik.

Ami azután a bírálatban felsorolt valóságos hibákat illeti, ezeknek egy részét magunk gyűjtöttük össze a Magyar Nyelvtörben az igazságnak elfogulatlan keresésével, egy más részüket *Szily* Kálmán állapította meg regebben közölt jeles bírálatában. Mindezeket gyűlölettel kiszinezve csoportosítja most *Ballagi*. Amiket ő tett hozzá, azokhoz sok szó fér. Egy részük könnyen érthető tévedés, ezeknek minden szótárról ki van téve, midn sok ezer ritka fogalommal gyűlik meg a baja, a melyeket egy embernek lehetetlen mind ismernie. De a mai lapokban közzétett bünlajstromnak jó része valóságos rosszakaratú ferdtítés. Erre nézve itt csak egy-két példát fejtegethetek.

Baklövésnek közt első helyen említi a *háromszéki cethal*at, „Háromszék-megye patakaiban élő balin nevű kis halacska, melyet összetévesztenek a balenával.” Az olvasó tehát azt hiszi, hogy mi csakugyan háromszéki cethalról szólunk, pedig csak kötelességszerűleg annyit közlünk, hogy *Molnár* Albert régi szótárában ez van: „Balin: balena.” Ez egyszerűen a latin szónak olyan átalakítása, minők régi szólásainkban gyakran láthatók: *alagya*, *elogia*, *galgala*, *ekloga*, *paragoma*, *epigramma* stb. Itt tehát szó sem lehet háromszéki cethalról, legkevésbé olyanról, amelyt mi fődözünk volna fel.

Azt is a szemünkre veti, hogy a *násfa*, a *Ny. Sz. szerint*, föllönfüggő, habár a források világosan azt mondják, hogy homlokon és nyákon viselik; násfa általában a. m. ékszer. Már pedig a szótár azt mondja: „Násfa: inauris M. A.”, vagyis, hogy a nás-

fát *Molnár* Albert föllönfüggőnek értelmezi, tehát nyilván ez volt legalább is egyik főjelentése a szónak, mert *Molnár* Albert jobban ismerhette a saját korabeli nyelvzokást, mint *Ballagi* Aladár. Különbön két más régi íróból is világosan föllönfüggő jelentéssel van idézve a násfa, így: „Föllönfüggő násfák” és: „Kényes asszonyi állat, kinek homlokán aranyfüggők, füleiben drága násfák vannak.” (Ennek nem is volna értelme, ha a násfa általában ékszer jelentene, mert hisz a homlokot díszítő aranyfüggő szintén ékszer.) És így tovább.

Szótárunkban eddig legbővebb számításra 40—50 nagyobb hiba van kimutatva (ezek is jobbra könnyen érthők és menthetőek.) De mi ez ahhoz a másfél millió adathoz képest, mely a szótárban össze van gyűjtve?!

Még csak egy megjegyzésem van. *Ballagi* Aladár tegnap azt is mondta az Akadémiában (a lapok közlése szerint, mert magam nem voltam jelen): „A Nyelvtörténeti Szótár szerkesztői most engem közönséges rágalmazónak neveznek a Nyelvtörben.” S egyuttal azzal fenyegetőzött, hogy ezért a sajtóbíró-ság előtt keres elégtételt. E nagy feltűnést keiltet kijelentés megértésére ide teszem szótár-szóra, amit *Ballaginak* első felolvasásakor írtam a Nyelvtörben:

Azt is állítja a legujabb érkelesbíró, legalább a lapok közlése szerint, hogy: „a szerkesztők ezreke menő szótak, amiket a gyűjtők behűdtek, nem illesztettek be az őket megilltő helyre. Már azt az örömet nem szerez meg bírálnoknak, hogy ezt a leg-gonoszabb ráfogást cáfolgassam. Nevetséges az mindenkinek, aki a két szerkesztőt akár személyesen, akár tudományos működésük révén ismeri.

Tehát igenis: az adatok elsikkasztásának megbecstelenítő vádját gonosz ráfogásnak minősítettem.

A *Ballagi* fölszólalását jellemző tájtékos dübnek s a hangoztatott szertelen indítványoknak megítélését teljesen rábizom az elfogulatlan olvasók ítéletére. Az egész ügyre nézve pedig a józan közönség, hiszem megfogja várni, mit szólnak az illetékes szakemberek az érdekes pörhöz.

Simonyi Zsigmond.

## FŐVÁROS.

(\*) Az elkobzott gyümölcs értékesítése. *Hermann* Bela tanácsos, a közigazgatási és közlelemzési ügyosztály vezetője, valamint *Marich* Géza tanácsjegyző előterjesztést tett a tanácsnak az elkobzott gyümölcs értékesítése ügyében. Egy szeszfőző tulajdonos ugyanis ezélt négy esztendővel ajánlatot tett az iránt, hogy a főváros területén elkobzott gyümölcsöt szeszfőzés céljaira megveszi. Akkor a tiszti fő-orvosi hivatal javaslatára elutasították a folyamodót. Minthogy azonban az elkobzott gyümölcsnek teljesen hasztalanul való elpusztítása nemzetgazdasági szempontból nincs megközelítve, a tanács az iratokat kiadta tanulmányozás végett a VIII. ügyosztálynak. Időközben az ajánlatot tett szeszgyáros az ügyet megfölebbezte a közgyűléshez, majd a belügyminiszterhez, aki nem fogadta el a főváros részéről fölhözött elutasító okokat, mert az elkobzásra került gyümölcsnek szeszfőzésre való fölhasználása semmiféle közegészségügyi kárral nem jár. Egyébként nem kötötte a miniszter a fővárost ahhoz, hogy esetleg az ajánlatot tett gyárossal lépjen szerződésre. A tanács a tárgyalásokat folytatta, s meghallgatott *Ziegler* Nándor vásárcsarnok igazgatót, *Utry* József vasárigazgatót és *Balló* Matyás fővárosi vegyest, akik a mellett nyilatkoztak, hogy az elkobzott gyümölcsnek ilyen módon való értékesítése akadályba nem ütközik. Az ügyosztály ennél fogva azt javasolja a tanácsnak, hogy a nyílt piacokon s a vásárcsarnokokban elkobzott gyümölcsnek szeszfőzés céljaira való értékesítése iránt tegyen a közgyűlésnek előterjesztést.

## SZÍNHÁZ. MŰVESZET.

\*\* Színházaink a párisi vilákiállítás. Adtunk hírt róla, hogy a párisi vilákiállítás magyar osztályának kormánybiztosága, a magyar színházaknak a kiállításra való részvétele ügyében legközelebb értekezletet fog összehívni, amelyre több kiváló színházi szakembert hívnak meg, hogy véleményüket meghallgassák. *Miklós* Ödön helyettes-kormánybiztos ezt az értekezletet, mint értesülünk, holnapra, szerdára hívta össze. A holnapi anketen meg fogják beszélni azokat a módzatokat, amelyek mellett a magyar színművészetet a párisi vilákiállításra bemutatassák.

\*\* A soproni színház berbeadása. A soproni színházat, mint bennünket értesítenek, a jövő évadra, pályázat mellőzésével, *Somogyi* Károly igazgató kapta meg. Sopron városa *Szombathely*lyel egyesült a jövő sasionra.

**\*\* Lindh Marcella.** Lindh Marcella, a világhíri énekesnő esztendőnk február hónap 9-én tartja a Royal-teremben nagy érdeklődéssel várt hangversenyét, amelynek műsora a következő lesz:

- I.  
a) Grétry. Air Jugement de Midas (1778)  
b) Air Richard Cœur de Lion (1785)  
c) Pasiello. Nel cor più non mi sento (1741)  
d) Chanson du XVI. siècle: Pluis ne suis  
e) " XVII. " Ca n'se pense pas.

- II.  
a) Schumann. Aufträge  
b) Weit, Weit  
c) Brahms. Meine Liebe is grün  
d) " Volkslied

III.  
Thomas. Polonaise „Mignon“ dalműből.

- IV.  
a) Tarnay. Mutter hilf mir Armen  
b) Balfe. I dreamt I dwelt in Marble hall  
c) Skótnépdalok. Afton Water  
d) " Comin thro the rye.

Részt vesz még a hangversenyen dr. Berger Rezsóné (Sessler Sarolta) hegedűművésznő is, a zongorakíséretet pedig Tarnay Alajos vállalta el.

**\*\* Műsorváltozás az Operaházban.** A Bohémek ma estére kitűzött előadása Abrányiné hirtelen megbetegedése következtében elmaradt s helyette a Bajazzokát adták a Coppelin ballettel, s mivel Hilgermann Laura gyengélkedése még folyton tart, a csütörtöki előadás is változik; *Rózsák mester* helyett *A hugonották* fogják előadni Vasquez grófné, Payer Margit, Perotti, Takáts, Ney D., Kornai működésével a főbb szerepekben.

**\*\* Betiltott színdarab.** Debrecenből írják nekünk: Vasárnap adták elő először Ujlaki Antal debreceni hírlapíró kollegának népszínművét, a *Nazarénusok*-t. A darabot telt ház nézte végig, a közönség lelkesen hívta a lámpák elé minden felvonás után a szerzőt, akit kollegái és tisztelői díszes ezüstkoszorúval és babérokoszorúval leptek meg. A darabot sikere folytán hétfőre és további napokra is kitűzték. Azonban, úgy látszik, a színtügyi bizottság néhány bölcse tagja a darabot — amely szép cselekvénye mellett a nazarénusok életmódját és sajátosságait mutatja be — letiltatta, *valószínűleg* konstátálván benne. A darab letiltásával az Országos Színész-Egyesület mai tanácsülése is foglalkozott. Erről színházi rovatunk más helyén számolunk be.

**\*\* Zenészetli matiné.** Érdekes hangversenyt rendezett vasárnap Krausz Gusztáv, a legújabb keleti reform zeneközpont igazgató tanára a református gimnázium dísztermében. A közönség a műsor minden egyes számát élénken megtapsolta, ami szép elismerés volt a buzgó tanárnak. A legelső taptot a het éves Krausz Adrienne cimbalomjátéka aratta. A magánénekekben Platz Frici és Nagy János, a zongorában pedig Ince Gabriella, Gram Ernő és Grosz W. tüntek ki szabatos játékukkal.

**\*\* Az Országos Színész-Egyesület tanácsülése.** Az Országos Színész-Egyesület központi tanácsa ma délután ülést tartott Pázmány Dénes elnöke alatt. Az ülésen jelen voltak: Ráthay László, Ditrői Mór alelnökök, Tiszai Dezso, Leszák András, Somoai Károly, Pest-Idős Lajos igazgatók, Márkus József, Feld Zsigmond, Molnár László, Janovits Jenő, Balassa Jenő, Hevesi Gábor, Édes Károly, Pintér Imre, Rónaszéki Gusztáv, Jakab Ödön, Szilágyi Vilmos, Dobó Sándor, Tapolczai Dezso.

A tanács mindenekelőtt elhatározta, hogy az idei rendezés évi közgyűlést március 7-ik, 8-ik és 9-ik napjára teszi ki. A legutolsó tanácsülést a közgyűlés előtt február 21-ikén tartják meg. A közgyűlés tárgysorozatot az egyesület hivatalos lapjában fogják közreadni.

Fekete Béla társulata távirati utón 120 forint kölcsönt kér abból az okból, mert az igazgató társulatát Csurgóról elmozdítani nem képes. A kérés mellett nyolc, ellene nyolc szavazat volt; az elnök döntő szavazatával a kért kölcsönösség megadott.

A felvételi vizsgálatok határidejét március 28-ikára tűzték ki; a vizsgálatra jelentkezőknek kérvényeiket legkésőbb március 15-ikéig kell benyújtaniuk.

A múlt évi közgyűlés kimondta, hogy az egyesület elvi határozatait gyűjtessék egybe; ez megtörténvén, a tanács háromtagú bizottságot küldt ki a munkálat revidálására. A revidáló bizottság tagjai lettek: Márkus József elnöke alatt Mészáros Lajos és Rónaszéki Gusztáv és Mészáros Kálmán irodai igazgató.

Pázmány elnök bemutatja az 1898-iki zárszámadásokat és a jövő 1899-iki költségvetést. A zárszámadások szerint az egyesület vagyona 1898. év végén:

1. Értékpapírokban ..	50,311	ft	48	kr.
2. Készpénzben ..	88,590	.	06	.
3. Ingatlanokban ..	200,000	.	—	.
4. Követelésekben ..	22,055	.	49	.

Összesen: 360,957 ft 48 kr.

Az 1899-ik évre előirányzott költségvetés szerint a szükséglet 9,398 forint, a fedezet 9,570 forint; a fölösleg 177 forint. A segélyalap előirányzata szerint a szükséglet 7,079 forint, fedezet 7,917 forint; a fölösleg 838 forint. A nyugdíjalap előirányzata szerint a szükséglet 41,695 forint, fedezet 69,550 forint; fölösleg 27,855 forint.

Következett az irodai igazgató jelentése, amely szerint az igazgatói hátralékok 3302 forint 55 krajcár-ra rúgnak, a pénztárforgalom az elmúlt hónapban 13,446 forint 43 krajcár. Az irodai igazgató javaslatára a tanács kimondja, hogy az egyesület helyiségeit a ház jóvelmezősége szempontjából az udvari helyiségekbe tegyék át. Az atalkitást 1899. május elsőjére végrehajlják.

Pázmány elnök bejelenti, hogy Debrecenből távirati értesítést kapott, hogy az ottani színtügyi bizottság három darabot, a *Katonákat*, *A teknősbéka*-t és a *Nazarénusok*-t letiltotta a színpadról. Márkus József figyelmeztet arra, hogy az alkotmányos Magyarországon soha színpadi cenzura nem volt s a Színész-Egyesületnek állást kell foglalni az ilyen leplezett cenzura ellen. Szólok szerint semmi ok nem fogott fenn arra, hogy a szóban lévő darabokat letiltsák a műsorról. Indítványozza, hogy a tanács ilyen értelemben írjon át a debreceni színtügyi bizottságnak. Jakab Ödön az irodalom szabadságát látja megsértve és ezért oda módosítja Márkus indítványát, hogy a tanács írjon át a két írói és hírlapírói egyesületnek, amelyeknek feladatukban áll az irodalom szabadságának a megvédése. A tanács Márkus indítványát Jakab módosításával elfogadja.

Következett a számvizsgáló bizottság jelentése, amelynek kapcsán kimondta a tanács, hogy a menház vegője által az egyesület pénztáránál letett és az elnökségtől az irodai igazgató munkadíjaképpen kitalványozott négyezer forint a nyugdíjalapba visszaterítendő. Az irodai igazgató pedig utasított, hogy a menház eladása körül esetleg felmerült kiadásait és munkadíjait számítsa fel és terjessze a tanács elébe.

Ditrői Mór alelnök megújítja egy ízben már bejelentett lemondását s kéri a tanácsot, hogy annál is inkább gondoskodjék a helyettesítéséről, mert a pénzügyekkel szemben őt ruházta föl a tanács az utalványozási joggal. Márkus József, tekintettel arra a jelentős állásra, amelyet Ditrői alelnök elfoglat, felkéri az alelnököt, hogy terjessze elő azokat az okokat, amelyek állása elhagyására bírják. Ditrői Mór kijelenti, hogy lemondásának az az oka, hogy nincs elegendő ideje állásának betöltésére. A tanács színelnöki tudomásul veszi a lemondást és Ditrői Mórnak eddigi sikeres működésért jegyzőkönyvi köszönetet szavaztak. A tanács ezután Rónaszéki Gusztávot választotta meg, a legközelebbi közgyűlésig, alelnöknek, aki az utalványozási jogot az elnökkel együtt fogja gyakorolni.

Pázmány elnök bejelenti, hogy a belügyminiszter a tanács kérése ellenére Uricsy F. Györgynek a kecskeméti színházra a koncessziót megadta. Az elnök egyuttal közli, hogy a belügyminiszter előtte kijelentette, hogy ezzel a határozatával a tanácsot zavartalannal nem kívánta és Uricsynek a koncessziót csakis azért adta meg, mert Kecskemét város törvényhatósága a szerződést vele már megkötötte.

Ezután a koncessziók tárgyalására tértek át.

**\*\* Műtárlat Kiában.** Alig egy éve, hogy a németek diadalmasan bevonultak Kiaocsauba és ime már is megnyitott Csingtauban az első képművészeti tárlat. Ez távolról sem valami ázsiai *Mark-Twain* tréfája. Egészen komoly dolog, mert Wutke C. müncheni tájképfestő megérdemli, hogy komolyan vegyünk. Nemrég széleskörű tanulmányokat tett Japánban s Észak-Kínában és ugyancsak ilyen célból tartózkodik most Kiaocsauban, ahol az oitani német kolónia kivánságára az új igazságügyi palotában körülbelül ötven darab csinosan kidolgozott olajfestményt állított ki. Különösen tetszetek a szingazdag pekingi utcaképek, a pompás kínai templom tanulmányok és a nagy falat ábrázoló vásznak. Elképzelhetjük, mily örömet okozott Wutke a hazájuktól távol lakó európaiaknak, akik éveken át nélkülöztek a műélvezetet.

**\*\* Thomson Cézár hangversenye.** Az idei hangverseny-szezonnak egyik legerdekesebb estéje Thomson Cézár hegedűművésze lesz. A hegedűkirály, a mint Thomson Cézár nevezik, már két év óta nem hallatta fényes művészetét Budapestén, ahol pedig számtalan tisztelője van. Február 21-én a Royal-teremben tartja meg hangversenyét, amelyre már most lehet jegyeket váltani a *Harmonia* zenemű- és zongorakereskedésben (váci-utca 9.).

**\*\* Halbe újabb bukása.** Halbe Miksa német drámaíróknak, aki az *Ilyusog* című első darabjával hirtelen tűnt fel, nincs szerencséje az újabb darabjaival. A *hódító* című drámája nemrégiben csúfos bukást ért s most azt táviratozzák Münchenből, hogy *Életforrás* (Lebenswunde) című legújabb darabját, tegnapi bemutatónál, hasonló sors érte. A darabot egyszerűen kineveték és lepiszegették. A szomorú premieren a szerző maga is ott volt.

**\*\* Felolvasás a spanyol drámáról.** A *Szabad Lyceumban* holnap, szerdán, délután érdekes felolvasás lesz a spanyol drámáról. A felolvasó dr. Huszár Vilmos kritikus, hírlapírórsunk, aki sokat járt Spanyolországban és alaposan ismeri a spanyol népet, nyelvet és irodalmát, főleg a spanyol nép színházával és drámairodalmával foglalkozott sokat. Holnap előadásában a spanyol klasszikus színház keletkezéséről, fejlődéséről és néhány főbb képviselőjéről (Calderon, Lope de Vega) fog értekezni. Az érdekes felolvasás délután hat órákor kezdődik a Műegyetem pótépületében.

**\*\* Meghalt bécsi színtárgató.** Jantsch bécsi színtárgató hirtelen meghalt. Az elhunytat, aki egyike volt a császárvaros legkedveltebb igazgatóinak, seihűdés érte.

**\*\* Hangverseny a Hírdombban.** A *Telefon Hírdomb* holnap (szerdán) este fényes *hódító hangversenyt* fogja szórakoztatni előfizetőit. A hangversenyben, amelynek műsora igen érdekes és változatos, ének- és zenészművek előadásával, továbbá felolvasásokkal és szavalkókkal közre-

működnek: Astaller Irma, Funták Agnes, O. Keczer Irén, Zilahy Gyuláné, a *Nemzeti Színház* női kara, Komény Lajos, Kertész Ödön, Odry Zsuzsán, Zárai József stb. Kezdeté fél 9 órákor lesz. Hangverseny után 11 óráig cigányzene lesz hallható a kagylókon.

## Gavaut, Minard és Társa.

— A Vígyszínház bemutatója. —

Budapest, február 7.

A Vígyszínház ma esti bemutató előadásáról bátran így kezdhetnők a beszámolóinkat:

Alapított a 70-es években!

**!!Gavaut, Minard és Társa!!**

Nem szűdögös új bohózáti helyzetekkel és ötletekkel, hanem igazi, uraságtól levett régi, szolid szituációk és kacagtató élecek.

Árunk szolidaságért kezeskedik kitűnő konkuristánk

**GONDINET,**

a párisi *Palais-Royal* első üzletvezetője.

**!!Gavaut, Minard és Társa!!**

Alapított a 70-es években!

Jó lélekkel ajánlhatjuk olvasóink szives figyelmébe a *Gavaut, Minard és Társa* cégnek lapunk mai számában megjelent, fentebbi hirdetését. A tisztelt cég csakugyan szolid és régi. Ez a legnagyobb dicséret, amit egy cégről mondani lehet. Sok, sok modern cég csődöt mondott azóta, hogy a *Gavaut, Minard és Társa* a hetvenes évek elején megalapította a maga jó hírnevét a párisi *Palais-Royal*-színház deszkáin.

Akkortájt mesés szerencséje volt a cégnek; szárnyára kapta a hír szenzációja s alig volt színpada a kontinensnek, amelyen meg ne fordult volna. Nálunk sem maradt ismeretlen. A boldogtalan emlékezeti gyapju-utcai német színházban estéről estére sokat kacagtak a *Gavaut, Minard és Társa* bolondságain, a hetvenes évek elején.

A *Vígyszínház* ma este feltámasztotta a régi céget s nem végezt el ezzel haszontalan munkát. A *Gavaut, Minard és Társa* ma is megtartotta régi szolidaságát s ahogy hosszú pályafutása alatt soha és sehol sem fenyegette a bukás veszedelme, ma sem mondott csődöt.

A modern francia bohózatírók sok tekintetben ugyan tulzárnyalták *Gavaut-Minard*-ék szolid kiszélt és felépített helyzeteit, de szeretetreméltóság és komikai jellemzés dolgában a régi cég még ma is kitesz magáért.

Milyen pompásan megrajzolt és igazi komikai erővel jellemzett két alak ez a *Gavaut* és ez a *Minard* az ő elképzelt apai boldogságukban! Az embernek önkénytelenül nettó fordul a kedve, ha csak rájok néz.

A két öreg üzletlátsnak az elképzelt apaságára van építve a darab. A *Gavaut, Minard és Társa* cég két főnöke: *Gavaut* és *Minard*, — mert a Társa ragasztókat csak a jobb hangzás kedvéért veték fel a cégbe, — fiatal korukban szintén azok közé tartoztak, akik szívesen szüresölgének a szerelem tiltott mézét. Abban az időben egy-egy gyöngéd viszony is szöttek s ez a szereimök csak husz év multán, késő veségükre szüli meg a bohózáti bonyodalmat. Az első segédök, *Plumeau*, fiatal ember, aki ugyanazt műveli, amit *Gavaut* és *Minard* urék műveltek ifjú korukban: gyöngéd viszonyt szötte s ennek a viszonynak gyümölcse lett. Az elhagyatott hölgy a cég neve alatt levelet ír, amelyben azt fenyegetőzik, hogy elküldi neki a gyereket. A levél *Gavaut-Minard*-ék kezébe kerül s a két öreg egymásra néz. Eszükbe jut negyedszázados szerelmök s szívök az örömtől fellobog.

— *Gavaut*, — kiált fel büszkén *Minard*, — én egy fiu apja vagyok!

— *Hóhó!* — kiált fel épp olyan büszkén *Gavaut* — a fiu apja én vagyok!

Ekkor aztán egymás szívére borulnak:

— *Mi apa vagyunk!*

Az, hogy a levél a szolid *Plumeau* székbe, eszök ágába se jut. Annál kevésbé jut az eszökbe, mert a házukba betoppán a képzelt fiu, aki aztán tovább lödítja a bohózas cselekvényt. A sok bohókas helyzet után aztán, természetesen, kiderül, hogy akinek oka lenne apai örömeiket érezni, az *Plumeau* ur, az első segéd, de ez sem igen örül a neki küldött pólyásbabának, mert ez az oka, hogy eliesik kétszáz ezer frank hozománytól, amennyi a három *Gavaut*-kisasszonyka bármelyikének a kezével járna.



*Gondinet* e régi bohózatá ma esti bemutatója alkalmával is olyan darabnak bizonyult, amelynek jól megrajzolt alakjai és bohózatok helyzetei nem tévesztik el hatásukat. A közönség jól mulatott a *Gondinet*-darabon s ha a hatás a második felvonás első részében mérsékeltébb is volt kissé, annál hangosabb derültségeket fakasztott a darab első és harmadik felvonása.

A szereplők elemükben voltak *Szenthármával* és *Balassával* az élőkön, akik közül az előbbi *Gavaut*-t, az utóbbi *Minardot* játszotta. A *Vigszínháznak* ez a két oszlopos tagja teljes hatással játszott ma este. *Meqyeri* Dezső, a színház új tagja, ma este mutatkozott be először *Theodore* szerepében. Jó hír előzte meg a kolozsvári színház volt igazgatóját, mint színeszt s ezt a jó hírt *Meqyeri* teljesen igazolta is. Minden ízében intelligens művész, akinek izgatott ott-hona a színpad. Az együgyű *Theodore* talán nem egészen illik bele *Meqyeri* skálájába, ennek dacára azonban kerek alakított nyújtott. A *Vigszínház* művészgárdája minden esetre elsőrangú erőt nyert a művészen.

A darabon keresztül szaladgáló három kis *Gavaut* leány szerepében *Varsányi Irén*, *Badn Nelly* és *Péchy Paula* nagyon szemrevalók és kedvesek voltak. Nagyobb szerepben láttuk ma este *Meqyeri*-t, (*Minardné*) aki minden igyekezetével beilleszkedni igyekezett a *Vigszínház* kitűnő ensemble-jába s ez a nem könnyű feladat a legtöbbször sikerült is neki. *Topolczai Plumen*-ből brilláns kis figurát csinált.

A közönség a felvonások végén többször hívta a szereplőket s több helyütt nyílt színen is adott tetszésének kifejezést.

(M—s.)

## Egy öreg művész halála.

— Molnár József. —

Budapest, február 7.

Jó öreg *Molnár József*et holnap temetik. Hogy meghalt tegnap, arról egy újság sem adott hírt: elfeledték a magyar festők Nesztorát, a csöndös, szorgalmatos, de nagyon visszavonult embert a szentánciok áradatában. Ő már régóta kívül áll a mi korunkon, művészete nem a jelené, hanem régi időkben gyökerezik s mert a régi idők elmúltak, vele mult az ő emléke is. Az öreg ur, aki annyi hősi csatát festett szilajabb éveiben, legutóbb, mint minden jó öreg ember, igen szeliden hozzásimult a csöndös szabadtér természetéhez: csak tájképeket festett már, kék tavakat, kék hegycsúcsokat, viruló zöld berkeket és az édes anyaföldet, amelynek ölébe ime tegnap megtért. A jószágos aggastyán poraira odaköltözött az örök béke, a béke, amelyet oly sokszor ültetett szelíd képeire.

*Molnár József* nem volt lobbanó, erős talantom s mégis megkapja helyét a magyar műtörténelemben. Azok közé tartozott, akiket uttörőknek neveznek későbbi idők krónikásai, bár ők maguk soha ily misztérióról nem álmodtak és soha ily jelentőséget nem tulajdonítottak munkásságuknak. *Molnár József* is uttörő és kezdeményező volt abban az értelemben, hogy oly időre esik munkássága javarésze, amikor bátorság kellett ahhoz, hogy valaki az eszethez kösse a maga sorsát. Hazájába, sok évi külföldi barangolás után, akkor tert vissza, amikor a legnagyobb elnyomásban sínylődött a nemzet. Minden bágyadt, minden csüggedt volt. Egy egykoru krónikás feljegyzí, hogy kevés arcképet festettek akkoron, mert — ugymond — senki sem akarta képmását nézni, élő szemrehányást látván benne. Irók, színészek és művészek körében élt a hit és remény utolsó szikrája. Ők tartottak lelket a felemás és könnyen csüggeszthető pesti társaságban, ki tollal, ki szindarabbal, ki meg keppel. Mint ahogy Arany és Tompa történelmi példálózással leckéztették meg a jelent s bátorították kitartásra, éppugy a festők is a mult lelkesítő epizódjaival iparkodtak az emberekre hatni. Hosszu sora támadt a történelmi képeknek, egy korszak kezdődött, amelynek a jövendő magyar műtörténevez külön fejezetet fog szentelni, oly egységes a hangulata, szelleme. A művészek közül senkit sem hagyott érintetlenül ez a történelmi hangulat, amely különben is a külföld hasonló törekvéseivel tartott kapcsolatot. *Molnár József*, a genre-, szentkép- és tájképfestő is belézőkként, bizonyára nem temperamentumánál fogva, hanem mert a kor ezt a nyelvet kívánta. A heroikus páthosz ezt a szelíd festőt is magával sodorta s *Molnár* minden hovával vad csaták, hősi önfeláldozások, nagyszerű viaskodások izgalmait vetette vászonra. Csak a későbbi idők szelidebb légkörében élt ismét neki a tájfestésnek, amely talán leginkább megfelel vérméréseknek. A tájkép volt tulajdonképeni eleme, azt ősmerte legjobban, azt szerette, Nagyszerű barangolásokat rendezett föl Európán át s ez a

nomád hajlam mutatja benne a tájkép-művészetét. Alig, hogy a festeszetre adta magát tizenhat éves korában, (szül. 1821-ben Zsambékon) gyalog bejárta Erdélyt, itt-ott arcképeket festetgetve, hogy legyen miből élni. Akadémiai tanulmányai nem nyugtázták egy helyre: nyakába vette a világot, lement Velenecébe, Rómába, Firenzébe, Nápolyba, felkereste Livornót, Génauit, Pisait, Milanót, majd észak felé indulván, elkerült Münchenbe. Mindezekben a helyeken barátságot kötött a legnevesebb művészekkel s részben az ő vezetésük mellett folytatta tanulmányait. Danhauser, Lipparini, Markó, Schwindt, Schorn voltak e helyeken mesterei. Alig hogy ezek szárnyai alól kikerült, újra neki indult a vándorlásnak, hosszabb állomást tartva itt is, ott is. Így Stuttgartban háromnegyed évig tartózkodott, amely idő alatt — csaknem hihetetlen — százhusz arcképet festett. Ez a szabadságharc idejére esik; később Párisba, Brüsszelbe, majd Münchenbe tért vissza, miközben a legkülönfélébb tárgyú műveken dolgozott.

1853-ban jött haza. Akkor legfrissebben az *Italiá* című képre emlékeztek s megjövendölték róla, hogy kitűnő állatfestő lesz. Ámde *Molnár* nem művelte tovább ezt a genret, hanem arcképeket festett s két évvel utóbb nagy történelmi képpel lepte meg a pestieket. A kép *Dezső vitéz önfeláldozását* mutatta be s ma a Nemzeti Muzeumban látható. De ennél a genrál sem maradt meg. Festett csendéletet, tájképet, allegorikus és vallásos képeket. Valamennyit a lelkiismeretes, gondos kidolgozás miatt dicsérte az egykoru kritika. A honi sikerek után jöttek a külföldiek: A *Keresztények üldözése* című képre 1870-ben a londoni világlkiállítás díszoklevelet kapott, egyik képet megvette a stuttgarti képtár, később a magyar kormány egyházfestészeti pályázatán is nyert díjat. A Nemzeti Muzeum is vásárolt tőle egyetmást: *Ábrahám kikötőkötését*, a *Füzdönöket* s a már említett történelmi képet.

Sikerei nem voltak zajosak, inkább a szorgalom és buzgóság honorálásából állottak. Nem is keresett ilyen külső elismerést *Molnár*. Mint országos hírv művész szép lassan egészen a tájképfestésre adta magát. Végelentül szerette a magyar tájat, az utóbbi években majdnem kizárólag azzal foglalkozott és pontosan beállított minden budapesti képtárlaton a műveivel. A csorbai tó, a tarpataki vízésés, a tápió-bicskei zsilip, a Balaton, az őt tő csupa oly tájresze, amelyeket sokszor ismételve festett meg. (A csorbai- és a poprádi-tó láthatók voltak a tavalyi kiállításon.) Szerette a szép kék vizet, a szép bodros fehér felhőt, a szépen kéklő Kárpátokat s búhégesen ragaszkodva régi technikájához, régimódi előadásban, nagy szeretettel s minuciózusan dolgozatta ki e tájképeket. Az újabb kritika természetesen úgy állt o képekkel szemben, mintha azok valamely régi muzeumból kerültek volna az eleven, zajos modern képek közé, de *Molnár*nak megvoltak a maga amatőrjei s az öreg ur nem volt a kritika elismerésére utalva. 1884-ben, amikor festői pályájának ötvenedik évfordulója alkalmával barátai nagy kiállítást rendeztek műveiből, az öreg ur eléggülten tekinthetett arra a népszerű festményre, amely mind az ő névalálásával volt jegyezve.

Festetgetve szelíd, nyugodalmias tájképeit, visszavonultan élte Budapestien éveit a nagy történelmi korszakból ránk maradt jószágos öreg ur. Csöndben, elvonultan halt meg tegnap. Még csak beteg sem volt: ugy olvadt át a nemlébe. Majdnem allegóriáját látjuk ebben az ő életének: nesztelenül, szerényen elúnt a mi világunkból, mint akinek nincs itt többé semmi dolga annyi munka után.

Holnap, szerdán lesz temetése a jó öreg urnak. A magyar művészek testületileg résztvesznek a vég-tisztességén. (lk.)

## A nagyapai házban.

— Szerző a darabjáról. —

Budapest, február 7.

Van a hivatalomban egy kedves pénzügyi tanácsos, aki, mikor meghallotta, hogy darabomat elő fogják adni, így szólt:

— Ugyan, ki az ördög fogja megnézni az ön vigjátékát, amelynek tárgyát bizonyára a szeszfor-galmi adóról szóló 1898: XVI. törvényeikből merítette?

Ilyen megjegyzéseket kell elszenvednie egy vigjátékírónak, aki egyszersmind pénzügyi tisztviselő is! — Sőt még annak is ki lehet téve, hogy „rövid uton megdorgallatik,” amiért drága idejét, hivatalos akták elintézésén kívül, másra is merészi pocsékolni.

Pedig hát *A nagyapai házban* nem is az első darab, amelyet írtam. A minden drámaírók darja, az elevenek és holtak fölötti itélkező dr. *Várdi Antal* ur az élő tanuja, hogy már több színmű fekszik az

asztalomfiában, versben, prózában és — *agyonülve*. És pedig sirlalmasan, s feltámadási reménye nélkül. Mert amit *Várdi* dramaturg egyszer megbírd, az aztán agyon van — *ülve* alaposan.

Az ő kritikai ugyanis mindennek inkább nevezhető, mint dramaturgi és a színház igazgatóját tájékoztató véleményeknek. Pedig, azt hiszem, ilyesfélét kellene neki adnia. Ezek helyett pedig mit kap az igazgató és a szegény, remegő, magyar drámaíró? Gunyolódó, kicsinyló, a „megbírdt” művek legjelentelenebb részeiből kikapott idézetekkel tele spékelt — *szatirikus elmefuttatást*, amelynek elolvasása után, a higgadt, tárgyilagos és jóakaró bírálatot remélő íróember mindenre inkább gondol, mint hogy egy új darabot írjon a — *Nemzeti Színház* számára.

Azért is van oly bő termés drámaírodalmunk terén, mint azt különben színházaink repertoireja is eléggé világosan tanusítja.

No, de elég a kifakadásokból, mert még azt találja binni valaki, hogy haragszom. Már pedig, aki haragszik, annak ritkán van igazza.

Az én agyonütdt darabjaim közül való *A nagyapai házban* is. Hogy milyennek fogja találni a legilletékesebb fórum, a közönség, az február 8-án fog előadni a premiéren.

Nyugodtan várom az ítéletet, mert nagy baj nem történhet; hiszen — *kétszer agyonütdni* még egy vigjátékot sem lehet.

Torkos Béla.

## TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ A Természettudományi Társulat ülése. A Természettudományi Társulat növényteni szakosztálya e hó 8-án este 6 órakor az egyetem növényteni intézetében ülést tart, melynek tárgyai: 1. *Mágyesi-Dietz* Sándor: *Hazlinszky Frigyes* élete és munkássága. (Emlékeszed.) 2. *Hollós László*: *Egy kates gombafajról*. Előterjeszti *Schilberszky* Karoly. 3. *Wagner* János: *Adatok hazánk phanerogam flórájához*. Előterjeszti *Schilberszky* Károly.

## FARSANG.

(Postás-bál. A budapesti posta- és táviró-tisztok ének- és zeneegyesülete szokasos évi táncmulatságát ma tartotta a Vigadó termében. A egyesület mulatságai mindig nagy kedveltségnek örvendtek, olyan sikerre azonban, mint amilyen a mai volt, a rendezőség legoptimistább tagjai sem mertek számítani. A mulatság hangversenyyel kezdődött, amelyen szivesegből a Népszínház három kitűnő művésznője, *Hegyi Aranka*, *Z. Bárdi Gabi* és *Csatai Zsófi* is közreműködött. *Hegyi Aranka* és *Bárdi Gabi* színpadi kosztümben *Midász király* és az *Unatkozó király* egy-egy részletét énekeltek el *Barna Izsó*, illetve *Stenger* Dezső zongorakísérete mellett, *Csatai Zsófi* pedig *Hollós Istvánnal*, *Weizgartner* Erikel és *Rosnagel* Alajossal és az egyesület férfies női kara kíséretében humoros, aktualis vonatkozásu daiversenyt adott elő. A művésznőknek a közönség szűnni nem akaró óvációkkal hálalta meg a nyújtott élvezetet, a rendezőség pedig hatalmas baberkoszorukat nyújtott el nekik. Pompás összejátékot produkált az egyesület zene-és énekkara is, amelyért *Bátor Szidor* karmestert illeti elismerés. A mulatságon részt vett *Demény* igazgató és *Pál* helyettes igazgató is. A táncokban közel 200 pár vett részt. Ott voltak:

*Leányok*: *Adler Berta* és *Sarolta*, *Ajtay Janka*, *Antal Adaiberta*, *Akar Berta*, *Adisberger Józsa* és *Jolán*, *Argay Ilonka*, *Bariés Margit*, *Bauer Ida*, *Bauer Jozefin*, *Braun* nővérek, *Barkóczy Irén* és *Jolan*, *Bauer Elvira*, *Bréd Gizella*, *Berger Gizella*, *Berger Aranka*, *Biedermann Fani* és *Etel*, *Brück Mariska*, *Brück Paula*, *Budasitz Ilonka*, *Biró Zsuzsanna*, *Bosnyakovits Katinka*, *Bauer Hermin*, *Bodor Eszter*, *Bium Marit*, *Czokka Iona*, *Csengery Berta*, *Csengery Margit*, *Csotay Ida*, *Csemey Margit*, *Czipfinger Katinka*, *Czikle Valeria*, *Clement nővérek*, *Demeter Piroksa*, *Deutsch Berta*, *Diamant Irma* és *Róza*, *Doloviczenyi Irén*, *Dorogságy Anna*, *Deutsch Kiza* és *Margit*, *Dorogságy Erzsébet*, *Érchegyi Gizella*, *Elefanti Iona*, *Epstein Ida*, *Eszer Etel*, *Friedl Gusztika*, *Fazekas Iona* és *Margit*, *Fleissig Janka*, *Füredy Ilonka*, *Fehervary Hanka*, *Fischer Ilonka*, *Fuchs Elza*, *Füredy Ibolyka*, *Fochler Iona*, *Follaczi Irén*, *Grassmann Emma*, *Gütz Vilma* (Pecs), *Glock Margit*, *Grolshammer Ilonka*, *Gedeon Aranka*, *Gaal Jolan*, *Grigar Eugenia*, *Gotes Piroksa*, *Greber Boriska*, *Gyarmathy Irma*, *Halmes Etelka*, *Hunyady Irma*, *Harragh Juliska* (Paks), *Hanzlich Vilma* (Ujvidék), *Halasz Franciska*, *Handel Róza* és *Katica*, *Haraszi Hermin*, *Hank Katalin*, *Havas Etelka*, *Hervig E.*, *Hedwigh Vilma*, *Helvig Emma*, *Herzfelder Ilonka*, *Haraszi Irma*, *Halasz Mariska*, *Hoffer Mariska*, *Horvath Mariska* és *Anna*, *Jonescu Luiza*, *Jónas René*, *Jung Gizella*, *Jónas Berta*, *Kapeter Ottilia*, *Kopstein nővérek*, *Königsberg Juliska*, *Kapeller Etelka*, *Kuczora Netta*, *Közegváry Irén*, *Kelenmen Giz*, *Kolibár Mariska*, *Kistalussy Irén*, *Kiss Piroksa*, *Kovalics Aranka*, *Horvath Anna*, *Kralovich*

Etelka, Königsberger Szidónia, Köszegi Ilona, Kutsera Rózka, Kuzweil Johanna és Matild, Károcsy Aranka, Körpel Ilonka, Klapper Irma, Kovács Róza, Kesztyös Giza, Komlósy Emma és Margit, Klein Elza, Khély Ilona, Kovács Róza és Irma, König Ilona, Krausz Rezsini és Clementin, Kottai Giza és Etus, Kiss Laura, Klein Vilma és Alice, Linzbauer Margit és Ida, Ludwig Borula és Katka, Lamberty Irma, Luby Matild, Liptay Hermin, Lederer Teréz, Luger Sarolta, Lederer Irén, Léber Teréz, Landthaler Arabella, Langfelder Laura, Lendler Mariska, Lindenberger nővérek, Mártha Györgyné, Molnár Ilka, Mihalkovics Leona, Molnár Irma, Mihalkovics Leon, Malomsky Erzsébet, Mayer Irén, Németh Julia, Nagy Zseni, Nádor Margit, Nagy Margit, Nagy Erzsike, Opecz Valéria és Gizus, Öhl Mari, Országh Ilonka, Olejár Piroska, Pelcz Emilia, Pfischchamps Judit, Pulmann Mici, Popolanszky Mariska, Poros Mariska, Parzagh Juliska, Pales Pfischamps Karolin, Palai Margit, Péki Julianna, P. Ivák Ilona, Paul Friderika, Pastory Natália, Pollák Szidi, Ritter Anna, Richter Róza és Anna, Reisch Regina, Rindauer Jozefin, Roland Vilma, Russ Róza és Jolan, Róna Kati, Róth Karola, Raab Erzsé, Rom-sauer Bertus, Roth Ilona, Róna Hermina, Richter Olga, Sterinovsky nővérek, Csillag Katalin, Schwandener Luza, Samovez Klemmi, Siket Jolan, Stern Regina, Sissovich Hedvig, Somhegyi Ilona, Speiser Gizella, Sissovich Ilonka, Sissovich Sárika, Seta Margit, Simon Ilona, dr. Sissovich Miklósné, Spitzka Irénke, Sturm Margit, Schick Aranka, Strobl Mariska, Stréter Róza, Simon Ilona, Schraunkó Ilona, Sebes Vilma, Schwarz Helen, Szabó Vilma, Süller Ada, Sterinovsky nővérek, Spitzka Teréz és Emilia, Schneberger Emilia, Szabó Irma és Terus, Szeles Ilona, Szúnyi Margit, Szalai nővérek, Székely Irénke, Szveti Emma, Thoma Janka, Turányi Berta, Thorn Margit, Tauber Ilona, Travers Irén, Thorday Ilon, Thuránszky Matild, Travers Mari, Thomay Ella, Ungar Jolan, Várossi Ilona, Weeler Linka, Vajda Blanka, Werner Zsófia és Frida, Winkler Jolan, Weixlgartner Julia, Vass Józsa, Weiszmann Teréz, Weltmann Rezsé, Wilhelm Szidónia Vég Berta, Wolhoff Gizella, Weisz Róza és Olga, Wilhelm Matild és René, Wilhelm Evelin, Vilke Ilona, Vörös Irén, Vajdaly Ilon, Zdarek Irén, Barvig Zseni, Hollósy Istvánné, Telegdy Ferencné, Alvinc, Bosnyakovits Katka, Kalmar Ignác, Tauber Mór, Ruz Mór, Bred Gyuláné, Halasz Ferencné, Halasz Ignacné, Havasné, Stern Adolfiné.

(A technikusok táncestélye. A főváros bálozó közönségének egy része ma a Royal-szállóban adott alkalozott, hol a technikusok tartották táncestélyüket. Ugyanakkor volt a rendezőségétől, hogy a mulatságot a farsang végére tették, mert a bálozó leányok, akik az idén oly nehezen kezdtek meg a farsangolást, most már beemelegedve a táncba, oly nagy számban jöttek el a technikusok estélyére, hogy a táncterem szorongást megtölt velük.)

(Artista bál. A Budapesti Artista Egyesület csütörtöki országos vásárral egybekötött álarcos és jelmezes esté e iránt nagy az érdeklődés. A bohóságok között legeredettebb lesz a vasári anyakönyves bódija, amelynek szomszédagságban mindjárt a valást is elintézik. Lesz azokonkint állatseréget, babszínház, panoráma, csecsemő-érelő bódé és ha valakinek kell, husz krajcárért Hercege-fele patika engedélyt is szerezhet. A szépségverseny első díja egy értékes arany óra. Káry Kiarat és Ujházi Edét heroldokból álló diszörtség fogadja.)

## EGYESÜLETEK.

(A gyermekvédő kongresszus.) A Nemzetközi Gyermekvédő Kongresszus igazgatósága ma Katona Béla elnöklete alatt ülést tartott. Az elnök bejelentette, hogy a tiszteletbeli tagságot Vaszary Kolos hercegprímás, Schlauch püspök, Daniel Ernő, Wallacis Gyula, Perczel Dező miniszterek, özvegy gróf Teleki Sándorné, Königsarter Herman, Foa József főispán és Zelenka Pál püspök fogadják el. A titkár bejelentette, hogy a közoktatásügyi államtitkár a kért 2000 forintos kiutalványozását nem engedélyezte. A kongresszus igazgatósági tagjai és titkárai ezután minden pénteken tanácskozással jönnek össze.

(Féltalvasás.) A Magyar Műnök- és Építész-Egyletben ma Heine Albert, a Ferenc-csatorna részvénytársulat ügyvezetője tartott előadást az ó-becsei kettős zsilipről. Nádory Nándor a Pó völgye ármentesítését ismertette, amelyet pár hét előtt a kormány megbízásából tanulmányozott.

## TÖRVÉNYSZÉK.

§§ A kereskedelmi törvény reviziója. A Budapesti Ügyvédi Körben (V. Szemeré-utca 10.) 9-ikén, csütörtökön este 8<sup>1/2</sup> órakor dr. Schreyer Jakab felolvasást tart a kereskedelmi törvény általános reviziójának szükséges voltáról. Érdeklődőket szívesen lát a kör vendégül.

§§ A rendjelszedelgők. Herczegh Sándor és Berecz Gyula előtt, akik maig előzetes vizsgálati fogságban ültek az ügyesség börtönében, ma hirdette ki a vizsgálóbíró azt a végzést, amely elrendeli rájuk nézve a vizsgálati fogságot. A végzés ellen mindkettőjük nevében dr. Molnár Mór védő felebevezést adott be törvényszékhez. A vizsgálóbíró holnap hallgatja ki először Herczeghet. A vizsgálót a rendjelszedelgőknek néhány körülményt esetét állapította meg, ezenkívül a patika-jogok megszerzésének Her-

czeg által terve vett módját is. Érdekes, hogy egyik közjegyzői iródban készült az a közjegyzői okirat, amely szerint Herczeg Sándor huszezer forint jutalékot kötött ki magának egy gyógyszerári engedély szerzéséért s a gyógyszerész ezt a 20.000 forintot a közjegyzőnél letétbe helyezte.

§§ Elítelt szocialisták. Két szocialistának sajtótermékével foglalkozott ma délelőtt Sebásty Mihály bíró előadása mellett a Kuria. Sajtórendőri vétéllyel volt vádolva Gabriel József szocialista agitátor, aki a *Volkszeiter* című lapban politikai cikkeket közölt. A temesvári törvényszék Gabriel egy havi fogságra és 30 forint pénzbüntetésre ítélte s ezt az ítéletet a királyi tábla s ma a Kuria megerősítette. — A másik a szegedi esküdtszék előtt folyt le, e vádlottként Stettner Lajos, a szentesi *Munkáslap* szerkesztője szerepelt, aki lapjában ígázott cikket tett közzé. Az esküdtek marasztaló verdiktje alapján a sajtóbíró-ság két hónapi államfogságra és 20 forint pénzbüntetésre Stettner, akinek semmisségi panaszát a Kuria ma elvetette.

§§ Szerzői jog bitórlása. Tábori Róbert még 1894-ben regényt írt a *Magyar Szalon* havi folyóiratára *A templom kulcsa* címmel. Vas József könyvkereskedő a Magyar Szalonból kiszakította Tábori regényét és külön címlappal, mint önálló regényt kiadta és forgalomba hozta. Tábori Róbert szerzői jogát ekként megsértve látván, dr. Guthi Soma utján szerzői jog bitórlása címen keresetet indított Vas József könyvkereskedő ellen, akit 1500 forint kártérítési díj megfizetésében kér elmarasztalni és ezenkívül a könyvkereskedő példás megbüntetését kéri.

## Nyiltér.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjéért nem felelős a szerkesztőség.)

## Olcsó lakások Budán

II. Fő-utca 51. számú négyemeletes bérházban Augustus 1-ére. Gyönyörű kilátás a pesti Dunasorra. Modern comfort célszerű bőségtel, személy és cselédifit, villam- és gázvilágítás, villamos- és propeller közlekedés. Bérbead: Dr. Metzger Gusztáv ügyvéd a. u. 3-6 között IV., Zöldfa-utca 12. szám alatt. (Telefon-szám 60-47.)

## Mi a Schapirograph?

Schapirograph a legeslegjobb sokszorosító készülék fekete-nyomásra. Rövid idő aait több mint 5000 dbt kelt el. Ára 15 ft. Kiváncra küldök bérmentve egy Schapirographot kipróbálásul 4 napi használatra és nem tetszik esetén csak a bérmentesített visszaküldési igényem em. Prospektusok ingyen. Vezetékpöveselő Pohl Fritz, Bees, I., Rudolphsplatz 13.

## TAVIRATOK.

Nizza, február 7. Gróf Chamberun, az ismert emberbarát, volt szenator és a szocialis muzeum alapítója, 78 éves korában itt meghalt.

### Az angol trónbeszéd.

London, február 7. A parlament ma megnyílt. A trónbeszéd hangsúlyozza, hogy a hatalmakai leunálló viszony baratsagos. A királynő köszönetet mond lord Kitchenernek, valamint az angol és egyiptomi tisztesnek és legénysegnek Omdurman elögléséért és közli, hogy az angol és egyiptomi tisztek most azon fáradoznak, hogy az elfoglalt tartományokban helyreállítsák a rendet. Megemlíti ezután a trónbeszéd, hogy György hercegnek főbiztossá történt kinevezésével Kréta szigetén helyreállt a béke és a rend, ami a négy nagyhatalom együttes eljárásának köszönhető.

A békeértekezletre vonatkozólag azt mondja a trónbeszéd, hogy a királyné nagy örömmel tudatta az orosz kormányval, hogy elfogadja az orosz car meghívását arra az értekezletre, amely a fölött van hivatva tárgyalni, hogy gátat vessenek a nagymérvű fegyverkezésnek, amely minden nemzetre oly súlyos terhet ró.

Megemlékezik ezután a királynő arról a mély megilletődésről, amelyet az aziszony büntet kellett, amely megfosztotta Ausztria-Magyarorszag népet szeretet eszaszarnéjuktól és királynéjuktól. Ami a Rómában tartott nemzetközi anarkistaelenes értekezletet illeti, kijelenti a trónbeszéd, hogy Anglia nem járhatott ugyan hozzá az értekezletnek minden határozatahoz, mindazonáltal e téren az angol törvények némely rendelkezésének megváltoztatása szükséges és ez iránt javaslat fog tétetni a parlamentnek.

London, február 7. A feloldás megkezdte a választásfelirat tárgyalását. A vita folyamán felszólalt Salisbury lord és legelőbb is kifejezte sajnálatát ama

veszteség felett, amely a királynőt Alfred százsz köburg-góthai trónörökös elhunytával érte. Salisbury ráért azután arra, hogy Kimberley lord kifogásolta a „meghódítás” szót, amelyet a trónbeszéd Szudánra vonatkozólag használt. Mi — úgy mond a szónok — Szudánban politikai hatalmat hódítottunk meg és bevettük a fővárost. Mi megtartjuk ezeket a területeket, mert Egyiptom egy részét alkották, de megtartjuk a foglalás könnyebben érthető címén is. Mi Szudánban helyre akarjuk állítani a jogot és rendet. Ami Kinát illeti, ennek jövőjét nem a brit kormány tartja a kezében. A brit kormány politikája arra irányul, hogy gyarapítsa Anglia kereskedelmét és ügyeljen arra, hogy Anglia jogai kellő tiszteletben részesüljenek. Ami Miklós car üzenetét illeti — folytatta a szónok — senki sem vonhatja kétségbe a tisztaságát és humanitását azoknak az indító okoknak, amelyek azt áthatották. Mindenkinek szívből kell kívánnia, hogy a car reményei teljesüljenek.

### Manila ostroma.

Manila, február 7. A vasárnapi harc rendkívül szöles körre terjedt ki. Az amerikaiak és a filippinók csatarendje körülbelül tizenhét mértföldnyi félkört alkotott. Az első összeütközés este 8 óra 43 perckor történt. Azzal kezdődött, hogy az amerikai örsök Santa-Mesánál a filippinókra léptek, akik ismételt intések dacára átlépték az amerikaiak vonalait, azzal a szándékkal, hogy az amerikai tábori örsöket harcra ingereljék. Az első lövések nyomban puskatüzét követte a filippinók egész vonalán a Pazis-folyó északi oldalán. Az amerikai előőrsöket egy pillanatra visszaverték. Amint segítőesapatok érkeztek, az amerikaiak este tíz órakor újra megkezdtek a harcot. A filippinók három ponton vonták össze erejüket: Calocéndán Santa-Mesánál és Ganingatamánál s azután néhány órahosszat folytatták a puskatüzet, változó erővel. Ejjélfkor elhallgattak a fegyverek, reggel négy órakor pedig a filippinók egész vonalán újra megkezdődött a lövöldözés. Az amerikaiak erős ágyutűzzel feleltek, amely körülbelül husz percig tartott, azután újra szünet következett, amely napkelteig tartott. Délelőtt tíz órakor az amerikaiak főtámadást intéztek a fölkelők ellen s teljesen körülzárták az ellenséget.

Newyork, február 7. Egy manilai távirat szerint a filippinók veszteséget négyezer emberre becsülik. Az amerikaiak részéről tizenháromezer ember, a filippinók részéről huszezer ember vett részt az ütközetben. Nagyon súlyos veszteséget szenvedtek a bennszülöttek a város északi részében a malatái magaslattal levő hadihajók ágyuitól.

New York, február 7. A *Herald*nak egy washingtoni távirata szerint Otis tábornok azt a parancsot kapta, hogy értesítse a fölkelőket a spanyol-amerikai békeszerződés jóváhagyásáról, folytassa a hadműveleteket és fojtsa el az amerikai főhatóság ellen való lazádat.

Ugyanennek a lapnak azt jelentik, hogy Manilából azt a parancsot küldték Miller tábornoknak Iliónba, hogy azonnal szállja meg Iliót, akár beleegyeznek a bennszülöttek, akár nem.

### Az új bolgár kormány.

Szófia, február 7. Radoszlavov lapja, a *Narodni Práva* az új miniszterium megalakulásáról írva, dicséri Ferdinánd fejedelmet, hogy elbocsátotta a Sztolov-kormányt és teljesítette a nép kívánságát a mostani kabinet kinevezésével, amelynek az lesz a kötelessége, hogy az országban igazán alkotmányos kormányzatot és olyan pénzügyi politikát honosítson meg, amely az ország nyugtalanító állapotán javítani fog. Az új miniszterium — így végzi cikkét a lap — a bolgár nép támogatását ígéri sok bajos és fontos kérdés megoldásában, hogy az ország tekintélyét politikai és közgazdasági tekintetben növelje és Bulgariát az európai államok sorában megillető helyére emelje.

### Közgazdasági táviratok.

Berlin, február 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Négyeszázekeos magyar aranyárjardék 100.60. Magyar koronárjardék 98.75. Osztrák hitelrészvény 226.75. Osztrák-magyar államvasut 155.25. Déli vasut 30.50. Északnyugati vasut —. Elbavölgyi vasut —. Orosz bankjegy készpénz 216.35. Buschtiehradi —. Orosz bankjegy —. (Ultimo.) Lombard —.

Frankfurt, február 7. (A Budapesti Napló tudósítójának távirata.) Esti forgalom. Osztrák hitelrészvény 226.90. Osztrák-magyar államvasut 155.20. Déli vasut 30.40. Magyar aranyárjardék —. Magyar koronárjardék —. Osztrák aranyárjardék —. Osztrák ezostjardék —. Osztrák papírjardék —. Bees bankjegyesület —. Alpesi bányarészvény —. Olasz jardék 94.55. Diskontó-bank 203.80. Laura-konó 224.55. Harzem —. Gyengült.

New York, február 7. List helyben 3.—. Buda helyben február 7.—. márciusra 77.7/8. májusra 74.7/8. Tengeri február 7.—.

Chicago, február 7. Buda február 7.—. Tengeri február 7.—.

## KÜLÖNFELEK

## Egy divatos poéta dalaiból.

I.

Én is némán hallgattam Önt,  
S a többi szinte leste  
A szót, mit rózsás ajka önt  
Minden csütörtök este.  
Ön műtész és bölcselő,  
Minden volt egy személynben,  
S mindég olyat hozott elő,  
Hogy nem forgott veszélynben!  
Mert tudta: köztük, kivülem,  
Más senki sincs, ki érti;  
És én nem szólok, bár fülem  
Nem egy mondása sérti!  
Igy hallgatám hetente én,  
Hogy Nagysád mint idézte,  
Hogy mit mond Hegel, Nietzsche, Taine, —  
S hatását közbe nézte. —  
Míg egyszer egy csütörtökön,  
Egy sok vendégű jouron,  
Ön észrevett egy gúnymosolyt  
A „kis poéta uron”.  
És márciustól férje majd  
Egy más lapot ha járát,  
Melyben, — zengvén szerelmi bajt, —  
Egy más poéta fúrad; —  
Meglássa, nem haragszom én  
Az új poéta urra,  
Majd ő is megtanulja, Taine  
Mit mond, ha jár a jourra.  
Míg én egy kis haszontalant,  
Hogy érdekét feszítse,  
Tanítok: „Hol volt, hol nem volt,  
De egyszer volt a Nietzsche!”  
S a nyelvtrőz nehéz nevet  
Egyszer ha jól kiejti;  
Reám borul, nagyot nevet,  
És — rögtön elfelejti!

II.

Sokat dícsőitém kisaaszony  
Prózába, versbe Önt, ami  
Megérteti, hogy most miért nem  
Akar rólam lemondani!  
Önöknlé nélkül manapság  
Meg nem lehet se bál, se jour;  
Ön oly ragaszkodó kisaaszony,  
Mint — a miniszterelnök ur!

Mindkettőjük ragaszkodása  
Igaz, hogy könnyen érthető;  
Egy második e fajta székelt  
Nem egy könnyen találhat ő!  
Másképp viszont, poéta nélkül,  
Ma nem finom se bál, se jour! —  
Ezért ragaszkodó kisaaszony,  
És a — miniszterelnök ur!

Pedig hiába én Önnkhöz,  
Kisaaszony, többször nem megyek;  
Magam helyett, ha úgy kívánja,  
Sok jobb poétát küldhetek!  
De engem többször meg ne hívjon!  
Akármilyen, . . . ha bál, ha jour;  
Mert én lemondok, biztosabban,  
Mint a — miniszterelnök ur!

Latzkó Andor.

— A községnek csak van joga ahhoz, hogy bővebbet megtudjon a Cospatriek katasztrófájáról.  
Macdonald nyugodt maradt s csak azzal szótta le a körülötte lázongókat, hogy:  
— A község majd megtud mindent reggel a Daily Newsból.  
És akkor megengedte mr. Forbesnek, hogy egy első osztályú kocsihoz hívja meg őt, amely csak az ő számukra volt fenntartva s amelyben aztán Londonba utaztak.

— Az új rend. Ha új gazdát kap valami birtok, akkor először is hozzá fog, hogy rendet csináljon. Még ha olyan példás is lett volna a rend, még akkor is akad bizonyosan valami igazítani, tisztogatni való. Hátha még csakugyan nem kezelték lelkiismeretesen a jószágot, akkor szigorú csak az új korszak! Így van ez valahogy mostanában Kubán, ahol az amerikaiak lettek az urak. Hát az amerikaiak azon kezdtek, hogy a restséghez és piszokhoz szokott népet az amerikai rendhez és tisztasághoz igyekeznek szoktatni. Ez éppen nem megy minden surlódás nélkül, az érthető, de az eredmény mégis észlelhető. Különösen hasznosnak mutatkozott Wood tábornoknak a módszere. Ez a módszer egy kicsit vaskos, de a hatása kétségtelen. A tábornok az utcák tisztántartásának a felügyeletével egy kiszolgált tisztet bizott meg. Az eljárás pedig az, hogy a tisztaság ellen vétőket rögtön letartóztatják és vagy pénzbírsággal sújtják, vagy arra itélik őket, hogy egyideig maguknak is részt kell venniük az utcák tisztogatásában. Az előkelőség természetesen a legkevésbé hajlandó az új rendhez hozzácsökni, sőt ők, mint kiváltságosok, még szaporítják is az utca-seprők dolgát, nem engedelmessé válnak semmiféle rendelkezésnek. . . A spanyol hídelgő kiüti magát s nem is kerül senkinek sem nagy fáradságába, hogy raismerjen valamelyik spanyol nemzeti sarjadék bázára. Már messziről látni lehet nagy és kellemetlen szemétdombokat e házak előtt. Az amerikaiak persze megunták a dacoskodást s néhányat azok közül, akik éppen-séggel nem hederítettek rá a figyelmeztetésekre, a legesőkönnyűsebbet erősen megbüntették. A büszke ur — pedig már előre járt az idő — még jóízűen aludt s ugyancsak ámul, amikor izmos öklök fölragattak az álmából. Hivatkozott őseire, nemesi előjogaira, de a tisztasági felügyelő kérielhetetlen maradt s hivatalosan tudtára adta neki, hogy büntetésből harminc napig utcat fog seperni. És nem használt semmi sem, seprőből, lapából kellett nyulnia és először is a maga házában a tájekát kellett rendbe hoznia. Amikor két napig néztek a keserves robotolását, büntetésének határevő részét elengedték.

— Hol találhatom meg Macdonaldot, a Cospatriek megmenekült emberét, de gyorsan? — kiáltotta, a nélkül, hogy szükségesnek tartotta volna megmagyarázni különös magaviseletét. Egy-két pillanat múlva már szemben állt a kannibállal s leste ajkáról a szót. Mire a hajó Plymouthba érkezett, éppen a végére ért a tudósításnak. Akkor ötven font sterlinget nyomott a markába, de azzal a fűhétellel, hogy nem mond el semmit a rá várakozó újságíróknak. Az újságírók kétsége voltak esve, amikor Macdonald csak nem akart beszélni, s egyre a vállat vonogatta. Az egyik tudósító kifakadt:

— Farbatstatistika. Amikor Cavallottit végzetes sorsa utóérté parajában, Olaszországban valóságos keresztes háború indult meg a páros viaskodás

## REGÉNY.

## SÁTÁN KAPITÁNY.

(Cyrano de Bergerac kalandjai.)

(60) — LOVAGREGÉNY. —

XXXIV.

Zilla, a szegény szerencsétlen Zilla, miután teljes három napig hiába szaladgált Páris utcáin, miután megkísérelt volt mindent, hogy bejusson valahogy Manuelhez, és minden hiába, haza ment, ágyába roskadt és nem akart többé tudni semmiről.

— Manuel meghalt! Ez járt folyton eszében. Láz gyötörte, már könny sem jött szemébe, annyit zokogott, és még újra meg újra megborgozgatta a gondolat:

— Manuel meghalt!

Körülbelül huszonnégy órával azután, hogy Gilberte látszólag belenyugodott atyja akarataiba, késő estéli órában bekopogtatott valaki Zilla szobájába.

A jósónő ajtót nyitott, és a félhomályban egy álarcos nőt látott a folyosón, mögötte pedig tiszteletteljes távolsgában egy inasféle embert.

Az álarcos hölgy visszafordult.  
— Vilmos, szólott az inas formájú emberhez, őrizze az ajtót, hogy senki be ne jöhessen a szobába, amíg én benn vagyok!

És ezután betették az ajtót és a szobában egyedül maradtak Zilla és az álarcos hölgy.

— Ön Zilla, a jósónő, ha nem csalódom?

— Igen, asszonyom. Miben lehetek szolgálatjára?

— Mindjárt megmondom; de előbb neküd-

jék meg, hogy titokban fogja tartani látogatásomat.

— Minek kéri eskümet? Hiszen azt sem tudom, kihez van szerencsem.

— Mindegy! Mindent, amiről most beszélünk, hallgatnia kell.

— Megbízhat bennem. Esküszöm, hogy nem fogom önt elárulni.

Az álarcos hölgy csak ekkor vette észre, hogy Zilla felhőnőn sápadt.

— Rosszul van? — kérdezte ijedten. — Térjen magához!

Zilla lerokkadt ágyára, míg látogatója állva maradt oldalán.

— Zilla, — szólt az utóbbi rövid hallgatás után, — önnek mestersége, hogy az emberek tenyeréből megjósolja jövődjüket?

— Igen, asszonyom. Ugy van, amint mondja.

— De mindezekon kívül, ha jól tudom, önnek még más tehetségei is vannak?

— Mas tehetségeim? Nem mondhatnám!

De miért kérdezi ezt?

— Mert, mert egy más kéréssel jöttem Önhöz . . .

— És ez?

— En . . . én . . . nem, azaz . . .

És itt az álarcos hölgy egész közel hajolt Zillához és a fülebe sugott valamit.

— Mérget! — kiáltott Zilla, felugorva helyéről, mérget akar tőlem?

— Hallgasson az Istenért, vagy legalább ne beszéljen olyan hangosan!

— Ne is ismétlje a kérését asszonyom; nem nyujtok segédkezet semmiféle gyilkossághoz!

— Nem mondtam, hogy gyilkosságról van szó, felelt hidegen az idegen hölgy.

— Azt nem nehéz kitalálnom.

— Nyugodjék meg, ha valakinek meg kell hálnia a méreg által, az csak én vagyok.

— Ön? Ön meg akar hálni? Ön, aki gazdag, szép, fiatal?

— Hagyjuk ezt! Nem sajnálkozásért jöttem. Derülhet rám ma-holnap olyan nap, melyen

sorsomból csak a halál menthet meg és ha majd akkor meg akarok hálni, tekereshetem a Szajna vizét is, de borzadok a sötét haboktól, irtózom a tőr hideg pengéjétől, és szeretnék éppen ezért egy biztos, fájdalom nélkül ölmérget, amelylyel szinte átalánban a halál tájfalmas pillanatát.

Zilla egy darabig figyelmesen nézett az álarcos hölgy szemébe, aztán így szólt:

— Mutassa a tenyerét.

A hölgy szó nélkül odanyujtotta kezét, Zilla beletekintett és felkiáltott:

— Ezek a vonások! Ezeket ismerem! Ön Gilberte, Faventines márké kánya!

A titokzatos nő levelet álarcát és csakugyan Faventines Gilberte állt Zilla előtt.

— Miután ugysis ismer, szólott nyugodtan, teljesítse kérésemet, hiszen sejtetheti, hogy miért akarom megmérgezni magam.

Sötét tűz gyuladt ki a cigánylány szemében és halk hangon kérdezte:

— Nagyon szereti? Ön is? Nagyon szereti?

— En? Kiről beszél? Kit hogy szeretek-e?

— Manuelt! Azt a Manuelt, akinek szívét elrabolta tőlem s akinek ezzel vesztét okozta!

— Szerencsétlen!

A két nő néhány percig szótlanul állott egymással szemben.

Végre Zilla törte meg a csendet.

— Hát Manuel él? — szólt remegő hangon.

— Él! És ön ezt nem tudta?

Leírhatatlan boldogság ragyogott Zilla arcán.

— És ön is szereti Manuelt? — ismételte végre előbbi kérdését.

— Ha nem szeretném, nem jöttem volna ide Önhöz ezzel a kéréssel — felelt teljes őszinteséggel Gilberte. — Atyam azt akarja, hogy legyenek Roland gróf felesége. De én gyűlölöm Roland grótot! Gyűlölöm! És inkább meghalok, semhogy a felesége legyek!

— Ön tehát ragaszkodik kívánságához?

— Jobban, mint valaha!

(Folytatása következik.)

ellen. „Abasso il duello!“ ez volt mindenfelé a jel-szó és csakugyan elartott vagy két hétig s kard-pisztoly pihent, lovagiasan nem használták. A párbajjelenes föllendülés azonban csak személynak bizonyult s ugy az előkelő társaságban, mint a politikai világban a megrögzött párbajozás újra lábra kapott. Egy statisztika jelent meg legújabbban, amely szerint a múlt esztendőben nem kevesebb, mint kilencszáz husz párbaj esett meg, ami annál is inkább jelentékeny szám, mert Olaszországban nem afféle diákverekedések a párbajok, hanem komoly mérkőzések, főképp a kardpárbajok bandázs nélkül szúrás megengedésével. Mindazonáltal a kilencszázhusz párbaj közül csak száz végződött súlyos sebesüléssel és hét halállal. A komoly párbajok közül tizenöt tisztek, illetőleg altisztek között — Olaszországban ugyanis altisztek is párbajoztak — tizenhárom katonák és polgárok között és hetvenöt polgárok között történt. A Zanardelli kodoxban a párbajparagrafusnak a súlyosbítása eddig még a legkisebb eredményt sem hozta meg, már csak azért is, mert nem igen jut alkalmazáshoz.

† Szerellem a házasságban. Egy asszonykát megkérdeztek társaságban, hogy hisz-e a szerelomben?  
— Mielőtt férjhez mentem, hittem benne.  
— És mióta férjnél van?  
— Most? Most is hiszek benne, mint a hogy a jó Istenben is hiszek; megtanultam hinni, hogy van, bár sohase láttam.

**KÖZGAZDASÁG.**

**Az állami italmérési jövedék.**

Budapest, február 7.

A pénzügyminiszter ma terjesztette az állami italmérési jövedékről szóló törvényjavaslatot a Ház elé. A törvényjavaslat főbb intézkedései a következők:  
Bornak, gyümölcsbornak, sörnek és égetett szesz italoknak kimérése és kis mértékben való elárúsítása, valamint az égetett szesz italoknak nagyban való eladására fölött kizárólag az állam rendelkezik. Égetett szesz italok alatt szesz italok előállítására alkalmas égetett szesz folyadékok is értendők. A fent kivonalmazott kizárólagos rendelkezési jog folytatás az említett szesz italokat csak az mérheti ki és kis mértékben csak az árúsíthatja el, továbbá égetett szesz italoknak nagyban való eladásával csak az foglalkozhatik, aki erre a pénzügyi hatóságtól engedélyt nyer.

Kimérés alatt a szesz italoknak illó vagy illó vendégek részére, az üzleti helyiségben, vagy azon kívül való fogyasztásra, nyílt vagy e mellett zárt edényekben kisben való iparszerű kiszolgáltatása, kis mértékben való elárúsítása alatt pedig szesz italoknak csakis zárt edényekben, az üzleti helyiségben kívül történő fogyasztásra kisben való iparszerű eladása értetik. A kimérés korlátolt nevei: a) a poharozás, b) az utcára való kimérés, c) palackozás és palackozás kimérése.

Kisben való eladás, illetőleg kiszolgáltatás alatt bornak, bormustnak és gyümölcsbornak 50, sörnek 25, szesznek és abból készült közönséges palinkának 100 és egyéb égetett szesz italoknak 25 literen alóli mennyiségekben való elárúsítása értendő. Minden kimérés és kis mértékben elárúsítás az engedély után az államkincstárnak állandó összegeben megállapítandó évi illetéket tartozik fizetni. Szesz italoknak kimérése, vagy kis mértékben való elárúsítása, valamint égetett szesz italoknak nagyban való eladására engedély csak oly egyéneknek adható, akik teljesen megbízhatók és magyar állampolgárok. A szesz italok kimérése és kis mértékben való elárúsítására, valamint az égetett szesz italok nagyban való elárúsítására szóló engedély rendszerint csak meghatározott helyiségre, illetőleg alkalomra adható.

Budapest székes-főváros belföldi szesz italok korlátlan vagy korlátolt kimérése meghatározott üzleti helyiség megjelölése nélkül is adható engedély oly egyéneknek, akik a jelen törvény szerint engedélyben részesíthetők. Az üzleti helyiség megjelölése nélkül adott engedélyek tulajdonosai azonban kötelesek a kimérés megkezdése előtt a kimérésre szolgáló helyiséget az engedélybe való bevezetés végett a pénzügyigazgatóságnál, a helyiség joghatálya végett pedig a budapesti államrendőrségnél bejelenteni.

Kereskedésben és szatócsüzletekben csak a szesz italok kis mértékben való elárúsítása, továbbá szesz és abból készült közönséges palinka kizárásával, csakis egyéb égetett szesz italoknak illó vendégek részére való poharozása és utcára való kimérése gyakorolható.

Oly helyeken, ahol korlátlan kimérés (koresum-üzlet) tényleg nincsen, kereskedőknek és szatócsoknak kivételesen szesznek és abból készült közönséges palinkának illó vendégek részére való poharozása és utcára való kimérése is megengedhető, de csakis a korlátlan kimérés üzletek megállapított számán belül. Az ilyen üzletek a korlátlan kimérés üzletekre megállapított engedélyilleték alá esnek. Cukrászdákban, kávéházakban és más hasonló

üzletekben, valamint gyógyszerárakban a szesz italok kis mértékben való elárúsításán kívül rendszerint csakis szesz italoknak illó és illó vendégek részére való poharozása is megengedhető. A szesz italok kimérése, vagy kis mértékben való elárúsítására, valamint az égetett szesz italok nagyban való eladására szóló engedélyt írásban előterjesztendő kéreésre az illetékes pénzügyigazgatóság adja meg. Szesz italok kimérése és kis mértékben való elárúsítására, valamint égetett szesz italok nagyban való eladására rendszerint határozatlan időre adatik engedély, kivételesen azonban meghatározott időre is adható akkor, ha ezt különleges viszonyok indokolták teszik. A pénzügyigazgatóság az engedélyről a fél részére engedélyokmányt állít ki, amelyben megjelölendő az engedélyes, valamint az esetleges üzletvezető neve, az elárúsítható szesz italok neme, az italmérés, illetőleg italelárúsítás módja, az üzleti helyiség, amelyben az italmérés, illetőleg italelárúsítás gyakorolható, a raktárhelyiség és pincék, ahol az italok készlete tartandó és végre azok az alkalmak (vásárok, bucsók és egyéb sokadalomok), amelyekben az italmérés vagy italelárúsítás gyakorolható. A helyiségre s az italmérés (elárúsítás) gyakorlásának módjára vonatkozó minden változás az engedélyokmányba bevezetendő.

A pénzügyi hatóság előzetes engedély nélkül a kimérés üzletet más helyiségbe áthelyezni tilos.

A jelen törvény életbelépése napján érvényben lévő határozatlan időre szóló engedélyek a jelen törvény folytán esetleg szükséges módosításokkal továbbra is érvényben hagyandók.

Korlátlan kimérésre szóló új engedélyek kiadása alkalmával az alábbi sorrend szerint elsőbbség adandó:

1. a vasúti vállalatnak, illetve az építőknek, továbbá az ipartelep, a fürdő, a hid és rév tulajdonosának vagy az általa kijelölt egyéneknek a vasútépítési és vízszabályozási munkálatokhoz, nagyobb építkezésekhez, ipartelepekben és fürdőkben, révek és hidak mellett szükséges italmérésekre, illetőleg vendéglőkre adandó engedélyekre nézve; 2. a pusztai birtokok tulajdonosainak, birtokosainak és haszonbérletnek, ha a pénzügyigazgatóság által hozzájuk intézendő fölhívásra a kitűzendő záros határidő alatt kinyilatkoztatják, hogy engedélyt igényelnek; 3. azoknak, akik szálló vendégek befogadására szolgáló vendéglőépületekkel bírnak, vagy ilyeneket építeni szándékoznak s azokat e célra is használnák; 4. azoknak, akik az italmérést az illető közönségben már előbb is gyakorolták; 5. kis- és nagyüzletekben azoknak, akik az illető közönségben oly épületeket bírnak tulajdonul vagy bérben, melyekben az italmérés addig is gyakoroltatott; végre 6. általában hasonló feltételek mellett, más közönségek elelőben, a helybeli illetékeseknek.

Az égetett szesz italok nagyban való eladására engedélytél bíró felek tartoznak a pénzügyminiszter kivanására az általa rendelteli upon megállapítandó módon és feltételek mellett oly könyveket vezetni, amelyekből az általuk beszerzett vagy forgalomba hozott égetett szesz italoknak mennyisége és forrása, a vevő neve és polgári állása határozottan kivethető legyen. Az égetett szesz italok beszerzésére és forgalomba hozatalára vonatkozó könyvvezeték fedezetét államnyelkek igazolják. Az ily engedély megadására vonatkozó egyéb feltételeket a pénzügyminiszter rendelteli upon alapítja meg. Az engedély megszünik: 1. ha az engedélyes arról lemond; 2. ha az engedélyes meghal; 3. ha az engedély jogerős határozattal elvonatik. Elvonandó az engedély, ha oly körülmények állanak be, vagy derülnek ki, amelyek tenforra vagy ismerete esetében a jelen törvény értelmében az engedély megtagadandó lett volna.

Az engedély-illeték meghatározásánál az üzletek terjedelmükhez képest Budapestben het, másutt pedig öt osztályba soroztatnak.

Engedély-illeték fejében minden évre fizetni tartoznak:

- I. mindazok, akik korlátlan kimérésre bírnak engedélyvel:
  1. Budapest székes-főváros területén 1400, 1000, 800, 400, 200, 100 vagy 60 koronát;
  2. a törvényhatósági joggal felruházott vagy rendezett tanácsok városokban és oly községekben, amelyek törvényhatóságok vagy törvényhatóságok székhelyek, abban az esetben, ha népességük: a) 20.000 léleknél nagyobb: 300, 200, 150, 100 vagy 50 koronát; b) 10.000—20.000 léleknél áll: 200, 100, 80 vagy 40 koronát és c) 10.000 léleknél kisebb: 150, 100, 80, 60 vagy 30 koronát;
  3. más községekben abban az esetben, ha népességük: a) 20.000 léleknél nagyobb: 150, 100, 80, 60 vagy 40 koronát; b) 10.000 léleknél kisebb: 100, 80, 60, 40 vagy 20 koronát;
- II. azok, akik a kis mértékben való elárúsítás mellett vagy a nélkül, szesz italok poharozásával és utcára való kimérésével is foglalkoznak, továbbá azok a kávézók, enkrázók és esemegekereskedők, akik a kis mértékben való elárúsítás és poharozás mellett vagy a nélkül, sörnek és bornak palackozásban való kimérésére bírnak engedélyvel, az I. alatt megállapított tételek négyötödét;

III. mindazok, akik kis mértékben való elárúsításra bírnak engedélyvel, amennyiben jelen törvényszakasz II., IV. vagy VI. pontja alá nem esnek, továbbá mindazok, akik kis mértékben való elárúsítás mellett vagy a nélkül, utcára való kiméréssel is foglalkoznak, az I. alatt megállapított tételek háromötödét;

IV. azok a kereskedők és szatócsok, akik rendezet üzletükben kívül mellőzülésként csakis kis mértékben való elárúsítással foglalkoznak, az I. alatt megállapított tételek fele;

V. Mindazok, akik szesz italoknak csakis poharozására bírnak engedélyvel, az I. alatt megállapított tételek fele;

VI. azok a bortermelők, akik saját termésű borainak kis mértékben való elárúsítására bírnak engedélyvel, abban az esetben, ha az elárúsítást állandóan, vagy az évek nagyobb részében gyakorolják, az I. alatt megállapított tételek egyötödét, abban az esetben pedig, ha az elárúsítást az évek kisebb részében gyakorolják csak, ezeknek a tételeknek egyötödét.

A vasutak állomáshelyein, a hajókon, a katonai laktanyákban s vaserődökben, nemkülönbön a kaszinók, olvasó- s más zárt társaságok helyiségeiben, továbbá menedékházakban, a közönségtől távol eső ipartelepek és általában minden oly helyen gyakorolható kimérésre adott engedély után, ahol a fogyasztás korlátolt mérvénél fogva rendes kimérésről szó nem lehet, valamint a csakis egyes alkalmakra szóló engedélyek után az engedélyilletéket a pénzügyminiszter az előző pontban meghatározott tételeken alól is megállapíthatja. Az engedélyilleték három évről három évre terjedő időszakonként vetetik ki. Az engedélyilleték az egyenes adók módjára szedendő be. Az engedélyilleték után sem törvényhatósági, sem községi pótdadó nem vehető ki. Sem az a kérdés, fizetendő-e engedélyilleték, sem az illeték mérvének meghatározása bírósági eljárás tárgya nem lehet. Azok, akik égetett szesz italokat kimérnek, az emberi élvezetre alkalmatlanná tett (donatúrál) szesz elárúsításával nem foglalkozhatnak. Oly helyeken, a hol a szesz italok árának természetesen alakulását szabályozó verseny hiánya ezt szükségessé teszi, a törvényhatóság közigazgatási bizottságának előterjesztésére vagy annak meghallgatásával a pénzügyminiszter a helyügyminiszterrel, Horvát-Szlavonországban Horvát-Szlavon-Dalmátországok bánjával egyetértéssel megállapíthatja egy-egy év tartamára azt a legmagasabb árt, amelyen a szesz italok vagy azok egyes nemei kimérhetők, vagy kis mértékben elárúsíthatók. A legmagasabb ár megállapításánál minden esetben a hasonló gazdasági viszonyok közt levő szomszédos vidékek árai szolgálhatnak mértékül. Oly helyeken, ahol az égetett szesz folyadékokkal való csempézkedés nagyobb mértékben üzletik, vagy ahol ily csempézkedés üzése nagy a lehetőség, a pénzügyminiszter az égetett szesz italok kimérésére, kis mértékben való elárúsítására és nagyban való eladására engedélyvel bíró feleket az általuk forgalomba hozandó szesz és szeszből készült közönséges palinka beszerzése tekintetében a pénzügyminiszter által meghatározott beszerzési forrásokhoz utalhatja. Ily helyeken a meg nem engedett beszerzési forrásokból eredő szesz és szeszből készült közönséges palinka kis mértékben való elárúsítása, vagy nagyban való eladására engedély nélkül kimérésnek, kis mértékben való elárúsításnak, vagy nagyban való eladásának tekintetik és az erre nézve fennálló szabályok szerint büntetendő. Az italmérési és italelárúsítási üzletek és vállalatok jövedéki felügyelet alatt állanak. A törvényhatósági közönség és községi előjárások kötelesek a jelen törvény határozmányainak végrehajtására hivatalos pénzügyi közönségnek hivatalos elárúsítókban — kívánatukra — haladéok nélkül segédkezet nyújtani.

Jövedék-kihágást képez: 1. ha valaki engedély nélkül szesz italokat kimér, kis mértékben elárúsít, vagy égetett szesz italokat nagyban elad, 2. ha valamely engedélyes az italmérés vagy italelárúsítás oly nemét gyakorolja, vagy oly helyen mér ki, illetőleg árúsít el szesz italokat, amelyre engedély nem jogosítja fel, 3. ha valamely engedélyes az italmérési és italelárúsítási üzletek felügyeletével megbízott pénzügyi, rendőri, törvényhatósági, községi és a borászati közönségnek a üzletébe való belépést meg nem enged, vagy azokat a felügyelet gyakorolhatóságában egyébként megakadályozza, 4. ha valaki a pénzügyigazgatóság felhatalmazásával ellátott pénzügyi és az azoknak segédkező községi közönség megakadályozza abban, hogy azokba a helyiségekbe belépjenek, amelyekben alapos gyönyörű engedély nélkül üzletik italmérés, vagy italelárúsítás, 5. ha valamely engedélyes a szesz italokat, azok eladására annak a jelen törvény alapján történt korlátozása esetében, a meghatározott legmagasabb eladási árnál drágábban árúsítja el. A jelen törvény pontjai szerint minősített jövedéki kihágások 2 koronától 200 koronáig, a most idézett §. 4. pontja alatt minősített jövedéki kihágás pedig 20 koronától 200 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendők. Aki az üzleti helyiségre vagy edényekre alkalmazott hivatalos zárt megsérti, amennyiben az általános büntetőtörvények szerint való eljárásnak nem volna helye, 10 koronától 400 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő. A jelen törvény, valamint az ennek végrehajtására vonatkozó utasításokba és rendeletekbe ütköző, külön büntetéssel nem sujtott minden egyéb cselekmény és mulasztás, mint szabályellenesség 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

**Ipar és kereskedelem.**

Részvények jegyzése szelvény nélkül. A főszótanács elrendelte, hogy a következő részvénytársaságok részvényei szelvény nélkül jegyeztesse: Osztrák-Magyar Bank = 29.10 forint, Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület = 400 forint, Budapesti Takarékpénztár-Egyesület és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság = 14 forint, Budapest Erzsébetvárosi Takarékpénztár = 5 forint, végül a Belvárosi Takarékpénztár szelvény nélkül és 1899. január 1-től számított 5% kamattal.

A Pesti Hazai Első Takarékpénztár-Egyesület igazgatósága a mai ülésben Bächer Béla főpénztárnoknak a pénztárfőnök címet, Kaszinsky Árpád főkönyvelőnek pedig a per procura cégjegyzés jogviszonyát adományozta.

**A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank hitelrészese egylete** ma tartotta felévi közgyűlését Weisz Fülöp igazgató elnöke alatt. Amint a zárt ülés titkár által felolvasott jelentésből kitűnik, a vezetőség utánfizetések bekvetelésétől ezuttal is teljesen eltekintett. A lefolyt évben 16,049 darab váltó számlatoltott le 3,574,928 forint 70 krajcár értékben. A megszavazott hitelek összege 2,285,000 forintot tesz ki, míg a biztosítéki alap 114,250 forintra rug. A bizottság elnöke Bodansky Zsigmond, Lill Tiivadar, Rosenber Mór és Singer Bernat urak, akiknek mandátuma lejárt, egyhangulag újra megválasztották.

**A gabona-határidőzűlet ellen.** Prágából jelentik: A csehországi német gazdak szövetsége Berlinben vándorgyűlést tartott és olyan határozati javaslatot fogadott el, amelyben a gabona-határidőzűlet törvény utján való elhárítását követelik. Az ankét észszehivatást szűkebbkörűen tartják, mert ezt a kérdést már előzőleg megvitatták.

**A budapesti malmok üzemredukálása.** A budapesti malmok, értesülésünk szerint, tanácskozottak abból a célból, hogy üzemüket 50 százalékkal redukálják. A tanácskozások azonban eredményre nem vezettek, mert a Konkordia és a Hengermalom nem fogadták el a malmok indítványát.

**Uj keményítőgyár.** Fiuméből jelentik, hogy a budapesti Király-malom tulajdonosa Fiume határán Cantridaban nagyobb föllet vásárolt, hogy ott egy új keményítőgyárat létesítsen.

**Fizetéseketleneségek.** A bécsi Creditoren-Verein a következő fizetéseketleneségeket jelenti: Stuzzi Viktor kereskedő Gürz, Nancsisz Vladimir kereskedő Nagy-Kilanda, Bochner József kereskedő Krakkó, Fleuer Ede kereskedő Steyr, Sonus Sándor Eszék, Ambos Miklós kereskedő Pancóra, Vogel József kereskedő Besztercebánya, Szentpéteri Istvan kereskedő Erzsébetváros, Jung Lipót szatócs Au, Blitz József kereskedő Podgorze.

**Eszékárak.** A kontingens nyersszese ára Budapesten 17,50 forint pénzben, 17,75 forint aruban. — Bécsben az irányzat változatlan. A nyersszese ára 18,80 forint, pénzben, 18,50 forint aruban.

**Takarmanyvásár.** (A székessővárosi vásárgazdaság jelentése.) Felhozott a szokott községekből 156 szekér retti széna, 32 szekér muhar, 25 szekér zsupszalma, 8 szekér alomszalma, — székertakarmanyszalma, 6 szekér tengeriszó, 10 szekér egyéb takarmany, (löhere, lucerna, zabos búkköny és kles stb.) 500 zsák zsecska. A forgalom lanvha. — Arak q-ként a következők: retti széna 240—300, muhar 280—320, zsupszalma 140—160, alom-szalma 120—150, takarmanyszalma —, 100 kévo tengeri szar 950—1000, egyéb takarmany —, zabos búkköny 280—280, löhere 200—250, lucerna —, köles —, sariu 220—220, szalmazsecska 170—190. Összes kocsiszám 242. Összes súly 257,800 kilogramm.

**Hideghusvásár.** (A székessővárosi vásárgazdaság jelentése.) A Garay-teri elelmi piacon: Felhozott Budapestről 52 árus 40 darab sertést, — árus 15 drb südőt, 3000 kilogramm friss húst, 1500 kg. füstölt húst, 1000 kg. szalonnát, 500 kg. hájat. Vidékről összesen 22 árus 316 darab sertést, és — kg. füstölt húst. Forgalom élénk. Arak a következők: Friss sertésus 1 kg. 54—68, 1 q. 4500—4700, Szalonna 1 kg. 60—64, 1 q. 5200—5500, Füstölt sertésus 1 kg. 64—68, 1 q. 5800—6000, Szalonna zsirnak 1 kg. 52—54, 1 q. 4700—4800, Füstölt szalonna 1 kg. 64—70, 1 q. 6000—6200, Haj 1 kg. 54—56, 1 q. —, Disznózsír 1 kg. 54—60, 1 q. —, Kocsnyahus 1 kg. 32—40, 1 q. 2800—3500, Füstölt sonka 1 kg. 76—80, 1 q. — krig.

Az Orecy-uti elelmi piacon: Felhozott Budapestről 52 árus 52 drb. sertést, — árus — drb. südőt, 1840 kg. friss húst, 400 kg. füstölt húst, 950 kg. szalonnát, 450 kg. hájat. Vidékről 3 árus 20 drb. sertést, kiönkiut 47—48 — krajcárig. Forgalom élénk. Arak a következők: Friss sertésus 1 kg. 48—64, 1 q. 4700—, Südöhús 1 kg. —, 1 q. —, Füstölt sertésus 1 kg. 56—72, 1 q. —, Szalonna zsirnak 1 kg. 52—56, 1 q. 5000—5200, Füstölt szalonna 1 kg. 56—60, 1 q. —, Haj 1 kg. 56—58, 1 q. 5500—5600, Disznózsír 1 kg. —60, 1 q. —, Kocsnyahus 1 kg. 26—36, 1 q. 2400—2500, Füstölt sonka 1 kg. 72—85, 1 q. — krig.

**Borjuvásár.** (A budapesti marhavásártéri vásári penztar részvény-társaság tudósítása.) Felhajtás: Belföldi éló borju 300 darab, leölt borju 30 darab, növendékmorha — darab, barany éló 120 darab, leölt bárány 118 darab. Árjegyzés azonos tetelekből: Árjegyzések: Belföldi éló borju 36—43 krajcárig, prima 44—46 krajcárig, kivételesen 48. — krajcárig, leölt borju 45—52 krajcárig, növendék morha — krajcárig különként. Éló barany 4,75 forintú 7. — forintig, leölt bárány 5,50 forintú 8. — forintig, paronként. A kis felhajtás következtében a vásár élénk volt.

**Budapesti sertés-konsumvásár.** A ferencvárosi petróleum-rakodónál lévő székessővárosi sertés-konsumvásár árjegyzése 1899. február 5-én. Készlet 48 darab. Érkezett 1103 darab. Összesen: 1187 darab. Eladott: 954 darab. Maradt 233 darab. — Napj árak: 120—120 kgr. sulyban 46—47 krajcárig, 220—280 kgr. sulyban 46—48 krajcárig, 320—380 kgr. sulyban 46—48 — krig. Öreg nehezparonként 400—500 kilonk 44—47 krajcárig. Malajok —42 krajcárig különként. A vásár hangulata élénk volt.

**Bécsi sertésvásár.** A st.-marci központi vásároknakban a megtartott sertésvásáron bejelentettek 8234 darabot, ebből a vásár elején felhajtottak: 2855 darab fiatal sertést, 2879 darab magyar hizott sertést, 2049 nehez sertést, összesen 7782 darabot. Kisebb hozam élénk, 1—2 krajcárig kilogrammonként emelkedés.

Jegyzések: kéként éló sulyban (a fogyasztási adót nem számítva) első rendű sertés 46—47 kr, kivételesen 47½ krajcár, középminőségű sertés 43—45 krajcár, könnyű sertés 39—42 krajcár, fiatal sertés 38—46 krajcár.

**A budapesti gabonazűsde.**

Budapest, február 7.

Buzát ma mérsékeltlen kínáltak, a vételkedv gyenge volt. Forgalomba került 10,000 métermázs, amelynl az árak kedvező irányzat mellett változatlanok maradtak. Rozsban az irányzat szilárd. Egyéb gabonanelelemben az árak változatlanok maradtak.

Eladott:

Buza, Tiszavidéki: 100 mm. 79.4 k. 10 frt 72½ kr, 200 mm. 78 k. 10 frt 70 kr, 100 mm. 79 k. 10 frt 67½ kr, 100 mm. 77.5 k. 10 frt 60 kr, 400 mm. 78 k. 10 frt 60 kr, 100 mm. 78.5 k. 10 frt 65 kr, 1500 mm. 76.5 k. 10 frt 55 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 45 kr, 200 mm. 73.5 k. 10 frt 10 kr, 100 mm. 74 k. 10 frt 22½ kr, 100 mm. 77.5 k. 9 frt 80 krajcár.

Pestvidéki: 1000 mm. 79 k. 10 frt 62 kr, 100 mm. 78 k. 10 frt 40 kr. Bácskai: 100 mm. 75.5 k. 10 frt 45 kr, 600 mm. 73.3 k. 10 frt 35 kr.

Bánati: 400 mm. 76 k. 10 frt 15 kr, 900 mm. 76 k. 10 frt 12½ kr, 100 mm. 73.5 k. 9 frt 75 krajcár.

Felsőmagyarországi: 100 mm. 77.5 k. 10 frt 30 kr, 200 mm. 75.2 k. 10 frt 20 kr, 200 mm. 76.5 k. 10 frt 15 kr, 300 mm. 75 k. 10 frt 15 kr, 500 mm. 77 k. 10 frt 10 kr.

Minú 3 hónapra.

Rizs: 200 mm. 8 forint.

Zab: 200 mm. 6 frt 15 kr, 200 mm. 6 frt.

Készvénzfizetés mellett.

A készru hívatások jegyzése a budapesti árú-és értéktűsde szokásai szerint, készpénzben 100 kilogrammonként. — A minőség hektoliterenként és kilogrammonként.

Buza (100)	75 k.	9.85—10.00	79 k.	10.65—10.15	77 k.	10.80—10.35
bánási	78 k.	10.70—10.35	79 k.	10.45—10.50	80 k.	10.35—10.90
tiszavidéki	78 k.	10.40—10.50	79 k.	10.50—10.60	80 k.	10.60—10.70
pestvidéki	78 k.	10.10—10.15	79 k.	10.20—10.30	77 k.	10.30—10.35
fejérvényi	78 k.	10.35—10.45	79 k.	10.35—10.35	80 k.	10.35—10.65
tehermelyei	78 k.	10.40—10.45	79 k.	10.45—10.50	80 k.	10.50—10.75
bácskai	78 k.	10.80—10.85	79 k.	10.35—10.40	77 k.	10.45—10.50
román	78 k.	10.50—10.55	79 k.	10.60—10.65	80 k.	10.65—10.70
szorb	78 k.	10.60—10.65	79 k.	10.65—10.70	80 k.	10.70—10.75
bolgár	78 k.	10.70—10.75	79 k.	10.75—10.80	80 k.	10.80—10.85

Pozs	(100) 70 k.	8.05—8.10	11. r.	7.95—8.00
Arpa	(100) 72 k.	8.10—8.15	11. r.	8.00—8.05
(100) südőt.	64—66 k.	7.70—8.50	való	62—64 k.
Zab	(100) 80—81 k.	5.70—6.15	való	5.50—5.85
Tengeri (100) káposzta	11.80—12.20	mén.	—	—
Köles	(100) 70 k.	5.35—5.40	(100) bánási	4.25—4.50

**Határidőzűlet.** Az üzlet csendes hangulatban nyílt meg és kisebb árullalmzás és gyöngé forgalom mellett az árak változatlanok maradtak.

Forgalomba került:

Buza márc.-ra	9.78—9.81—9.78
Buza aprilisra	9.56—9.59—9.58
Buza októberre	8.68—8.70—8.66
Rozs márciusra	—
Tengeri májusra 99.	4.83—4.85—4.83
Zab márciusra	—
Káposztarepe	—

**Déli egy órák a következő záróárakat állapították meg hivatalosan a tőzsdén:**

Buza márciusra	9.78	pénz	9.79	áru
Buza aprilisra	9.56		9.57	
Buza októberre	8.68		8.67	
Rozs márciusra	8.02		8.04	
Rozs októberre	0.		0.	
Tengeri októberre	0.		0.	
Tengeri májusra 99	4.83		4.84	
Zab márciusra	5.86		5.87	
Zab októberre	0.		0.	
Repe augusztusra	12.20		12.30	

Este 10 órakor zárul:

Buza márciusra 99	9.79—9.80
Buza aprilisra	9.57—9.58
Buza októberre	8.66—8.67
Rozs októberre	0.—0.—
Rozs márciusra 99	8.02—8.03
Tengeri októberre	0.—0.—
Tengeri májusra 99	4.83—4.84
Zab októberre	0.—0.—
Zab márciusra 99	5.86—5.87
Repe szeptemberre	—

**A budapesti értéktűsde.**

Az előtűsde változatlan külföldi jegyzésekre nyugodt hangulattal folyt le, a spekuláció tartózkodó volt, csakis zárlat felé bécsi vételekre osztrák hitelrészvények megszárdultak és 1 forinttal emelkedtek, míg rimamurányi vasmlrésztűsde 1 forint 25 krajcárral csökkentek. Különben az általános alapirányzat tartott maradt.

A déli tőzsdén berlini jegyzésekre csekély üzlet mellett az árfolyamokban nem fordultak elő számottevő változások. A hangulat tartott maradt. A valuta és ércárak némileg olcsóbbak.

Az előtűsde javult.

Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.75—398.75. Osztrák hitelrészvény 361.40—362.20. Osztrák-magyar államvasuti részvény 364.90—365.20. Déli vasut 67.40—68.25. Közúti vasuti részv. 397.—398.—. Adria tengerhajózási részv. 248.50 forinton.

A déli tőzsdé tartó. Jegyzetek: Magyar hitelrészvény 397.75—398.30. Osztrák hitelrészvény 362.10—362.60. Osztrák-magyar államvasuti részvény 364.90—365.25. Ipar-és kereskedelmi bank részvény társaság 104.50. Jelzálogbank részv.-t. 248.—. Leszámlító bank 83.50—83.—. Rimamurányi vasml 318.—318.50. Déli vasut 67.30—67.75. Közúti vasut részvény 397.—398.27 forinton.

Az előtűsde irányzata alacsonyabb berlini jegyzésekre mérsékelt forgalom mellett gyenge maradt. Jegyzetek: Osztrák hitelrészvény 362.35—361.70. Magyar hitelrészvény 397.75—397.—. Rimamurányi vasml 318.—. Osztrák-magyar államvasuti részvény 365.—363.75. Déli vasut 67.75—67.50. Közúti vasut 397.65—396.50. forinton.

Délutáni zárlat:

Osztrák hitelrészvény 362.15 forinton. Díjbiztosítások: Osztrák hitelrészvény holnapra 1.50—2.—; nyolc napra 5.—5.50; utolsó januárra 6.—7.— forinton.

**Leszámlító árfolyamok:**

Magyar általános hitelbank	398.—
Osztrák hitelintézet	362.—
Budapesti bankgyesület	101.—
Hazai bank r. t.	113.—
Pesti m. kereskedelmi bank	1475.—
Budapesti takp. és zálogk. r. t.	236.—
Lujza gőzmalom részv.-t.	186.—
Molnárak és sütők gőzmalma	249.—
Észak-magy. egy. közszéna	142.—
Kőbányai gőzteleglavár	733.—
Közszéna és téglagy. r.-t.	367.—
Magy. ált. közszéna r. t. 1898.	132.—
Magy. ált. közszéna részv.	124.—
Magyar aszfalt részvénytársaság	231.—
Magyar keramiai gyár r.-t.	165.—
Megőrtőrtéri közszéna r. társaság	646.—
Újlaki téglagyár r. t.	249.—
Danubius-Schoen. hajógy.	90.—
Tendloff és Dittrich gépgy.	125.—
Schlick-féle vasöntő részv.-t.	222.—
Magyar cukoripar A-sor	128.—
Magyar cukoripar r. t. B-sor	155.—
Magyar vasuti forg. r. t.	254.—
Magyar villamosgy. r. t.	149.—
Nemzetk. waggonkölcsönz. r.-t.	570.—
A-ria m. kir. tengerhajózási r.-t.	245.—
Budapesti városi villamos vasut	227.—

**A hivatalos zárlatok a következők voltak:**

<b>Államadóság.</b>	
<b>a) Magyar Államadóság.</b>	
Aranyárak 4%	116.50 120.—
Koronárak 4%	97.70 98.20
Közúti vasut kölcsön 4%	120.75 121.75
Államadós arany-kölcsön 4%	120.— 120.12
Államadós értékpapírok 4%	106.40 101.40
Vasutamlás 4%	87.— 88.—
Magyar nyersny. kölcsön 100 frt	161.— 162.—
Egyes papírárak 4%	101.25 101.75
Egyes értékpapírok 4%	101.10 101.60
Aranyárak 4%	120.— 120.50
Bolgár vasut kölcsön 6%	113.75 114.75
Bonyár kölcsön 4%	96.— 97.—
Budapesti fővárosi kölcsön 4%	96.75 100.75
<b>b) Osztrák Államadóság.</b>	
Koronárak 4%	101.75 102.25
1864-es sorozat 4%	174.— 177.—
1864-es sorozat 100 frt 5%	141.— 142.—
1864-es sorozat 100 frt 4%	194.50 196.50
<b>c) Idegen Államadóság.</b>	
Szorb 100 frankos sorozat 5%	88.50 89.50
<b>Más kölcsönök.</b>	
Budapesti fővárosi kölcsön 6%	96.— 97.—
Budapesti fővárosi kölcsön 6%	96.75 100.75
<b>Elsőbbségi kölcsönök.</b>	
Adria elsőbbségi kölcsön 4%	100.50 101.50
Közúti vasut 4%	96.50 100.00
Budapesti-pesti vasut 4%	96.— 97.—
Egyes fők. takarék. zálogk. 4%	98.— 98.—
Kassa oberbergi 1861. eszt. 4%	98.— 98.—
<b>Záloglevelek és kölcsönkötvények.</b>	
<b>Budapesti intézetek kibocsátása.</b>	
Belföldi takarék. zálogk. 4%	100.— 101.—
Egyes fők. takarék. zálogk. 4%	100.25 101.25
Egyes fők. takarék. zálogk. 4%	97.50 98.50
Kisbirtokosok zálogk. 4%	101.— 101.50
Kisbirtokosok zálogk. 4%	101.— 101.50
Földhitelintézet zálogk. 4%	100.50 101.50
Földhitelintézet (60 ven) 4%	96.75 97.75
Földhitelintézet (63 ven) 4%	89.— 90.—
Helyi ércárú vasut kölcsön 4%	96.75 97.75
Helyi ércárú vasut kölcsön 4%	96.— 97.—
Helyi ércárú vasut kölcsön 4%	97.75 98.75
Jelzálogbank zálogk. 4%	100.— 102.—
Jelzálogbank zálogk. 4%	100.05 100.—
Jelzálogbank zálogk. 4%	98.— 97.75
Jelzálogbank rész. kölcsön 4%	100.— 100.50
Jelzálogbank rész. kölcsön 4%	98.25 98.25
Jelzálogbank rész. kölcsön 4%	100.— 100.50
Jelzálogbank rész. kölcsön 4%	100.— 100.50
<b>Bankok részvényei.</b>	
Bankgyűlés	100.00 101.—
Elő m. ipa bank	173.— 17.—
Fiumei hitelbank	100.50 101.—
Fővárosi bank r. t.	83.— 83.—
Hazai bank r. t.	113.75 114.—
Hervai-izlávon jelzálogbank	115.— 117.—
Kereskedelmi részvénytársaság	200.— 210.—
Magyar asp. közp. jelzálogbank	510.— 520.—
Ozvádi-magyar bank	920.— 925.—
Kereskedelmi bank	1472.— 1475.—
<b>Takarékintézetek részvényei.</b>	
Egyes fővárosi	122.— 122.—
Magyar államvasut	827.— 828.—
Országos központi	891.— 892.—
Új hazai	800.— 810.—

Biztosító társaságok részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Bécsi biztosító, Bécsi élet- és... etc.

Eányák és téglagyárak részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Brassói bányá, Budapesti téglá... etc.

Gőzmalmok.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Concordia, Elek-budapesti... etc.

Vasművek és gépgyárak részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Gaudesági gépgy, Danubius... etc.

Különléte vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Alt. wagn. köcs, Elek magyar ver... etc.

Könyvnyomdák részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Athenaeum, Franklin... etc.

Főzlekedési vállalatok részvényei.

Table with 4 columns: Company name, share value, and other details. Includes Adria tengerhaj, Bpesti közud... etc.

Sorsjegyek.

Table with 4 columns: Item name, value, and other details. Includes Bazilika, osztr. felb... etc.

Féznemek.

Table with 4 columns: Item name, value, and other details. Includes Vért arany, 20 frkos arany... etc.

Külföldi váltók (látra).

Table with 4 columns: City, value, and other details. Includes Amsterdam, London... etc.

Határidőre kötött értékpapírok.

Table with 4 columns: Item name, value, and other details. Includes Aranyjárdék, Koronajárdék... etc.

A budapesti terménytőzsde.

Szilva és szilvaiz forgalom híján változatlan. Zsiradék nyugodi.

Jegyzetek: Heremag: lucerna 46.—56.— forint. Vörös tiszak, alföldi és felvidéki... etc.

A bécsi gabonatőzsde.

Éecs, február 7. (A Ludapesti Napló tudósítójának telefonjelentése.)

Jegyzetek: Buza tavaszra 9.60, május—júniusra 9.85. Rozs tavaszra 8.19. Tengeri május—júniusra 5.11. Zab tavaszra 6.14—6.16 forint.

A bécsi értéktőzsde.

Az üzlet a mai előtőzsdén nyugodt volt, irányzat szilárd. Járadékok tegnapi árfolyamon, valuták szintén állandók.

A déli tőzsdén egyes nagyobb kötések történtek nemzetközi papirokban. Zárlat csendes.

Bécs, február 7. (Magyar értékek zárata.) 4% aranyjárdék 119.80. Tiszai és szegedi kölcsön sorsjegy 139.—. Magyar vasút kölcsön... etc.

Éecs, február 7. (Osztrák értékek zárata.) 14% papírajárdék 101.55. 4% osztrák aranyjárdék 120.—. 1860-iki sorsjegy 141.—. Osztrák hitelsorsjegy 198.75. Angol-osztrák bank 160.—. Bécsi bankgyűléslet 277.—. Osztrák-magyar bank 915.—. Déli vasút 67.25. Dunagőzhajózási részvény 462.—. Dobányrészvény 129.29. Császári és királyi arany 5.71.—. Német bankváltók 58.95. 4% osztrák járdék 101.30. Osztrák koronajárdék 102.15. 1864-iki sorsjegy 194.50. Osztrák hitelintézet részvény 361.75. Unionbank 319.—. Osztrák Länderbank 247.—. Osztrák-magyar államvasút 263.87. Elbavölgyi vasút 256.—. Alpeji bányarészvény 234.75. 20 frankos arany 9.56. Londoni váltóár 120.40. Bécsi tramvaj 539.—. Az irányzat gyengébb.

Bécs, február 7. (A Ludapesti Napló tudósítójának telefonjelentése. A délutáni magánforgalomban a zárlatok a következők voltak: Osztrák hitelrészvény 361.75. Magyar hitelrészvény 398.—. Angol-Osztrák bank 100.50. Union bank 319.50. Länderbank 247.—. bankgyűléslet 277.—. osztrák-magyar államvasút részvény 363.75. eszaki nyugati vasuti részv. 245.—. elbavölgyi vasút 257.25. dunagőzhajó részv. 462.—. alpeji bányarészvény 234.—. májusi járadék 101.55. osztrák koronajárdék —. magyar aranyj. —. magyar koronajárdék 97.95. német birodalmi márka januárja 58.96. februárja 58.95. török sorsjegyek 60.75. rimamurányi vasúti 318.—. déli vasut —. dohányrészvény 129.—. Napoleon d'or 9.56 1/2.

Külföldi értéktőzsdék.

Berlin, február 7. (Tőzsdéi tudósítás.) A megnyitás csendes és leverő, egyes bankok és bányarésztételek gyengébbek. Vasutak részben gyengébbek. Később szilárdult. Magánforgalomban 39 1/2%.

Frankfurt, február 7. (Zárlat.) 4% osztrák papírajárdék 101.30. 4% osztrák aranyjárdék 101.40. Elbavölgyi vasút —. Magyar koronajárdék 98.10. Osztrák-magyar államvasút 155.25. Kassa-oderbergi vasút 169.30. Bécsi váltóár 102.46. Magyar vasút beruházási kölcsön 100.75. Alpeji bányarészvény 204.25. Disconto-Commandit 289.—. Általános vilamossági Edison —. Gelsenkircheni 186.80. Laurakohé 225.—. 4% osztrák járdék 100.90. 4% magyar aranyjárdék 100.80. Osztrák hitelrészvény 227.10. Déli vasút 30.60. Károly Lajos vasut —. Orosz bankjegy 216.35. 4% új orosz kölcsön 100.90. Török dohányrészvény —. Osztrák járdék 94.75. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 182.90. Harpeni 192.80. Az irányzat csendes.

Frankfurt, február 7. (Zárlat.) 4% osztrák papírajárdék 101.30. 4% osztrák aranyjárdék 101.60. Magyar koronajárdék 98.15. Osztrák-magyar bank 153.—. Déli vasut 30.70. Elbavölgyi vasut —. Londoni váltóár 204.17. Bécsi bankgyűléslet 139.20. Villamos részvény 104.50. 3% osztrák magyar aranykölcsön 86.50. 4% osztrák járdék 100.85. 4% magyar aranyjárdék 100.60. Osztrák hitelrészvény 227.30. Osztrák-magyar államvasut 155.20. Eszaki nyugati vasut —. Bécsi váltóár 169.30. Párisi váltóár 810.75. Unionbank 160.—. Alpeji bányarészvény 238.—. Az irányzat szilárd.

Páris, február 7. (Zárlat.) 3% francia járdék 102.87. Olasz járdék 94.75. Osztrák-magyar államvasut 178.—.

Francia törleszth. járadék —. 4% magyar aranyjárdék 150.80. Török dohányrészvény 278.—. Osztrák Länderbank 539.—. 3 1/2% francia járdék 104.10. Osztrák földhitelezési részvény —. Déli vasut 167.—. 4% osztrák aranyjárdék 102.90. Ottománbank 584.—. Párisi bankrészvény 977.—. Alpeji bányá részvény 507.—. Az irányzat tartott.

Hamburg, február 7. (Zárlat.) 4.2% ezüstjárdék 101.30. 1860. sorsjegy 147.—. Déli vasut 30.60. 4% osztrák aranyjárdék 101.50. Osztrák hitelrészvény 226.70. Osztrák-magyar államvasut 155.25. Olasz járdék 94.70. 4% magyar aranyjárdék 100.75. Az irányzat gyengült.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Február 7. A bizott szerzős üzletirányzata kellemesebb. A Bizott sertések ára: I. A Magyar elsőrendű: Öreg nehéz (párónként 400 kilogramm felüli súlyban) 46 1/2—47.— krajcár. Öreg közép (párónként 300—400 kilogramm terjedő súlyban) 47—47 1/2 krajcár. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) 50—50 1/2 krajcár. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 49—49 1/2 krajcár. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) 48 1/2—49.— krajcár. — II. Magyar szedett: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm felüli súlyban) — krajcár. — Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — IV. Romániai eredeti (Stachl). Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. — Könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — krajcár. V. Szerbiai: Nehéz (párónként 260 kilogramm felüli súlyban) 48 1/2—49 krajcár. — Közép (párónként 240—260 kilogramm terjedő súlyban) 47 1/2—48 krajcár. Könnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 46—47 krajcár. Sertéslétszám 1899. február 5. napján volt készlet 28.862 darab, 1899. évi február 6. napján felhajtotta 192 darab, 1899. évi február 6. napján elszállításra 602 darab, 1899. február 7. napjára maradt létszám 28.252 darab.

Napirend.

Naptár. Szerda, február 8. — Római katolikus: Math. János. — Protestáns: Salamon. — Görög-orosz: (január 27.) Krisztosz. — Zsidó: Sebath 28. — A nap két reggel 7 óra 2 percek. — Nyugszék délután 4 óra 55 percek. — A hold két reggel 5 óra 33 percek. — Nyugszék délután 2 óra 35 percek. — A horvát miniszter fogad délután 4—5-ig. — Filharmoniai hangverseny este fél 8 órakor a Vigadó nagytermében. — Budapesti Olasz Kör táncmulatsága este 9 órakor a Royal-szémlőudobán. — Nemzeti múzeum. Képtár. Nyitva délelőtt 9 órától 1-ig. A múzeum többi társi 1 korona belépődíj mellett meglekintethetik. — Néprajzi múzeum (Csillag-utca 15.) nyitva délelőtt 9—1-ig. — Technológiai Iparmúzeum nyitva délelőtt 9—12-ig és délután 3—6-ig és 7—9-ig. — Országos Képtár az Akadémiában. Nyitva délelőtt 9 órától délután 1 óráig. — Modern metszetek kiállítása az Országos Képtárban (Akadémiai nyitva délelőtt 9—1-ig. Belépő díj nincs. — Az Iparművészeti Múzeum és az iparművészeti társulat állandó bazárja az Üllői-úton nyitva délelőtt 9—1-ig. Szabadalmi levéltár (Erzsébet-körut 19.) nyitva délelőtt 9—1-ig. — A magyar királyi központi statisztikai hivatal nyilvános könyvtára és kértgyűjteménye nyitva délelőtt 10—1-ig. Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9—12-ig. Délután 3—3-ig. — Múzeumi könyvtár nyitva délelőtt 9—1. — Akadémiai könyvtár nyitva délután 3—2-ig. — Dóka mauzóleum a kerépesi temetőben, nyitva délután 5-ig. — A Hídoló diszfelvonás. Eisenhut Ferenc óriási körképe, látható Városliget, Andrássy-ut végén, reggel 9 órától este 5 és fél óráig. Belépő díj 50 krajcár, gyermekjegy 30 krajcár. — Altkert nyitva egész nap.

Elgyengült férfierő (impotentia) bármily öreg korban is csakis az orvosi világ által legujjabban olványra felkarolt és hatásban páratlan sikerű Electro Massage vagy Psychrophor által gyógyítható legrovidebb idő alatt biztos és állandó sikerrel Dr. KAJDACS V. cs. és kir. ezredorvos Elektrotérapiai rendelő intézetében. Budapest, V., Váci-körut 4. sz. I. em. Rendel: délelőtt 9 órától 4 óráig, este 7—8 óráig. GARANCIA: 25 évi részben katonai, részben magánorvosi praxis. Külön váró- és gyógytermek. Levelekre azonnal diskréten válaszlatik.

Dr. MÜLLER főtörzsorvos-féle injekció és labdacsok a legjobb és leghatásosabb szerek új és régi húgycsőbántalmaknál — húgycsőgyulladások és folyásnál. Gyógyulás gyakran már néhány nap alatt, kellemetlen utóhatások nélkül — Pontos használati utasítás minden megrendeléshez mellékelte. Egy csomag ára, friss bajknál 1 fnt 60 kr. idült régi bajknál 2 fnt 50 kr., postán küldve csomagolásiért 25 kr. több, portó nélkül. A valódi készítmények egyedül megrendelés helye: Szt.-György gyógyszerár, Wien, V., Wimmergasse 33. Raktár: Török Józsefnél Bpest, Király-utca 12. Szíveskedjék ezen hirdetéset kívánják és megőrizni.

BUTOR részletfizetésre! Állami és városi tisztviselők, katonatisztek, egyháziak, valamint más hiteles személyek kedvező árszámítást tartanak fel mellett kapnak szilárd gyártmányú asztali- és kárpított butorokat. Dósa Kálmán Bpest, Erzsébet-tér 18. sz. Sas-utca sarok, I. em. Kétségkellő 25 kr. levéljegy beállítására ellen hirtelente küldt fént 60 kr. osztályra. 8157

Makulatura papír eladó. Bővebbet e lap kiadóhivatalában. Azok a szenvedő férfiak, kik sok más szerrel való próbálgatás után használtak a Dr. EGGER-téle injectio Hamamelis Virginica-t, meggyőződtek arról, hogy ezen szer felújulása hatásában a többi használt készítményeknél, mint hogy a besei bántalmaknál, legrövidebb idő alatt gyógyít. Dr. Egger-féle Injectio ára 70 kr. Vidékre a pénz előleges beutalása mellett hirtelente 1 fnt 5 kr., két üveg 1 fnt 75 kr. Fő- és szétküldési raktár: Gyógyszerár a „NADORHOZ”, Budapest, VI., Váci-körut 47.



# APRÓ HIRDETÉSEK

A hirdetésekre díjmentesen ad felvilágosítást a kiadóhivatal: József-körút 18. szám.

Minden szó egyszeri beiktatása petit betűkből 2 kr. Címmelettel ellátott hirdetésekért külön 30 kr. kincstári bélyegdíj jár.

Levélbeli tudakozásokra ingyen adunk felvilágosítást, csak a válasznak szükséges bélyeg kell mellékelni. Tudakozásoknál a hirdetés számát a kiadóhivatallal mindig közölni kell.

## APRÓ HIRDETÉSEK és előfizetések

BUDAPESTI NAPLO részese a kiadóhivatalban József-körút 18. számánál a következő csehszavakban:

- Breuer nővérek, Teréz-utca sarok.
- Adler Ledna, Lipót-körút.
- Nemesek-féle tőzsde Pétőfi-tér.
- Özy, Weber Vilám, Váci-körút 15.
- Feldmann Mórné, Marokkó-utca 1.
- Kürthy Kálmáné, Harmadik-utca 1.
- Weitzfeld Jakab, Király-utca 1.
- Reclich Szidónia, Király-utca 59.
- Bendá Józsefné, Andrásy-utca 59.
- Deutsch Miksáné, Andrásy-utca 28.
- Schneller Mórné, Dob-utca és Károly-körút sarok.
- Sopronyi V. dohány-nagy-tőzsde, Kerepesi-ut 1.
- Özy, Haffada Anna, Muzum-körút 10.
- Számó Mór, Keoskem-tető-utca és Kárlin-tör sarok.
- Deutsch Julia, József-körút 50. Saros-utca sarok.

**„Palinak“**  
levele van a kívánt helyen. 3690

**Gentlemennek**  
levele van a kiadóban. 3630

**„Irenének“**  
Miskolc poste-restant levele ment Balatonvidéki. 3688

**„Gyereksasszony“**  
Levél ment.

**„G. Margit.“**  
sürgős levél várja szokott helyen.

**Cornélia!**  
Vasárnap délelőtt vártam, de nem jött. Tudassa okát. Károly

**Van-e még érdek**  
nélküli szerelem a világon? En nem hiszem! Ha akad szép asszony vagy leány, ki az ellenkezőjéről meggyőződött, akkor, vagy írjon a kiadóhivatalba „Hitetlen“ címen.

**Szép nem!**  
Keresem az ismerettségét oly szép úri hölgynek, kit barátomtól tekintve nagyvilági körömben is nyugodtan bevezethetek. Szépség mellett feltételelem az is, hogy hü legyen. Mindentől anyagi szükségletéről magam gondoskodom. Levelet családi viszonyok leírásával és lehetőleg újabb fényképvel kérek „Gróf ifjú“ címen e laphoz. 2124

**Egy vidéki fiatal**  
ember óhajt levelel szórakozni egy pesti barna leánnyal. — Levelet „Szóalkozunk“ címen kér a kiadóhivatalba. 3688

**Alarcos bál!**  
Azon bájos dominót, kit vasárnap a gazdasszonyok alarcos bálján e lapra figyelmessé tettem és ki megígérte, hogy ezen sorokat el is olvassa, eddig kérem, hogy nyjtsaon szókat a megismerkedésre. Diszkrétit egyéniségem nyújtja. Szíves sorait „Összetört szív“ címen kérem e lap kiadóhivatalába. 2121

**Csütörtök**  
és péntek a meghatározott időben és helyen vár, a késedelemért bocsánatot kérő Balneológus 2122

**B. 2.**  
Ezer köszönet. Sajnos most nem lehet, bár igen szívesen tenném. Ha valami nyoma lenne, csak hátrán ki vele. Sokszor üljél öreg szelveddel. 3693

**Kisbarna asszony**  
nak Lukács-fürdői ismerőse vasárnap kapta levélét. Vikusnál nem kereshette fel. Budán, P5-utca 77. szám alatt délelőtt minidig található — de levélí értesítésre örömmel felkeresi bárhol a kedves barátját. 3687

**Egy életut**  
fiatal ember keres magának hátrát. Ki szócakostársára hajlandó volna. Ajánlatokat „Eletut“ címen kér kiadóba.

**Szini növendék**  
gazdag pártfogó keres. Leveleket „Venus“ címen kér a kiadóba.

**Azon kékruhás**  
hölgyikét, a kivel csütörtökön délelőtt a villamos köztemető-úti vonalán utaztam és a Bajnok-utcaiban e lapra figyelmesttem, esdve kérem, hogy valamely napra a délutáni órákban, találkozzunk kiadni szíveskedjék. — Levelet „Lovagias kísérő“ címen kérem a kiadóhivatalba. 2118

**Most érkezett meg**  
Budapestre egy jósné. Lakik Üllői-ut 21., ajtó 8. földszint. 3684

**Egy barna**  
egy éves növendék angol viszta jól bevezetve, kitűnő faj, eladó. Cím a kiadóhivatalban. 3686

**Értelemes**  
28 éves nőden ember hátrát alkalmazást keres, bármilyen feltételek mellett. Cím a kiadóhivatalban. 2117

**Óvodáképes**  
intelligens férő, a legjobb referenciákkal, állást keres. Kézírtás megfellelőn honorárik. Ajánlatok „ZSIGMOND“ alatt a kiadóhivatalba kérek. 3685

**Házasságkötvető**  
keres házassulandó kereskedőket, alkalmazottakat, hivatalnokokat, iparosokat. Cím a kiadóhivatalban. Található 12—13-ig este 7-ig. 2107

**Rimamurányi**  
résznévnyek rapid omelkedése és további árfelgődés kiaknázhatása felől megbízható értesítéssel szolgálók. Megkeresések „Defentes“ alatt kiadóhivatalba kérek. 3691

**Nagyéves szőke**  
kis írnét 87-88-é adnám. Cím a kiadóhivatalban. 3692

**Cimirók**  
ajánlkozoznak „kitaláló“ jellegűvel a kiadóhivatal utján. 3693

**Akinek megvan a**  
„Kereskedelmi Vegyészeti“ évfolyam 2—3000 frt mellékljövdelemre lehet szert.

**Keresek**  
az Y. vagy VI. körletben egy olaszmeleti vagy földszinti kétszobás utca lakást hozzatartozóval modern házában. Ajánlatok „B. B.“ alatt a kiadóhivatalba kérek. 2123

**Francika**  
gyakorlati órákat óhajt vonni egy fiatal kőzhivatalnok. Szíves megkeresések „Szorony feltételek“ címen a kiadóhivatal továbbít. 3694

**Életbiztosítás**  
felesleges, ahol megvan a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv. (Mert ott vagyon marad.)

**Megvételre**  
keresek egy jókai Mór 100 kötetes kiadását. Ajánlatokat „Magas ar“ jelleg alatt kérek a kiadóba. 3695

**Egy jóforgalmu**  
kávémérés, tejcsarnok vagy csemegé üzlet olcsón megvételre keresnek. Ügyvőkök kiadva. Ajánlatok „Olcsón“ jellegűvel a kiadóhivatalba küldendők. 2103

**Gyakorlott**  
monogramhímzőkálendár-alkalmazást nyernelek. Cím a kiadóban. 2112

**Egy tisztességes**  
fiatal gyermektelen házaspár, jelenleg is házfelügyelő, egy nagyobb házba ajánlkozók házfelügyelőnek. A férő városi adóbitós. Beszélnek: magyarul, németül és itálul. Cím a kiadóban. 2105

**Házmeesternek**  
ajánlkozók gyermektelen házaspár 3—4 emeletes házban és kéri a házi urak figyelmét. A férő gazd., vízvezető, szobacsengőszerező és lift-kezelő is jelenleg is több év óta házmeester. Cím a kiadóba. 3670

**Kétjárta maion**  
36 collos és egy 17 soros Nicholson-féle vetőgép használható 16 karban eladó. Cím a kiadóhivatalban. 2099

**Jó és szépírásu**  
fiatal ember bármint megfellelő állást keres, vagy irásbeli munkát. Címe a kiadóhivatalban. 2048

**Egy esinos**  
butorozott szoba a Hunyady-téren február elsőjéig egy ur számára olcsón kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2076

**Két esinosan**  
butorozott szoba egy gyermektelen családnál a Lipót-körút és Andrásy-ut közlőben azonnal kiadó. Cím a kiadóban. 2070

**Szép praxissal**  
bíró tanárjelölt nevelői vagy korrepetitóri állást keres. Cím a kiadóban. 2109

**Varrónó**  
egy forint napidíjért varrást elvállal. Cím a kiadóhivatalban. 2108

**Egy esinos**  
szolid leány üzletbe vagy ménszártszóba feltrónó vagy pénztárosnőnek ajánlkozók. Cím a kiadóban. 2082

**Szegényember**  
az, akinek nincs meg a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv.

**Fiatalléany**  
bármint irodai foglalkozást keres, ki a Yost-féle gépirású is ért. Cím a kiadóhivatalban. 3470

**Az országos**  
magyar gyorsírási egyesület március hó elején

**Báthori Dezső**  
középszkolai tanár ur vezetésével új magyar és német nyelvű gép-és gyorsírási tanfolyamokat nyit. Jelentkezéseket felvesz a „YOST“ irógép

Elővételre: **Erzsébet-körút 9—11.** New-York palota.

**Fiatall, szolid**  
leány feltrónok vagy pénztárosnak ajánlkozók szépen feltételek mellett. Ajánlatokat „Szorgalmas“ cím alatt kér e lap kiadóhivatalába. 2109

**Angolt**  
alaposan lehet megtanulni egy több éri gyakorlattal bíró nyelvmesterrel, ki az itteni jobb körökben már főrves eredményt ért el halgatóival. Ajánlatok „English“ jellegűre a kiadóba kérek, ahol a cím is megtaláható.

**Elegánsan**  
butorozott szoba két urnak is alkalmas, a Váci-körút, esetleg teljes ellátással is február 1-ére jutányos árban kiadó. Cím a kiadóhivatalban. 2069

**Ügyes szabónó**  
mérésre díjazásért ajánlkozók házakhoz és házon kívül is a legújabb divat ruhák elkészítésére. Cím a kiadóban. 2087

**Egy bonthelyiség**  
a Német-utcaiban azonnal kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

**Főnyeremény**  
nél többet ér a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című könyv, mint az csak 1 frt 20 kr. (De már csak pár napig.)

**Szép írásu**  
hivatalnok bármint irásbeli munkát elvállal, másoldásokkal németül és magyarul szorony díjazás mellett. Cím a kiadóban. 5000

**Február hó**  
1-ére vagy 10-ére kiadó egy szép tásas két ablakos utcai szoba a IV. körletben, egy vagy két úri ember részére, esetleg teljes ellátással, szíves tudakozás e lap kiadóhivatalba tudható címen. 2092

**Szepsességi kárpáti**  
fenyőborovicska, valódi, legfinomabb minőségű, kis üvegekben meteteli, régi, 5 kiló palackban 3 frt 75 kr. bérmintve, utánvétel. Ganovszky Gusztáv fenyőborovicska-gőzfűtőszerszám Szepes-Szombat (Szepesmegye.) 5728

**Okleveles**  
francia nevelőnő 240 frt évfizetés, 2 évi szerződéses és utköltőgök megtérítése Franciaországból; továbbá francia játszóársak 13—15 éves leányok, 60 frt évi fizetés, és utköltőgök megtérítése Franciaországból, 2 évi szerződéses állást keresnek **ORÉTSY AGOSTON** ügynöksége által Budapest, Erzsébet-körút 21. II. emelet. 3992

**Makulatura papír**  
eladó. Cím a kiadóban.

## Katonák

**Thury Zoltán**  
színműve már megjelent. **Ára 60 kr.**

Bérmintes ajánlott küldéssel 75 kr.

Megrendelhető: **Deutsch Zsigmond és Társa** könyvkereskedésben, Budapest, IV., Bécsi-utca 2. sz.

**1 frt 20 krajcár**  
előkér kamatozik évente 3000 forintot, ha egy „Kereskedelmi Vegyészeti“-t rendel érte.

**Kossuth Lajos**  
élete és munkái.

**Írta: Graza György**  
Ára 1 frt 20 kr. Diszkrét felülapra nyomtatva 2 frt. (Az egyszerű kiadás ötszöröse, a diszkrét 15 színyomattal kiegészítve.) Ez a könyv feltűnő mértékű érdemmel bír, mivel tárgyilagossággal, valódi történelmi fellogással van megírva. Anyai új adat van benne a különösen anyanyira érdekessé válik, mert az egész életrajzát a mai napig vázolja, hogy bizon bízhatók, hogy Grazaéknak e műve nem sokára meg fogja találni az utat minden magyar ember szívéhez és asztalához 39 eredeti rajzzal 232 oldalnyi terjedelemben. Megrendelhető a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalban, Budapest.

**„Az Értékpapír-üzlet“**

Nélkülföldihez kézikönyve Minden sorjegy vagy értékpapírtuladomának. Bankok és takarékpénztárak értékpapír- vagy pénzkészleteinek hasznos utmutatója.

Szerkesztette: **Berger Mór** és **Márkus Sándor**  
Ára 1 frt 50 kr.  
Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalban.

**Nagy ismerettségkörrrel**

Bíró urak jóvedelme mellőkezetretről kapnak **„Nagy ismerettségkörrrel“** című könyvet. Előzetes, Berlin, Charlottenstr. 66.

**Makulatura papír**  
eladó. Cím a kiadóban.

## Országos Magyar Gyorsíró-Egyesület

gyorsírási tanfolyamán f. hóban **Özy. Mezeyné Bányai Amanda** okl. tanítónő személyes vezetésével, új magyar levezető-, vita-és német kurzusok kezdődnek. Nő és férfi jelentkezők e

**gyorsírási, továbbá Remington-gépirási** tanfolyamokra korlátolt számban felvesz 6744

**GLOGOWSKI és TÁRSA**  
Erzsébet-tér 16. sz.

„Kereskedelmi Vegyészeti“ a hanyatló század **Aranykönyve**. (Tessék meggyőződni.)

**VALÓ-**

di francia különlégességek (gummi és hálhólyag) ugyazintén összes női övszerek) **F. Bergerand** film leghírevoebb párisi gyárosbolt legelőnőrebb beszerzőkötök:

**POLGÁR SÁNDOR-nál**  
BUDAPEST, VII., Erzsébet-körút 50

Résletesebb képek és tárgyak ingyen, mint börtölökben. Ezen hirdetés beküldése esetén 1200 engedmény. Kivágatott: a „Budapesti Napló“-ból.

**Minden házi-asszony**

tegye meg **Zitahy Agnesnek** valodi magyar szépségkönyvet, mely teljes háztelkészkészlet is tartalmaz. Az arany igen szépen beköve 1 frt 80 kr.

Megrendelhető: a „Budapesti Napló“ kiadóhivatalban

**Purgleitner J. gyógyszerháza**  
a „Szarvashoz“, Grac.

**Engelholfer ideg- és izomerősítő esszenciája**

Hatalos alapsi növényekből, Arc-, Fél-, Sülét- és Kereszt-csontfájóknak, továbbá a végtagok és egész test is az idegek gyengétség ellen. Egy üveg ára 80 kr.

**Stiriai növénynedv**  
(Stierischer Kräuterst) **mell- és tüdőbeteggek részére.**  
Ezen szőp mell- és torokbajoknál, elnyakodás, rekedtség, időit hurk és szemárhóghés, nehézt lélegzés, tüdővész, továbbá a légzőszervet összes bajjal ellenteg jobbak sikerrel használják. Egy üveg ára, Budapeston átvéve, 36 kr.

**Dr. Wuchta növénykenőcse**  
Májdalmesli lapitól és gyógrítólal meg küszövény, csusz, szargatás, izmok és idegek hervadása, zsúrosok, helyi gőrocsk és hasonló bántalmaknál. Nagyobb üveg ára 1 frt, kisebb üveg ára 60 kr.

Főraktár Magyarországi részére: **Török József gyógyszerháza** Budapest, Király-u. 12. (Kisvárosi utcával szembe) összes gyógyszerházaiban.



**Nagy vagyont**  
szerezhet a „Kereskedelmi Vegyészeti“ című mű birtokában. E könyv, melynek anyagát korunk legkiválóbb szakértőit állították össze, 3 frt holti ár helyett még néhány napig (aláértelt) postai küldéssel

**1 frt 20 krajcár**  
szállított áron kapható. Utmutatásai alapján az ország bármely helyén lakó, bármily foglalkozású férfi vagy nő

**Évente 2—3000 forint**  
biztos jövedelmele teret szert, 15kőbefektetés nélkül, csekély fáradsággal, otthon végezhető munkával.

**Mi-dennemű kereskedők és iparosok**  
üzletek jövedelmét megkészeríthetik, tisztviselő és tanító urak szabad óráikban komoly és becsülettel munkát érnek csakúgy, mint a

**VAGYONT**  
szerezhetik e könyv tanításai nyomán.

Már csak néhány száz példány van raktáron, azért mindenki saját érdekelémben megrendeli legelősebbben postai utalással.

Megrendelhető a „Kereskedelmi Vegyészeti“ könyvkiadó vállalatnál **ÜJPEST, István-utca 2. szám.**

**Olesó arany és ezüsteladás,**  
valamint a legzebebb élesterágyak, u. m.: arany férfi láncok, grammja 85 kr., arany órák 10 forint, arany női órák 10 forint, gyémántgyűrűk, fülbevalók, broszok, 6 frt 50 kr-tól kezdve.

**12 darab való, 2000 évvel ezelőző 6 1/2 25 kr., étkész-szervizek 12 számjegyű 140 frt, 6 számjegyű 75 frt-tól kezdve.**

Girandolók, gyertyatartók, tálcák és e szakmába való cikkeik grammja 6 kr., minden darab hivatalos fémpéldével van ellátva. Vessünk zálogozási cédulákat!

**Grünberger A. Béla örökösai**  
Budapest, Városház-tér 9. (Harris-bazár) I. em., ajtó 23. Képes árjegyzék ingyen és bérmintve.